

Utrikesutskottets betänkande 2019/20:UU2

Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om biståndsram. Dessutom tillstyrker utskottet regeringens förslag om anslag för utgiftsområde 7 för 2020 som uppgår till ca 46 miljarder kronor. Utskottet tillstyrker också Riksrevisionens förslag om medel för internationellt utvecklingssamarbete. Därmed avstyrker utskottet de alternativa budgetförslag som framförs i motioner.

Övriga motionsförslag avstyrks. Utskottet hänvisar i flertalet av dessa frågor till pågående arbete.

I betänkandet finns 13 reservationer (M, SD, C, V, KD) och två särskilda yttranden (M, V). Ledamöterna från Moderaterna och Vänsterpartiet avstår från ställningstagande när det gäller anslagsbeslutet och redovisar i stället sina överväganden i särskilda yttranden.

Behandlade förslag

Proposition 2019/20:1 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.

Cirka 200 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2018/19 och 2019/20.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	6
Ärendet och dess beredning	6
Bakgrund	6
Betänkandets disposition	7
Propositionens huvudsakliga innehåll	7
Utskottets överväganden	8
Mål för utgiftsområde 7	8
Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 7	8
Statens budget inom utgiftsområde 7	11
Internationella biståndsnivåer och OECD/Dacs regelverk	19
Prioriteringar inom utgiftsområdet	21
Övriga frågor inom biståndet	34
Motioner som bereds förenklat	35
Reservationer	36
1. Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 7, punkt 1 (M)	36
2. Statens budget inom utgiftsområde 7, punkt 2 (SD)	36
3. Statens budget inom utgiftsområde 7, punkt 2 (KD)	38
4. Internationella biståndsnivåer och OECD/Dacs regelverk, punkt 3 (M)	40
5. Internationella biståndsnivåer och OECD/Dacs regelverk, punkt 3 (SD)	40
6. Internationella biståndsnivåer och OECD/Dacs regelverk, punkt 3 (V)	41
7. Internationella biståndsnivåer och OECD/Dacs regelverk, punkt 3 (KD)	42
8. Prioriteringar inom utgiftsområdet, punkt 4 (M)	42
9. Prioriteringar inom utgiftsområdet, punkt 4 (SD)	45
10. Prioriteringar inom utgiftsområdet, punkt 4 (V)	54
11. Prioriteringar inom utgiftsområdet, punkt 4 (KD)	64
12. Övriga frågor inom biståndet, punkt 5 (M)	69
13. Övriga frågor inom biståndet, punkt 5 (C)	70
Särskilda yttranden	72
1. Statens budget inom utgiftsområde 7, punkt 2 (M)	72
2. Statens budget inom utgiftsområde 7, punkt 2 (V)	73
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	75
Propositionen	75
Motioner från allmänna motionstiden 2018/19	75
Motioner från allmänna motionstiden 2019/20	84
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens, Riksrevisionens och motionärernas anslagsförslag	95
<i>Bilaga 3</i>	
Regeringens förslag till beställningsbemyndiganden	96
<i>Bilaga 4</i>	
Reservanternas anslagsförslag	97
<i>Bilaga 5</i>	
Motioner som bereds förenklat	99

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 7

Riksdagen avslår motion

2019/20:3321 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 3, 8, 14 och 15.

Reservation 1 (M)

2. Statens budget inom utgiftsområde 7

a) Biståndsramen

Riksdagen fastställer biståndsramen för 2020 till 1 procent av vid budgeteringstillfället beräknad bruttonationalinkomst (BNI) för 2020 beräknat enligt EU-förordningen för nationalräkenskaperna ENS 2010.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2019/20:1 utgiftsområde 7 punkt 1 och avslår motionerna

2019/20:752 av Ludvig Aspling m.fl. (SD) yrkande 2,

2019/20:2830 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 15 och

2019/20:3321 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 6.

b) Anslagen och anslagsvillkoren inom utgiftsområde 7

Riksdagen anvisar anslagen för 2020 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd enligt regeringens och Riksrevisionens förslag.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2019/20:1 utgiftsområde 7 punkterna 6 och 8 samt avslår motionerna

2019/20:2658 av Björn Söder m.fl. (SD),

2019/20:3010 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 1,

2019/20:3157 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 1 och

2019/20:3321 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 1 och 7.

c) Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Riksdagen bemyndigar regeringen att

1. under 2020 ställa ut statliga garantier för biståndsverksamhet som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 15 000 000 000 kronor,

2. under 2020 för anslaget 1:1 Biståndsverksamhet besluta om kapitaltillskott på högst 800 000 000 kronor till Swedfund International AB,

3. för anslaget 1:1 Biståndsverksamhet besluta om att Sverige medverkar i kapitalhöjningen i Afrikanska utvecklingsbanken (AfDB), som innebär att Sverige under perioden 2020-2027 ska betala in högst 1 736 000 000 kronor till AfDB,

4. ställa ut statliga garantier till Afrikanska utvecklingsbanken (AfDB) som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 2 913 000 000 Units of Account (UA),

5. under 2020 besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som regeringen föreslår.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2019/20:1 utgiftsområde 7 punkterna 2–5 och 7.

Reservation 2 (SD)

Reservation 3 (KD)

3. Internationella biståndsnivåer och OECD/Dacs regelverk

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:757 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 31 och 34,

2019/20:752 av Ludvig Aspling m.fl. (SD) yrkande 15,

2019/20:3157 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 2 och

2019/20:3321 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 13.

Reservation 4 (M)

Reservation 5 (SD)

Reservation 6 (V)

Reservation 7 (KD)

4. Prioriteringar inom utgiftsområdet

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:723 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 14, 16 och 17,

2018/19:757 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 1–5, 9, 12, 18–20, 24–29 och 35–37,

2018/19:2767 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 17,

2018/19:2903 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 41,

2019/20:135 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 26 och 27,

2019/20:219 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 15,

2019/20:225 av Björn Söder (SD),

2019/20:749 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2,

2019/20:752 av Ludvig Aspling m.fl. (SD) yrkandena 1 och 3–13,

2019/20:753 av Ludvig Aspling m.fl. (SD),

2019/20:754 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 6, 7 och 9,

2019/20:756 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 14,

2019/20:764 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkandena 3 och 5,

2019/20:765 av Ludvig Aspling m.fl. (SD),

2019/20:768 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 5,

2019/20:776 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 2,

2019/20:777 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 2–4,

2019/20:778 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 3–5, 8 och 9,

2019/20:2830 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 16,

2019/20:3010 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 2,

2019/20:3157 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkandena 3, 6–11, 13 och 16–20,

2019/20:3321 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 4, 9–12 och 16–19 samt

2019/20:3357 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 16.

Reservation 8 (M)

Reservation 9 (SD)

Reservation 10 (V)

Reservation 11 (KD)

5. Övriga frågor inom biståndet

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:3261 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 11 och 15 samt

2019/20:3321 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 5.

Reservation 12 (M)

Reservation 13 (C)

6. Motioner som bereds förenklad

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 3 december 2019

På utrikesutskottets vägnar

Kenneth G Forslund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kenneth G Forslund (S), Hans Wallmark (M)*, Olle Thorell (S), Hans Rothenberg (M)*, Pyry Niemi (S), Kerstin Lundgren (C), Margareta Cederfelt (M)*, Björn Söder (SD), Lars Adaktusson (KD), Janine Alm Ericson (MP), Anders Österberg (S), Jamal El-Haj (S), Lars Andersson (SD), Yasmine Posio (V)*, Joar Forssell (L) och Sara Gille (SD).

* Avstår från ställningstagande under punkt 2, se särskilda yttranden.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta ärende behandlas regeringens budgetförslag i de delar som gäller utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. Utgiftsområdet inkluderar förslag från Riksrevisionen till riksdagen om myndighetens anslag för internationellt utvecklingssamarbete (prop. 2019/20:1 utg.omr. 7). I betänkandet behandlas också ett antal motionsförslag från de allmänna motionstiderna 2018/19 och 2019/20. Regeringens förslag till riksdagsbeslut och motionsförslagen finns i bilaga 1.

I bilaga 2 finns en sammanställning av regeringens och Riksrevisionens förslag till anslag samt de avvikelser från dessa som Moderaterna, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet föreslår i sina anslagsmotioner. I bilaga 3 finns regeringens förslag till beställningsbemyndiganden.

Under beredningen av ärendet har biståndsminister Peter Eriksson redogjort för innehållet i propositionen. Sidas generaldirektör Carin Jämtin har för utskottet redogjort för myndighetens arbete och synpunkter på regeringens budgetförslag.

Den 9 oktober besökte utskottet Swedfund för diskussion om aktuella frågor. UNHCR:s chef, Filippo Grandi besökte utskottet den 23 oktober för diskussion om aktuella humanitära insatser.

Finansminister Magdalena Andersson, biståndsminister Peter Eriksson och riksbankschef Stefan Ingves lämnade den 8 oktober 2019 information till utrikes- och finansutskotten inför årsmötena i Internationella valutafonden och Världsbanken. En ledamot från utskottet har deltagit i Världsbankens parlamentarikermöte i anslutning till årsmötena.

Utrikesminister Ann Linde och biståndsminister Peter Eriksson informerade den 21 november utskottet om regeringens demokratioffensiv.

Ledamöter från utskottet har även deltagit i talmannens möte med Palestinas premiärminister Mohammad Shtayyeh den 14 november.

Den 27 november träffade utskottet Robert Piper, biträdande generalsekreterare för det nya kontoret för samordning av FN:s utvecklingssamarbete (UNDCO).

Bakgrund

Rambeslutsprocessen

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen i ett första steg genom *ett* beslut fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som utgiftsområdet högst får uppgå till (11 kap. 18 § riksdagsordningen). Riksdagen har bifallit regeringens förslag och bestämt utgiftsramen för 2020 för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd till 45 989 miljoner kronor (prop. 2019/20:1, bet. 2019/20:FiU1, rskr. 2019/20:59). I detta betänkande föreslår

utskottet för riksdagen hur anslagen för utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsramen. Riksdagens ställningstagande till anslag för utgiftsområdet ska göras genom *ett* beslut (11 kap. 18 § riksdagsordningen).

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Enligt budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat. I denna proposition lämnar regeringen en sådan redovisning.

I utskottens uppgifter ingår att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottens uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av riksdagens resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21). Av riktlinjerna framgår att riksdagen beställer och tar emot information om resultatet av statens verksamhet.

Utskottet har mot den bakgrunden gått igenom regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 7 i budgetpropositionen och Riksrevisionens redovisning vad gäller anslaget 1:5.

Betänkandets disposition

Betänkandet har disponerats så att målet för utgiftsområdet och regeringens resultatredovisning behandlas först. Därefter behandlar utskottet de förslag i budgetpropositionen och de motioner som gäller anslag inom utgiftsområde 7.

Slutligen behandlas frågor om politikens inriktning och ett antal motionsförslag som väckts under den allmänna motionstiden 2018/19 och 2019/20.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Utgiftsområdet består av sex anslag: anslaget för biståndsverksamhet, förvaltningsanslagen för Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida), Nordiska Afrikainstitutet (NAI) och Folke Bernadotteakademien (FBA), Riksrevisionens anslag för internationellt utvecklingssamarbete samt anslaget för utvärdering av internationellt bistånd.

I propositionen föreslås anslag för budgetåret 2020 samt vissa bemyndiganden. Regeringen föreslår att riksdagen fastställer biståndsramen för 2020 till 1 procent av den bruttonationalinkomst för 2020 som beräknades vid budgeteringstillfället i enlighet med EU-förordningen för nationalräkenskaperna ENS 2010. Detta motsvarar ca 52 miljarder kronor. När det gäller anslagen för budgetåret 2020 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd föreslår regeringen att riksdagen anvisar anslagen enligt bilaga 2 till detta betänkande.

Utskottets överväganden

Mål för utgiftsområde 7

Propositionen

Målet för biståndet är enligt tidigare beslut av riksdagen (prop. 2013/14:1 utg.omr. 7, bet. 2013/14:UU2, rskr. 127) att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck.

Regeringen konstaterade i proposition 2002/03:122 att utgiftsområdet Internationellt bistånd omfattas av Sveriges politik för global utveckling (PGU), i likhet med andra utgiftsområden.

Utskottets bedömning

Riksdagen beslutade hösten 2013 att målet för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd ska vara att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck (prop. 2013/14:1 utg.omr. 7, bet. 2013/14:UU2, rskr. 127). Utskottet uttalade i sammanhanget att målet innebär att biståndet ska skapa förutsättningar för bättre livsvillkor för människor som lever i fattigdom eller förtryck eller både och. Utskottet underströk också att målet ska ge uttryck för att biståndet ska bidra till fattigdomsminskning och utveckling genom att främja samhällssystem utan förtryck och främja fattiga människors förutsättningar att med egna resurser förbättra sina livsvillkor.

Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 7

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avstyrker motionsförslag om resultatredovisning och om hur resultaten bör påverka politikens utveckling.

Jämför reservation 1 (M).

Propositionen

Regeringen konstaterar i propositionen att det svenska biståndets resultat i hög grad är beroende av bredare omvärldsfaktorer inklusive politisk vilja, geopolitik och ekonomiska intressen. Till den positiva utvecklingen hör att allt fler globala utvecklingsaktörer arbetar tydligt mot de globala målen. Nya givare har tillkommit, liksom tillgång till utvecklingsfinansiering från nya aktörer. Däremot påverkades vissa resultat inom det svenska utvecklingsarbetet negativt under 2018 på grund av utvecklingen inom ett flertal områden såsom demokrati, mänskliga rättigheter, jämställdhet, sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, klimat och biologisk mångfald. I stället

för att biståndet bidrog till en positiv utveckling inom dessa områden, bestod resultaten i högre grad av att biståndet motverkade en negativ utveckling.

Både för det humanitära biståndet och för utvecklingsarbetet har försämrade säkerhetslägen gjort det svårare att verka i aktuella länder. Utdragna konflikter och flyktingsituationer utgör en utmaning för att genomföra biståndet, både resursmässigt i fråga om det humanitära stödet och långsiktigt inom t.ex. utbildning. Biståndets resultat beror vidare på hur det genomförs. Regeringen anser att den internationella trenden mot mindre kärnstöd och mer öronmärkt stöd till multilaterala organisationer, vilket försvårar organisationernas planering, är problematisk. Svenskt kärnstöd har gjort att multilaterala organisationer kan agera snabbare och med större flexibilitet.

Med integrerade ansatser blir det möjligt att hantera målkonflikter och omhändertata synergier. Under 2018 stärktes kopplingarna mellan humanitärt bistånd, långsiktig utveckling och fredsarbete, liksom mellan andra utvecklingsfrågor. Inte minst syns goda resultat och omhändertagna synergier när mål såsom jämställdhet och ekonomisk utveckling eftersträvas samtidigt.

Kunskap och kompetens är avgörande för att nå resultat i utvecklingsarbetet. Det är genom uppföljning, utvärdering, analys, erfarenhetsutbyte och kontinuerligt lärande som biståndet kan bedrivas på bästa sätt.

Biståndet kan inte ensamt lösa de globala utvecklingsutmaningarna. För att bygga bredare relationer med partnerländer fortsatte Sverige under 2018 att stärka biståndets synergier med andra politikområden och med näringslivets aktörer.

Trots att utmaningarna är gemensamma finns sedan en tid tillbaka en generell trend av minskad tilltro till multilateralism och till globala normativa värden. I många givarländer, inklusive inom EU, påverkas biståndets inriktning i allt högre grad av nationella egenintressen och prioriteringar. Mot denna bakgrund drev Sverige under 2018 frågor om utvecklings- och biståndseffektivitet – om biståndsmottagarnas ägarskap, resultatfokus, breda partnerskap samt transparens och ansvarsutkrävande – och för att OECD/Dacs kriterier för vad som kan klassas som internationellt utvecklingsarbete ska respekteras.

Motionerna

I kommittémotion 2019/20:3321 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 3, 8, 14 och 15 anför motionärerna att kostnaderna för biståndet måste utvärderas mot förväntade resultat och vägas mot andra akuta behov i Sverige, att en resultatbudget bör införas och därmed en resultatredovisning av vad som ska uppnås med en långtidsbudget, att biståndets resultat bör återspeglas i strategierna och slutligen att Sverige ska vara tydligt och ställa höga krav på sina samarbetspartner i biståndet när det gäller resultatfokus och redovisning samt att Sverige ska vara berett att ompröva sitt biståndsenagemang när kraven inte uppfylls.

Utskottets ställningstagande

Enligt 10 kap. 3 § budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat. Redovisningen ska vara anpassad till utgiftsområden och vara utformad som ett underlag för riksdagens beslut. Bestämmelsen i budgetlagen utesluter inte att resultatredovisningar även lämnas i andra sammanhang, exempelvis i skrivelser.

Utskottet har analyserat regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 7 i budgetpropositionen. Syftet med analysen är att bilda ett underlag för utskottets behandling av budgetpropositionen och för den fortsatta mål- och resultatdialogen med regeringen.

Utskottet konstaterar att regeringen i enlighet med vad budgetlagen föreskriver har lämnat en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat.

Utskottet noterar att den faktiska utvecklingen inom biståndets tematiska områden i högre grad än förra året inte går i riktning mot strategimålen. Regeringen bedömer att detta speglar de globala trenderna i fråga om framför allt miljö och klimat, demokrati och mänskliga rättigheter, jämställdhet och SRHR. Utskottet ser liksom regeringen med oro på det hårdnande klimatet inom dessa områden men vill understryka att det mot den bakgrunden är än viktigare att förbättra resultatuppföljningen i syfte att utveckla projekt och metoder för att öka effektiviteten i resursanvändningen.

Utskottet välkomnar också att resultatredovisningen numera innehåller en diskussion om hanteringen av målkonflikter inom utvecklingssamarbetet, vilket utskottet efterfrågat i tidigare betänkanden om utgiftsområde 7. Utskottet delar regeringens uppfattning att det är centralt att fortsätta att integrera ett miljöperspektiv, konfliktperspektiv och jämställdhetsperspektiv för att kunna uppmärksamma och hantera målkonflikter. Utskottet vill också understryka vikten av att det finns gedigna system för riskanalys och riskhantering.

Riksdagen behandlade våren 2017 regeringens skrivelse om policynamverk för svenskt utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd (skr. 2016/17:60, bet. 2016/17:UU11, rskr. 2016/17:101). I policynamverket understryks också att utgångspunkten för utvecklingssamarbetet ska vara partnerländernas egna visioner och prioriteringar, baserat på principen om samarbetsländernas ägarskap och ansvar för sin egen utveckling. Utskottet har vid ett flertal tillfällen uttalat sitt stöd för de principer om bistånds- och utvecklingseffektivitet som har antagits och utvecklats av det internationella samfundet och har därför inga invändningar mot detta. Samtidigt vill utskottet understryka att detta förhållningssätt inte får leda till brister i regeringens styrning av vilka resultat som ska uppnås i biståndet. Beslut om biståndets fortsatta utformning bör i hög grad utgå från en analys av de resultat som har uppnåtts och av vilka områden Sverige har komparativa fördelar inom.

Sammanfattningsvis anser utskottet att regeringens resultatredovisning har förbättrats, men att utrymme finns för fortsatt utvecklingsarbete. Med detta

sagt delar utskottet regeringens sammanfattande bedömning att Sveriges utvecklingssamarbete har bidragit till att uppnå det övergripande målet för utgiftsområdet.

Med hänvisning till vad som här anförs avstyrker utskottet motion 2019/20:3321 yrkandena 3, 8, 14 och 15.

Statens budget inom utgiftsområde 7

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om en biståndsram på 1 procent av den bruttonationalinkomst för 2020 som beräknades vid budgeteringstillfället. Riksdagen anvisar anslagen för 2020 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd i enlighet med regeringens och Riksrevisionens förslag och lämnar de bemyndiganden som regeringen har begärt. Motionärernas alternativa förslag till statens budget för 2020 för utgiftsområde 7 avslås.

Jämför reservation 2 (SD) och 3 (KD) samt särskilt yttrande 1 (M) och 2 (V).

Propositionen

Biståndsramen

Regeringen föreslår att biståndsramen för 2020 uppgår till 52,1 miljarder kronor, vilket motsvarar 1 procent av beräknad BNI enligt EU-förordningen för nationalräkenskaperna ENS 2010. I biståndsramen ingår ODA-fähiga kostnader, dvs. kostnader som klassificeras som bistånd (Official Development Assistance, ODA) i enlighet med den definition som används av biståndskommittén vid Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD/Dac). Majoriteten av kostnaderna återfinns under anslag inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.

Det föreslagna beloppet för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd uppgår till 46,0 miljarder kronor. I utgiftsområde 7 ingår 5 miljoner kronor som avser förvaltningsutgifter för samarbete inom Östersjöregionen som inte klassificeras som bistånd. Dessa kostnader ingår inte i biståndsramen.

Avräkningar

I biståndsramen ingår kostnader från andra delar av statens budget som kan klassificeras som bistånd. Kostnaderna uppgår till 6,1 miljarder kronor 2020, vilket är en minskning med 0,1 miljard kronor jämfört med föregående år. Som andel av biståndsramen uppgår kostnaderna inom andra utgiftsområden till 11,8 procent 2020, jämfört med 12,3 procent 2019.

Kostnader för mottagande av asylsökande och skyddsbehövande från låg- och medelinkomstländer under deras första år i Sverige ingår i den svenska

biståndsramen. I OECD/Dacs riktlinjer anges att kostnaderna räknas som bistånd på humanitära grunder och för att spegla ett gemensamt ansvarstagande med låg- och medelinkomstländer, vilka är värdar för de flesta av världens flyktingar.

För att säkerställa transparens och bättre planeringsförutsättningar för biståndet har regeringen tagit fram en ny modell för beräkning av kostnader för asylmottagning inom biståndet. Den främsta utgångspunkten har varit att tillämpa OECD/Dacs förtydligade direktiv för kostnader för mottagande av asylsökande och skyddsbehövande från låg- och medelinkomstländer, som beslutades vid Dacs högnivåmöte i oktober 2017. Andra utgångspunkter för framtagandet av en ny modell har varit transparens, förutsägbarhet och långsiktighet. I den nya modellen ingår kostnader inom dels utgiftsområde 8 Migration, dels utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv.

Nedan följer en redovisning av den modell för beräkning av kostnader för mottagande av asylsökande och skyddsbehövande inom biståndsramen som tillämpas för 2019 och som regeringen avser att tillämpa framgent. Inom utgiftsområde 8 Migration beräknas kostnaderna som ingår i biståndsramen på följande sätt. En prognos görs över antalet personer från låg- och medelinkomstländer som kommer att ha befunnit sig mindre än tolv månader i Migrationsverkets mottagandesystem, och som ingår i kategorier av asylsökande vars kostnader enligt OECD/Dacs förtydligade direktiv kan räknas som bistånd. Exempelvis exkluderas personer som först kommit till ett annat säkert EU-land (Dublinärenden), personer som sökt asyl vid flera tillfällen och därför befunnit sig i sammanlagt mer än tolv månader i Migrationsverkets mottagandesystem (s.k. återsökande) samt personer som överklagar avslagsbeslut till Migrationsöverdomstolen. Detta antal divideras med det totala antalet personer som förväntas befinna sig i mottagandesystemet, vilket ger en kvot. Kvoten multipliceras med kostnaderna inom utgiftsområde 8 Migration, anslagen 1:1 Migrationsverket (mottagandekostnader) och 1:2 Ersättningar och bostadskostnader, vilket ger biståndsutfallet för dessa anslag.

På motsvarande sätt tas kvoter fram för anslag 1:5 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål respektive anslag 1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden. Kvoterna utgår från sammansättningen av asylsökande i dessa faser av asylprocessen och multipliceras med kostnaderna inom respektive anslag, vilket ger biståndsutfallet för dessa anslag.

Modellkonstruktionen tar hänsyn till Dacs tolv månadersregel på ett tydligt sätt. I förhållande till utgifterna förväntas antalet inskrivna i mottagandesystemet variera mindre än antalet nya asylsökande, vilket bidrar till en mer förutsägbar budgetering inom utgiftsområde 7.

Inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv ingår kostnader för etableringsersättning till nyanlända som deltar i Arbetsförmedlingens etableringsprogram, i enlighet med OECD/Dacs förtydligade direktiv.

De kostnader som ingår i biståndsramen avser ersättningar till personer som har beviljats uppehållstillstånd som skyddsbehövande, dock högst under tiden som återstår av tolv månadsperioden efter tiden i Migrationsverkets mot-

tagandesystem, samt vidarebosatta (kvotflyktingar) och anhöriga till skyddsbehövande som beviljats uppehållstillstånd, dock högst under tolv månader fr. o. m. deras ankomst till Sverige. I den tidigare modellen ingick även kostnader till kommuner för mottagandet av kvotflyktingar. Från och med 2020 exkluderas dessa kostnader från biståndsramen.

År 2020 beräknas kostnaden för mottagande av asylsökande och skyddsbehövande som kan räknas som bistånd enligt den nya modellen uppgå till 2,3 miljarder kronor. Det innebär en minskning med ca 0,3 miljarder kronor jämfört med 2019, då kostnaden för mottagandet av asylsökande och skyddsbehövande uppgick till 2,6 miljarder kronor (inklusive förslag till höst-ändringsbudget för 2019).

I biståndsramen ingår även kostnader för det svenska bidraget till den del av EU:s gemensamma bistånd som finansieras genom EU:s reguljära budget. För 2020 uppgår dessa kostnader inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen till 2,5 miljarder kronor. I biståndsramen ingår även biståndsrelaterade förvaltningskostnader för utlandsmyndigheter och enheter i Stockholm, totalt 442 miljoner kronor.

Övriga kostnader från andra delar av statens budget som klassificeras som bistånd och ingår i biståndsramen uppgår till totalt 790 miljoner kronor 2020. De består av flera olika komponenter, bl.a. medel för den internationella biståndsverksamhet som bedrivs av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap samt bidrag till demokratiinsatser i Ukraina och Belarus. Även den del av Sveriges bidrag till vissa FN-organs reguljära verksamhet som klassificeras som bistånd ingår i biståndsramen. Sedan 2011 fördelas stipendiemedel till universitet och högskolor för stipendier för särskilt kvalificerade studieavgiftsskyldiga studenter. Stipendiemedel som avser studenter från länder som enligt OECD/Dac klassificeras som mottagarländer för bistånd inkluderas i biståndsramen. Kapitaltillskott till Asiatiska banken för infrastrukturinvesteringar (AIIB) utbetalas från utgiftsområde 2. Den del av kapitaltillskottet som klassificeras som bistånd i enlighet med OECD/Dacs riktlinjer ingår i biståndsramen.

Anslag

För budgetåret 2020 föreslår regeringen att riksdagen anvisar ramanslagen inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, när det gäller anslag som står till regeringens disposition (anslagen 1:1–1:4 och 1:6) enligt den tabell som framgår av bilaga 2 till betänkandet (prop. yrkande 6).

I budgetpropositionen föreslås också att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2020

- ställa ut statliga garantier för biståndsverksamhet som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 15 000 000 000 kronor (punkt 2 i propositionen)

- för anslaget 1:1 Biståndsverksamhet besluta om kapitaltillskott på högst 800 000 000 kronor till Swedfund International AB (punkt 5 i propositionen)
- besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom den tidsperiod som anges i propositionen (punkt 7 i propositionen)
- för anslaget 1:1 Biståndsverksamhet besluta om att Sverige medverkar i kapitalhöjningen i Afrikanska utvecklingsbanken (AfDB), som innebär att Sverige under perioden 2020–2027 ska betala in högst 1 736 000 000 kronor till AfDB (punkt 3 i propositionen)
- Ställa ut statliga garantier till Afrikanska utvecklingsbanken som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 2 913 000 000 Units of Account (UA) (punkt 4 i propositionen).

I budgetpropositionen finns även förslag från Riksrevisionen om att riksdagen för budgetåret 2020 bör anvisa ett ramanslag inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd för Riksrevisionen enligt den tabell som framgår av bilaga 2 till betänkandet (punkt 6 i propositionen).

Bemyndiganden

För den del av anslaget 1:1 Biståndsverksamhet som regeringen respektive Regeringskansliet beslutar om beräknas nya åtaganden göras 2020 till ett belopp om ca 10 miljarder kronor. Framför allt rör det sig om påfyllnad i Nordiska investeringsbanken (NDF), den trettonde påfyllnaden i Asiatiska utvecklingsfonden (AsDF), den sjunde kapitalhöjningen i Afrikanska utvecklingsbanken, den tolfte påfyllnaden i Internationella jordbruksutvecklingsfonden (IFAD) samt påfyllnad till den globala vaccinalliansen (Gavi).

För den del av anslaget 1:1 Biståndsverksamhet som Sida disponerar ska enligt beräkningarna nya åtaganden göras 2020 till ett belopp om drygt 19 miljarder kronor. Åtagandena består av insatser som löper under flera år och som berör alla Sidas verksamheter. De angivna beloppen är indikativa då utfallet bl.a. kan komma att påverkas av att avtal tecknas senare än beräknat samt att det i mottagarländerna inträffar oförutsedda händelser som inverkar på planerade beslut om projekt och program. Förändringar kan även inträffa på grund av att utbetalningar av redan beslutade insatser förskjuts över tiden. Andra myndigheter som disponerar bemyndiganden under anslaget är bl.a. Svenska institutet, Vetenskapsrådet, Nordiska Afrikainstitutet och Strålsäkerhetsmyndigheten.

Regeringen bör mot denna bakgrund bemyndigas att under 2020 för anslaget 1:1 Biståndsverksamhet besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 99 000 000 000 kronor 2021–2034.

Motionerna

I partimotion 2019/20:2830 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 15 föreslås att enprocentsmålet för biståndet omformuleras till en fyraårig biståndsram med tydligare måluppföljning. I kommittémotion 2019/20:3321 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 6 upprepas detta, och nivån på den fyraåriga biståndsramen anges till 170 miljarder kronor. I motionens yrkande 1 föreslår motionärerna att anslaget 1:1 Biståndsverksamhet minskas med 7 miljarder kronor och anslaget 1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete minskas med 135 miljoner kronor. I motionens yrkande 7 anförs att regeringen bör utreda en reform av Sida i syfte att dimensionera och organisera myndigheten givet övergången till fyraåriga biståndsramar och de prioriteringar som pekas ut i motionen.

I kommittémotion 2019/20:752 av Ludvig Aspling m.fl. (SD) yrkande 2 anförs att biståndet alltid måste vägas mot de behov som finns under andra utgiftsområden. Motionärerna föreslår därför att biståndsramen fastställs till den av FN rekommenderade nivån på 0,7 procent av BNI. I kommittémotion 2019/20:2658 av Björn Söder m.fl. (SD) föreslår motionärerna att anslaget 1:1 Biståndsverksamhet minskas med 16,2 miljarder kronor, att anslaget 1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete minskas med 200 miljoner kronor och att anslaget 1:6 Utvärdering av internationellt bistånd ökas med 20 miljoner kronor.

I partimotion 2019/20:3010 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 1 föreslås ett nytt anslag för additionellt klimatbistånd på 500 miljoner kronor.

I kommittémotion 2019/20:3157 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 1 föreslår motionärerna att anslagen ska fördelas i enlighet med regeringens förslag, men att medel omfördelas inom anslaget 1:1 Biståndsverksamhet så att ytterligare 1 miljard kronor utbetalas till Gröna klimatfonden.

Utskottets ställningstagande

Biståndsramen och avräkningar

Sverige ska ha en ambitiös utvecklingspolitik och ett generöst bistånd. Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag i budgetpropositionen om att fastställa biståndsramen för internationellt utvecklingssamarbete för 2020 till 52,1 miljarder kronor, vilket motsvarar 1 procent av den bruttonationalinkomst för 2020 som beräknades vid budgeteringstillfället enligt EU:s nya beräkningsmodell för BNI (punkt 1).

Sverige ska utgå från och värna OECD:s definition av bistånd. Denna anger att bistånd är flöden från den offentliga sektorn med det huvudsakliga syftet att främja ekonomisk utveckling och välbefinnande i fattiga länder och med ett gåvoelement om minst 25 procent. Svenskt bistånd ska gå till de länder som klassas som ODA-mottagare enligt OECD/Dacs kriterier. I budgetpropositionen redovisar regeringen kostnader i statsbudgeten som klassificeras som bistånd enligt OECD/Dacs kriterier och därmed ingår i biståndsramen men som återfinns under andra utgiftsområden, s.k. avräkningar. Regeringen

föreslår i budgetpropositionen att avräkningarna för 2020 ska uppgå till 6,1 miljarder kronor, vilket är en minskning med 0,1 miljard kronor jämfört med föregående år. Som andel av biståndsramen uppgår avräkningarna till 11,8 procent 2020.

Utskottet konstaterar att avräkningar från biståndsramen gjorts sedan början av 1980-talet. Avräkningarna omfattar framför allt kostnader för mottagande av asylsökande från låg- och medelinkomstländer, det svenska bidraget till den del av EU:s gemensamma bistånd som finansieras genom EU:s reguljära budget och de delar av utrikesförvaltningens förvaltningskostnader som avser utvecklingssamarbete. Avräkningarnas andel av biståndsramen har varierat från år till år samtidigt som en trendmässig ökning kan noteras. Andelen avräkningar från biståndsramen uppgick 2003 till 14 procent, 2006 till 9 procent, 2012 till 16 procent och 2017 till 20 procent. Sedan 2018 har avräkningarna uppgått till ca 12 procent av biståndsramen.

Utskottet konstaterar att regeringen, i enlighet med vad utskottet begärt (bet. 2017/18:UU2, rskr. 95), ger en utförlig redovisning av den modell för beräkning av kostnader för mottagande av asylsökande och skyddsbehövande inom biståndsramen som tillämpas för 2019 och som regeringen avser att tillämpa framgent. Utskottet har inga invändningar mot beräkningsmodellen men vill påminna om sitt yttrande till finansutskottet om vårändringsbudgeten för 2019 (yttr. 2018/19:UU4y) där utskottet underströk vikten av transparens och lång-siktighet när det gäller avräkningar från biståndsramen. Utskottet vill, liksom vid det tillfället, betona att om regeringen föreslår avräkningar som avviker från det utrymme som ges av OECD/Dacs regelverk enligt den beslutade modellen, bör detta tydligt framgå och motiveras.

Anslagen

I budgetpropositionen redogör regeringen för sina förslag om medelstilleddelning till respektive anslag och motiv till förslagen. Med utgångspunkt i regeringens redogörelse och utskottets ställningstaganden till motionsförslag om biståndsramen ställer sig utskottet bakom förslaget till medelstilleddelning till anslaget 1:1 Biståndsverksamhet.

Utskottet tillstyrker även förslaget i budgetpropositionen om storleken på anslaget 1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete som innebär en höjning av anslaget med 21,8 miljoner kronor som en justering för valutakursutveckling och högre kostnadsutveckling för lokaler där Sida har fältnärvaro. Vidare höjs anslaget med 125 miljoner kronor för att ge Sida goda möjligheter att effektivt genomföra det bilaterala utvecklingssamarbetet. Utskottet noterar att det senare överensstämmer med de rekommendationer som getts av OECD/Dac i översynen av svenskt bistånd (OECD/Dac Peer Review Sweden 2019).

När det gäller Nordiska Afrikainstitutet delar utskottet regeringens bedömning att myndigheten har arbetat för att stärka sitt utåtriktade arbete samt forskningens policyrelevans, med en ökad tonvikt på aktuella trender i

Afrika. Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelstilldelning till anslaget 1:3 Nordiska Afrikainstitutet.

Utskottet konstaterar vidare att Folke Bernadotteakademien rekryterat och sänt ut civil personal till internationella fredsinsatser, bedrivit utbildning och övning, främjat och bedrivit erfarenhetshantering, policy- och metodutveckling och forskning samt betalat ut stöd till svenska civilsamhällesorganisationer inom sitt verksamhetsområde. Därtill har myndigheten genomfört uppdrag inom biståndsstrategier. Folke Bernadotteakademien har också bidragit till satsningen på fredsdiplomati. Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelstilldelning till anslaget 1:4 Folke Bernadotteakademien.

Vidare delar utskottet regeringens uppfattning att uppföljning och utvärdering är en viktig grund för den framtida utformningen av Sveriges internationella bistånd och att Expertgruppen för biståndsanalys (EBA) bör få ökade medel för att öka sin kapacitet att genomföra utvärderingar och analyser. Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag till medelstilldelning till anslaget 1:6 Utvärdering av internationellt bistånd, som innebär en ökning av anslaget med 2 miljoner kronor.

Anslaget 1:5 får användas för utgifter för Riksrevisionens internationella utvecklingssamarbete. Medlen används inom ramen för målen för svenskt internationellt utvecklingssamarbete och OECD/Dacs definition av bistånd. I enlighet med vad utskottet beslutade i samband med beredningen av förra årets budget har ett arbete påbörjats för att bedöma om en mer oberoende utvärdering av Riksrevisionens utvecklingssamarbete bör göras och vilka aspekter av verksamheten som i så fall bör belysas. Revisionsfirman KPMG har också fått i uppdrag att närmare granska hur de administrativa kostnaderna inom Riksrevisionen fördelas på olika sakområden. Utskottet tillstyrker förslaget till medelstilldelning för anslaget 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete.

Bemyndiganden

Sveriges bistånd ska vara förutsägbart. För att främja detta behöver Sverige kunna ingå ekonomiska avtal inom biståndsverksamheten. Riksdagen bemyndigar därför regeringen att ingå fleråriga avtal och lämna garantier som medför behov av framtida anslag på en viss nivå. Bemyndiganderamen används för fleråriga åtaganden om bidrag till multilaterala organisationer, fonder och utvecklingsbanker samt för fleråriga avtal inom det bilaterala biståndet.

Myndigheter som disponerar bemyndiganden under anslaget är bl.a. Regeringskansliet, Sida, Svenska institutet, Vetenskapsrådet, Nordiska Afrikainstitutet och Strålsäkerhetsmyndigheten. Utskottet tillstyrker förslaget om att regeringen ska bemyndigas att under 2020 för anslaget 1:1 Biståndsverksamhet besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 99 miljarder kronor för perioden 2021–2034 (prop. yrkande 7).

Vidare tillstyrker utskottet att regeringen bemyndigas att under 2020 ikläda staten betalningsansvar för statliga garantier för biståndsverksamhet som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 15 miljarder kronor (prop. yrkande 2). Bemyndigandet omfattar ett statligt garantiåtagande i fråga om Sidas garantigivning. Denna innefattar såväl äldre system för biståndsgarantier och fristående garantier som garantier enligt det system som infördes 2009. Utvecklingssamarbetet ska användas katalytiskt för att såväl stärka länders inhemska resursmobilisering som att mobilisera andra aktörers investeringar i hållbar utveckling och fattigdomsbekämpning i enlighet med Addis Ababa Action Agenda. Regeringen föreslår därför att Sidas garantiram höjs.

Utskottet tillstyrker även att regeringen bemyndigas besluta att Sverige medverkar i kapitalhöjningen i Afrikanska utvecklingsbanken som innebär att Sverige under 2020–2027 ska betala in högst 1,74 miljarder kronor till banken. Regeringen bör även bemyndigas att ställa ut statliga garantier till AfDB som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 2,9 miljarder Units of Account. I svenska kronor innebär detta att Sveriges garantiåtagande gentemot banken beräknas öka från 11,8 miljarder kronor till 40,7 miljarder kronor samt att Sverige under åren 2020–2027 beräknas inbetala ca 1,7 miljarder kronor (prop. yrkandena 3 och 4).

Regeringen föreslår också att Swedfund International AB ska tilldelas ytterligare 800 miljoner kronor i form av kapitaltillskott under 2020. Utskottet delar regeringens uppfattning att det är viktigt med förutsebarhet när det gäller nivån på de resurser som Swedfund kan disponera och tillstyrker därmed att regeringen bemyndigas att besluta om kapitaltillskott till Swedfund International AB på högst 800 miljoner kronor (prop. yrkande 5). Utgiften ska belasta anslaget 1:1 Biståndsverksamhet. Utskottet noterar att regeringen avser att återkomma i budgetpropositionerna för 2021 och 2022 med förslag om ytterligare kapitaltillskott till Swedfund om 1 000 miljoner kronor för 2021 och 1 200 miljoner kronor för 2022. Dessa nivåer kan komma att ses över, bl.a. som ett resultat av den målöversyn ägaranvisningen för Swedfund som genomförs under 2019.

Mot bakgrund av vad som här anförts om biståndsramen, avräkningar, anslagen och bemyndiganden tillstyrker utskottet proposition 2019/20:1 utgiftsområde 7 yrkandena 1–8 och avstyrker motionerna 2019/20:752 yrkande 2, 2019/20:2830 yrkande 15, 2019/20:3321 yrkande 6, 2019/20:2658, 2019/20:3010 yrkande 1, 2019/20:3157 yrkande 1 och 2019/20:3321 yrkandena 1 och 7.

Riksrevisionens iakttagelser

Utskottet har som ett led i sitt uppföljningsarbete tagit del av uppgifter om Riksrevisionens iakttagelser om myndigheterna inom utgiftsområdet. Av Riksrevisorernas årliga rapport 2018 framgår att Riksrevisionens granskningar av 2018 års årsredovisningar för myndigheterna inom utgiftsområde 7

Internationellt bistånd visar att redovisningarna i allt väsentligt ger en rättvisande bild av myndigheternas verksamhet.

Riksrevisionen noterar dock att Folke Bernadotteakademien på grund av bristande återrapportering av ett lämnat bidrag inte har betalat ut hela det beviljade bidraget under 2018. Det medför att Folke Bernadotteakademien hade ett utestående åtagande på 800 000 kronor vid utgången av 2018, trots att myndigheten inte har stöd för ett sådant åtagande i 17 § anslagsförordningen (2011:223). Myndigheten har därför fått ett modifierat uttalande i form av en reservation i revisionsberättelsen avseende ledningens efterlevnad av tillämpliga föreskrifter.

Utskottet noterar att regeringen har haft en dialog med myndigheten gällande detta och avser att bevilja myndigheten en bemyndiganderam inför budgetåret 2021.

Internationella biståndsnivåer och OECD/Dacs regelverk

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett antal motioner om internationella biståndsnivåer och OECD/Dacs regelverk för beräkning av offentligt bistånd.

Jämför reservation 4 (M), 5 (SD), 6 (V) och 7 (KD).

Motionerna

I kommittémotion 2019/20:3321 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 13 anförs att OECD/Dacs definition av bistånd bör reformeras så att fler insatser räknas som bistånd.

I kommittémotion 2019/20:752 av Ludvig Aspling m.fl. (SD) yrkande 15 anförs att Sverige bör verka för en förändring av OECD/Dacs regler för att inte tillåta avräkningar från biståndet för mottagande av asylsökande.

I partimotion 2018/19:757 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 31 anförs att regeringen bör verka för att förändringarna i Dacs regelverk inte leder till en urholkning av biståndet. I yrkande 34 anförs att Sverige bör verka för förändringar av OECD/Dacs regelverk så att biståndet värnas genom att kostnader för flyktmottagande, skuldavskrivningar och utländska studenter från utvecklingsländer inte ska kunna räknas som bistånd.

I kommittémotion 2019/20:3157 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 2 anförs att Sverige genom EU och FN bör verka för att fler länder ökar sitt bistånd så att de når upp till minst 0,7 procent av BNI.

Utskottets ställningstagande

Frågan om det nuvarande regelverket för avräkningar från biståndsramen diskuteras under rubriken Biståndsram och anslag inom utgiftsområde 7. I detta avsnitt behandlar utskottet långsiktiga synpunkter på OECD/Dacs regelverk.

Utskottet noterar att det officiella utvecklingsbiståndet för OECD-länderna under 2018, enligt preliminära siffror från OECD, minskade med 2,7 procent till 153 miljarder USD, jämfört med året innan. Detta motsvarar 0,31 procent av OECD-ländernas samlade BNI. Minskningen är framför allt en följd av att OECD/Dac stramat åt regelverket för hur stor del av kostnaderna för asylsökande i givarlandet som får räknas som officiellt bistånd. Biståndet till de minst utvecklade länderna minskade med 3 procent och det till Afrika med 4 procent. Det humanitära biståndet minskade med 8 procent.

Förutom Sverige är det endast Danmark, Luxemburg, Norge och Storbritannien som når upp till FN:s mål om att 0,7 procent av BNI ska gå till utvecklingsbistånd. Biståndet från EU:s medlemsländer motsvarade 0,5 procent av deras samlade BNI 2018, vilket i stort sett är en oförändrad nivå jämfört med året innan.

Utskottet vill påminna om slutsatserna från den tredje internationella konferensen om utvecklingsfinansiering 2015 (Addis Ababa Action Agenda) som framhåller vikten av inhemsk resursmobilisering, kapital från den privata sektorn och internationellt utvecklingsbistånd som viktiga finansieringskällor för utvecklings- och hållbarhetsagendan. När det gäller utvecklingsbistånd förnyade givarländerna tidigare åtaganden, inklusive ett flertal länders utfästelser om att 0,7 procent av BNI ska gå till internationellt bistånd och att mellan 0,15 och 0,20 procent av BNI ska gå till de minst utvecklade länderna. I slutsatserna från konferensen välkomnas EU:s kollektiva åtagande om att uppnå målet om 0,7 procent av BNI till bistånd under löptiden för den nya globala hållbarhetsagendan samt att EU på kort sikt ska uppnå målet om 0,15–0,20 procent av BNI till de minst utvecklade länderna.

Utskottet konstaterar att biståndsnivåerna i princip har stagnerat sedan 2010, vilket är särskilt bekymmersamt eftersom utländska direktinvesteringar till utvecklingsländerna samtidigt minskade med cirka en tredjedel 2016–2017. Detta innebär att utsikterna att nå hållbarhetsmålen i Agenda 2030 har försämrats väsentligt. Utskottet utgår från att regeringen med kraft verkar för att övriga OECD-länder ökar sitt bistånd med syfte att infria sina åtaganden från konferensen om utvecklingsfinansiering.

OECD/Dac beslutade vid högnivåmötet i februari 2016 att uppdatera och modernisera rapporteringskraven vad gäller utgifter för freds- och säkerhetsskapande insatser. Enligt beslutet kan vissa kostnader för t.ex. militära transporter till nödställda områden, utbildning av militär personal i mänskliga rättigheter och insatser för att förebygga våldsam extremism under vissa förhållanden täckas av biståndsmedel. Ministrarna underströk i kommunikén från mötet att finansiering av militär utrustning och militära insatser även i fortsättningen ska vara exkluderade från ODA-rapportering och

att rapporteringskraven ska innehålla skyddsmekanismer för att undvika felaktig användning av biståndsmedel. Vid OECD/Dacs högnivåmöte i oktober 2017 enades parterna om förtydliganden av rapporteringsdirektiven för kostnader för asylmottagande i givarländer. Utskottet vill understryka vikten av att OECD/Dac även fortsättningsvis kontinuerligt ser över regelverket inom detta område för att främja samstämmighet och transparens inom rapporteringen samtidigt som ODA-begreppet värnas.

Mot bakgrund av vad som har anförts här avstyrker utskottet motionerna 2018/19:757 yrkandena 31 och 34, 2019/20:752 yrkande 15, 2019/20:3157 yrkande 2 och 2019/20:3321 yrkande 13.

Prioriteringar inom utgiftsområdet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett antal motionsyrkanden om prioriteringar inom utgiftsområdet och utvecklingspolitikens inriktning, bl.a. med hänvisning till pågående arbete.

Jämför reservation 8 (M), 9 (SD), 10 (V) och 11 (KD).

Propositionen

Biståndsramen ska enligt regeringens förslag uppgå till 1 procent av BNI, demokratifokus ska stärkas ytterligare och demokratibiståndet ska öka. Dessutom ska biståndet fokuseras. Dagens utvecklingsutmaningar är komplicerade och ofta sammankopplade. Regeringen ser en oroande utveckling globalt med ett ökat antal konflikter, och antalet människor på flykt är större än någonsin. På allt fler håll runt om i världen ser regeringen också hur demokratin urholkas. Nationalismen växer, inklusive i flera länder i Europa. Korruptionen är omfattande i många länder och utgör en global utmaning. Klimatförändringar och miljöproblem intensifieras och deras bidrag till konflikter är ett allvarligt utvecklingshinder. Regeringen ser även en ökande utrotning av arter som allvarligt hotar den biologiska mångfalden. Dessutom noterar regeringen även den oroväckande negativa utvecklingen globalt vad gäller jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter, inklusive sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.

Det multilaterala systemet är på många håll ifrågasatt trots att de globala utmaningarna kräver ett närmare samarbete mellan länder, multilaterala organisationer och aktörer. Nya partnerskap och innovationer behöver utforskas. För regeringen är samarbetet med FN och andra multilaterala och internationella organisationer, arbetet inom EU samt civila samhällets organisationer särskilt viktigt.

Världens länder har enats om Agenda 2030 som visar att en fredlig och hållbar utveckling är nödvändig. Sambanden mellan mänskliga rättigheter och hållbar utveckling är en förutsättning för att nå de globala målen.

Utvecklingssamarbetet ska tillsammans med övriga utgiftsområden bidra till genomförandet av Agenda 2030, åtagandena om utvecklingsfinansiering i Addis Ababa Action Agenda och det rättsligt bindande klimatavtalet från Paris. Politiken för global utveckling är ett viktigt verktyg i detta arbete.

Det svenska utvecklingssamarbetet ska utgå ifrån ett rättighetsperspektiv, från fattiga människors perspektiv och integrera ett jämställdhetsperspektiv, ett konfliktperspektiv och ett miljö- och klimatperspektiv i linje med Policyramverket för svenskt utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd (skr. 2016/17:60). Detta är också relevant för Sveriges agerande i t.ex. EU:s utvecklingssamarbete. Mot denna bakgrund blir det än viktigare att Sverige bedriver en aktiv utvecklingspolitik som värnar och främjar demokrati och mänskliga rättigheter, både som mål och som medel för att uppnå jämställdhet, stärka demokratiprocessen och främja respekten för de mänskliga rättigheterna, en hållbar utveckling och fattigdomsbekämpning.

Motionerna

I partimotion 2019/20:2830 av Ulf KristerSSon m.fl. (M) yrkande 16 anförs att biståndet bör fokuseras till färre sektorer utifrån kriterier gällande effektivitet, svenska intressen och svenska kunskaper. Förslaget återkommer i kommittémotion 2019/20:3321 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 9. I den senare motionens yrkanden 4 påtalas behovet av ett breddat perspektiv på utvecklingspolitiken. I motionens yrkanden 10–12 anförs att biståndet särskilt bör prioritera humanitärt bistånd, global hälsa, klimat, infrastruktur, jämställdhet och institutionsbyggande samt främja innovation och hanteras ansvarsfullt. I yrkandena 16–19 påtalas behovet av en tydlig landfokusering, en översyn av kärnstödet till de multilaterala organisationerna och ett ökat klimatbistånd. Motionärerna anser även att hela biståndet bör revideras.

I kommittémotion 2019/20:752 av Ludvig Aspling m.fl. (SD) yrkandena 1 och 3–13 anförs att biståndet bör ha de mest utsatta i fokus och skapa förutsättningar för människor i fattigdom och förtryck att förbättra sina levnadsvillkor utifrån deras grundläggande behov i den omedelbara vardagen. Fokus bör ligga på fattigdomsbekämpning, och barnens bästa ska stå i centrum. I kommittémotion 2019/20:753 av Ludvig Aspling m.fl. (SD) anförs att alla utbetalningar till Islamic Relief och andra organisationer med kopplingar till Muslimska brödrskapet bör stoppas. I kommittémotion 2019/20:225 av Björn Söder (SD) och 2019/20:768 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 5 anförs att Sverige bör upphöra med allt bistånd till den palestinska myndigheten i avvaktan på att den uppfyller vissa krav, bl.a. vad avser uppfyllande av demokratiska principer. I kommittémotion 2019/20:749 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2 föreslås att FN:s organisation för palestinska flyktingar, Unrwa ska avvecklas och att dess nuvarande verksamhet i stället ska ingå i UNHCR och Unicef. I kommittémotion 2019/20:754 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 6, 7 och 9 föreslås att regeringen bör främja stöd till Somaliland Development Fund, se över ett tillfälligt stöd till området Puntland och upprätta oberoende tjänste-

myndigheter som mellanhänder mellan givarsamfundet och den somaliska staten å ena sidan och de organisationer som tillhandahåller tjänster å andra sidan. I kommittémotion 2019/20:756 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 14 anförs att de humanitära insatserna för kristna i Irak och Syrien bör öka. I kommittémotion 2019/20:764 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkandena 3 och 5 anförs att regeringen bör verka för att öka de humanitära insatserna i konfliktområdena i Mellanöstern och stödja uppbyggnaden av området Nineveslätten i Irak. I kommittémotion 2019/20:765 av Ludvig Aspling m.fl. (SD) anförs att biståndet bör hbt-certifieras. I kommittémotion 2019/20:776 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 2 anförs att kontrollfunktioner bör inrättas för att säkerställa mottagarorganisationers lämplighet för internationellt bistånd. I kommittémotion 2019/20:777 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 2–4 anförs att biståndet bör användas för mikro-företagande för kvinnor, infrastruktursatsningar och vattenkraft i Nepal. I kommittémotion 2019/20:778 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 3–5 och 8 anförs att arbetet för jämställdhet i biståndet i högre grad bör skapa grundläggande förutsättningar för kvinnors utveckling, motverka aborter och motverka könsrelaterat våld. I yrkande 9 påtalas vikten av att beakta stöd till minoriteter.

I partimotion 2019/20:3010 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 2 anförs att regeringen bör öka andelen bistånd som avsätts för arbete med sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter till minst 10 procent av den totala biståndsbudgeten. I partimotion 2019/20:3357 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 16 anförs att regeringen i en kommande uppdatering av strategin som rör reformsamarbetet med västra Balkan bör prioritera demokrati, mänskliga rättigheter, fattigdomsbekämpning, ökad jämlikhet samt klimat- och miljöfrågor. I kommittémotion 2019/20:219 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 15 anförs att Sveriges arbete med att säkra rätten till vatten behöver fokuseras på att långsiktigt stärka och bygga nationella system och institutioner som kan tillhandahålla hållbara vattentjänster. I kommittémotion 2019/20:135 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 26 och 27 anförs att Sverige bör arbeta i EU och FN, liksom i kontakter med USA, för att säkra det långsiktiga finansiella stödet till Unrwa. I partimotion 2018/19:757 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkandena 1–5, 9 och 12 anförs motionärerna att jämställdhetspolitiken måste omsättas i praktiken genom hela den svenska utvecklingspolitiken, att regeringen snarast bör återkomma med förslag på åtgärder utifrån Sidas kartläggning av myndighetens arbete med barnrättsperspektivet och att Sverige bör verka för att stärka barnrättsperspektivet inom det humanitära biståndet (yrkandena 1–3). Vidare anförs motionärerna att regeringen bör återkomma med förslag på hur stödet till hbtq-organisationer i mottagarländerna kan förstärkas och göras mer flexibelt. Regeringen bör också utreda effekterna av kraven på egeninsatser inom biståndet. Motionärerna kräver också att regeringen slår fast att Sverige aldrig som enskilt land eller som medlem i EU ska medverka till att bistånd används för att stoppa människor på flykt. Motionärerna anser vidare att Sveriges arbete med vatten och sanitet behöver fokuseras på att långsiktigt stärka och bygga nationella system och institutioner som kan tillhandahålla hållbara vatten- och

sanitetstjänster. I yrkandena 18–20 anförs att Sverige bör driva på för att de fattigaste länderna får totala och villkorlösa skuldavskrivningar, att Sverige bör driva på för en global skuldrevision för att undersöka vilka skulder som är legitima och att Sverige bör uppmärksamma frågan om den växande skuldbördan och ta fram en strategi för att förebygga kommande skuldkriser. I yrkandena 24–29 anförs att Sverige som enskilt land såväl som medlem i EU och FN ska verka för att allt utvecklingsbistånd ska följa biståndseffektivitetsagendan, utgå från respektive mottagarlands egna behov och respektera ländernas suveränitet samt att det inte får förknippas med ekonomiska villkor. Sverige bör också ha som mål att minst 50 procent av biståndet ska gå till flickor och kvinnor, vilket Sverige även bör verka för i EU och i multilaterala organisationer. Andelen bistånd som avsätts för arbete med sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter bör öka till minst 10 procent av den totala biståndsbudgeten, och regeringen bör verka inom EU och FN för att övriga biståndsgivare följer Sveriges exempel. Regeringen bör också öka stödet till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter i det humanitära biståndet. Partiet anser också att utvecklingssamarbetet bör verka för inkluderande utbildning av hög kvalitet och trygga skolor för både flickor och pojkar. I yrkandena 35–37 anför motionärerna att regeringen bör återkomma med förslag om hur biståndets bristande förutsägbarhet till följd av växelkursfluktuationer kan motverkas, stärka transparensen inom biståndet inom de områden där det i dag finns brister och verka för att fler länder ökar sitt kärnstöd till det multilaterala biståndet. I kommittémotion 2018/19:723 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 14 och 16 anförs att regeringen dels bör integrera analyser av civilsamhällets villkor och förslag för att främja civilsamhällets demokratiska utrymme i samtliga strategier som rör utvecklingssamarbetet, dels bör verka för effektiv finansiering till civilsamhället i multilaterala organisationer och i den internationella givarsamordningen. I yrkande 17 anförs att regeringen bör återkomma med förslag om hur mänskliga rättigheter i arbetslivet och Decent Work-agendan tydligare kan prioriteras i svenskt utvecklingssamarbete.

I kommittémotion 2019/20:3157 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 3 anförs att regeringen bör ge ett särskilt uppdrag till Sida och Expertgruppen för biståndsanalys i syfte att stärka kvaliteten i genomförandet av biståndet. I yrkande 6–10 och 17 föreslår motionärerna att biståndet ska omfördelas för att kunna hjälpa fler människor på flykt, att en svensk struktur för flyktinghjälp ska byggas upp, att det humanitära stödet i ökad utsträckning ska kanaliseras genom civilsamhällesorganisationer, att stödet till multilaterala organisationer ska fokuseras på humanitära insatser samt att Sverige ska ligga i framkant vad gäller insatser för att skapa arbets- och utbildningstillfällen för människor på flykt och öka bidragen till globala fonden mot aids, tuberkulos och malaria och den globala vaccinaliansen Gavi. I yrkande 11 anförs att Sverige ska införa en särskild biståndsstrategi inriktad på stöd till människorättsförsvarare. I yrkande 13 anförs att nya landstrategier som tas fram alltid ska innehålla en analys av situationen för religions- och övertygelsefriheten. I yrkande 16 understryks vikten av att motverka barnnäktenskap. I yrkande 18 anförs att

Sverige och EU måste ställa krav på att den palestinska myndigheten bättre uppfyller demokratiska principer, bekämpar korrupktion och respekterar mänskliga rättigheter för att få ta emot bistånd. I yrkande 19 och 20 anförts att Sverige snarast möjligt bör frysa det svenska biståndet till Unrwa och aktivt bör verka för en reformering av FN:s bistånd till palestinska flyktingar med sikte på att överföra verksamhet och ansvar till flyktingkommissariatet, UNHCR.

Utskottets ställningstagande

Utvecklingssamarbetets inriktning

Utskottet konstaterar att fattigdomen fortfarande är utbredd och omfattande trots att antalet extremt fattiga i världen minskat med drygt 1 miljard människor under de senaste 20 åren. Dagens utvecklingsutmaningar är komplicerade och ofta sammankopplade. Den globala utvecklingen är oroande med ett ökat antal konflikter och ett större antal människor på flykt än någonsin. Ett krympande demokratiskt utrymme är ett växande problem på allt fler håll. Korruptionen är omfattande i många länder och utgör en global utmaning. Klimatförändringar och miljöproblem intensifieras, och deras bidrag till konflikter är ett allvarligt utvecklingshinder. Utskottet noterar, liksom regeringen, den oroväckande negativa utvecklingen globalt vad gäller jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter, inklusive sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.

Utskottet anser därför att Sverige fortsatt ska bedriva en aktiv utvecklingspolitik som värnar och främjar demokrati och mänskliga rättigheter, stärker demokratiprocessen och främjar respekten för de mänskliga rättigheterna, en hållbar utveckling och fattigdomsbekämpning.

I enlighet med vad som fastslogs i riksdagens beslut om politik för global utveckling (prop. 2002/03:122, bet. 2003/04:UU3, rskr. 112) ska allt utvecklings-samarbete genomsyras av ett rättighetsperspektiv och av fattiga människors perspektiv på utveckling. Biståndet ska i första hand inriktas på att stödja de allra mest utsatta och anpassas efter den demokratiska utvecklingen i samarbetslandet.

Utvecklingssamarbetet ska bidra till att uppnå 2030-agendan för hållbar utveckling. Hållbarhetsmålen, som antogs i New York i september 2015, syftar till att utrota fattigdom och främja en hållbar utveckling – ekonomiskt, socialt och miljömässigt – på ett integrerat sätt. I slutsatserna från högnivåmötet om hållbarhetsmålen framhålls att social och ekonomisk utveckling är beroende av ett hållbart utnyttjande av naturresurserna. De 17 hållbarhetsmålen ska styra det internationella utvecklings- och hållbarhetsarbetet fram till 2030 och är universella och giltiga för alla, såväl på nationell och regional nivå som på global nivå.

Drygt hälften av det svenska biståndet går i dag till eller via en multilateral organisation. Utskottet noterar att verksamheten utgår från regeringens strategi för multilateral utvecklingspolitik (UD2017/21055/55) som betonar relevans

och effektivitet samt ställer krav på uppföljning, utvärdering och resultatredovisning. Det framgår av propositionen att Sverige är den största givaren av kärnstöd till tre multilaterala organisationer: UNHCR, Världslivsmedelsprogrammet (WFP) och FN:s befolkningsfond (UNFPA). För övriga organisationer är Sverige från den andra till den tolfte största givaren av kärnstöd. Regeringen aviserar också att man ska verka för långsiktig och flexibel finansiering till FN:s utvecklingssystem, bl.a. genom flerårig kärnstödsfinansiering och stöd till gemensamma fonder. Utskottet avser att återkomma till frågor om det multilaterala utvecklingssamarbetet i samband med regeringens resultatskrivelse om dessa frågor våren 2020.

Ett antal motioner för fram förslag på insatser som bör prioriteras i biståndet. Utskottet instämmer i regeringens bedömning att mer kraft behöver läggas på demokratiutveckling, förstärkning av stödet till demokratins aktörer, jämställdhet, sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, klimat, miljö- och naturresurshantering, inkluderande och hållbar ekonomisk utveckling, jämlik hälsa och utbildning och forskning. Utskottet vill understryka att mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer är centrala som både mål och medel för en positiv utveckling inom samtliga dessa områden.

Utskottet noterar att regeringen har startat en offensiv för demokratin och därmed avser att bredda, stärka och öka stödet till demokratin samt dess institutioner, röstbärare och försvarare under 2020. Regeringen avser dessutom att anta en ny biståndsstrategi för att öka demokratifokuset hos biståndsmottagare. Utskottet vill understryka att jämlikhet, sexuella och kulturella rättigheter och religions- och övertygelsefrihet, jämställdhet och alla kvinnors och flickors fulla åtnjutande av mänskliga rättigheter är centralt för demokratiutveckling. Utrikesminister Ann Linde och biståndsminister Peter Eriksson informerade den 21 november utskottet om demokratisatsningen.

Utskottet noterar att regeringen, mot bakgrund av den negativa demokratiska utvecklingen i många länder, ser över hur ökade krav kan ställas på de länder som mottar svenskt bistånd i fråga om att leva upp till rättsstatens principer och värna mänskliga rättigheter. Som utgångspunkt anges att stödet till staten ska minska om utvecklingen i fråga om mänskliga rättigheter och demokrati är negativ.

Det framgick av Sidas föredragning att över hälften av hälsobiståndet går till insatser för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Sveriges stöd till SRHR innefattar stöd till sex- och samlevnadsundervisning, ökad tillgång till preventivmedel och säker abort, ungdomsvänlig service, förebyggande av hiv och sexuellt och könsrelaterat våld, hbtq-personers hälsa och rättigheter samt arbete mot barnäktenskap och könsstympning. Sidas generaldirektör Carin Jämtin påpekade att SRHR också är en rättighetsfråga som återfinns även under andra tematiska områden. Den totala andelen av biståndet som går till SRHR är ca 7 procent. Denna andel har varit konstant under ett antal år, men eftersom biståndsvolymerna ökat har insatsvolymerna ökat. Det framgår av propositionen att SRHR fortsatt kommer att vara en av Sveriges mest prioriterade frågor, vilket utskottet välkomnar. Sex- och samlevnads-

undervisning, säkra förlossningar och säkra och lagliga aborter bör även fortsättningsvis utgöra en viktig del av arbetet.

Utskottet vill också understryka att barnrättsperspektivet är en viktig del av rättighetsperspektivet. Sverige är en betydande givare på barnrättsområdet, och utskottet välkomnar att regeringen understryker att arbetet med barns rättigheter fortsatt ska stärkas samt att Sverige ska bidra till att alla pojkar och flickor ska kunna fullgöra en avgiftsfri och likvärdig utbildning av god kvalitet. Utskottet vill även betona insatser som stärker flickors möjlighet att fullgöra sin skolgång, såsom förbättrad skolmiljö. Att flickor får möjlighet att gå ut skolan förstärker skyddet mot att de gifts bort redan som barn.

Det framgår av budgetpropositionen att Sverige kommer att stärka sitt stöd till den globala omställningen till klimatsmarta samhällen, som ett svar på att FN:s klimatpanel slagit fast att världens samlade utsläpp måste minska med 45 procent de närmaste tio åren för att temperaturökningen ska kunna hållas under 1,5 grader. Sverige kommer således att visa fortsatt internationellt ledarskap i mobiliseringen av 100 miljarder US-dollar per år från 2020 och samtidigt driva på det internationella arbetet med att ställa om globala finansiella flöden och nationell och internationell resursmobilisering i linje med Parisavtalets mål och Addis Ababa Action Agenda. Stöd till klimatanpassning, förnybar energi och energieffektiviseringsåtgärder är viktiga verktyg för att styra om finansiella flöden från utsläppsintensiva och förorenande verksamheter till att i stället bidra i den nödvändiga omställningen till en klimatomfattig hållbar utveckling. Även stöd till ett hållbart nyttjande av naturresurser, inklusive jord- och skogsbruk, samt marina resurser och vattenresurser, är ett viktigt verktyg för att nå klimatmålen och de globala målen för hållbar utveckling. Detta ska understödja en hållbar livsmedelsförsörjning och motverka matbrist. Utskottet noterar att regeringen avser att bidra med ytterligare finansiering till Gröna klimatfonden (GCF) under 2020. Stödet till Globala miljöfonden (GEF) ökar under 2020 i enlighet med beslut under den sjunde påfyllnaden av fonden (2018), vilket bl.a. inkluderar ökat stöd till biologisk mångfald.

Utskottet anser att det civila samhället och dess organisationer är en stark förändringskraft som har en nyckelroll i arbetet för fattigdomsminskning och i genomförandet av Agenda 2030. Många av organisationerna har stor potential att verka lokalt och nära de fattiga och förtryckta människor som det svenska biståndet syftar till att nå. Utskottet välkomnar det samarbete som sker mellan regeringen och civilsamhället inom ramen för de gemensamma åtaganden som antagits för stärkt dialog och samverkan inom utvecklingssamarbetet.

Det framgår av budgetpropositionen att utvecklingssamarbetet ska stödja hållbar försörjning och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor och uppbyggnad av sociala trygghetssystem, bl.a. genom arbetet i Global Deal. Privatsektorutveckling och stöd till hållbara investeringar och innovation prioriteras och fortsätter att vara centralt. Digitaliseringens potential ska tillvaratas, och Sverige avser att stärka arbetet med innovativa finansieringsformer. Utvecklingssamarbetet ska främja kvinnors ekonomiska egenmakt som en

viktig drivkraft för ekonomisk tillväxt samt tillvarata migrationens positiva effekter.

Utrikesutskottet har tidigare, bl.a. i betänkande 2017/18:UU2, behandlat motionsförslag om privatisering, t.ex. av vattendistribution. Utskottet konstaterade då att utvecklingen går bort från detaljerade policybaserade krav och att samarbetsländernas egna fattigdomsstrategier i stället utgör utgångspunkt; ömsesidiga mål och tillhörande resultatbaserade villkor sätts i allt högre utsträckning upp, detta i enlighet med de överenskommelser som gjorts om biståndseffektivitet. Utskottet framhöll vikten av ett tydligt offentligt ansvar för vatten-, sanitets- och hygienfrågor. Full kostnadstäckning och kostnadseffektivitet inom vattensektorn är grundläggande, och detta gäller oavsett om försörjningen sker i privat eller offentlig regi. Prissättningen på vatten får inte komma i konflikt med fattiga människors tillgång till vatten och sanitet.

Frågan om skuldavskrivningar tas upp i ett motionsförslag. Utskottet anser att utgångspunkten för skuldavskrivningar ska vara skuldållbarhet och en god reformpolitik. Samtidigt ska skuldavskrivningar riktas mot de fattigaste och mest skuldtunga länderna. För att en skuldavskrivning ska innebära ett effektivt utnyttjande av medel för fattigdomsbekämpning är det viktigt att den baseras dels på en analys av skuldens hållbarhet, dels på att det aktuella landet för en politik som främjar tillväxt och fattigdomsbekämpning.

Frågor om migration och utveckling berörs också motionsvis. Det framgår av budgetpropositionen att regeringen genom utvecklingssamarbetet vill stärka migrationens positiva utvecklingseffekter och motverka de negativa effekter som kan följa av ofrivillig migration samt skapa förutsättningar för att de som väljer att migrera ska kunna göra så på ett säkert, ordnat och reglerat sätt. Regeringen avser fortsatt att stödja utvecklingsländers förmåga att hantera migration på ett sätt som säkrar migranternas och flyktingars rättigheter, särskilt kvinnors och flickors rättigheter. Utvecklingssamarbetet ska också adressera grundorsaker till ofrivillig migration samt verka för hållbara lösningar till utdragna flyktingsituationer. Dessa målsättningar kräver insatser även genom EU och det multilaterala samarbetet. Sverige förespråkar långsiktiga migrationsdialoger med prioriterade tredjeländer och stödde EU-samarbetet för att motverka grundorsaker till ofrivillig migration samt stärka ursprungs- och transitländerns egen kapacitet att hantera alla aspekter av migration, inklusive bekämpning av människosmuggling. Utskottet har inga invändningar mot vad regeringen anfört och vill understryka att fokus bör vara att motverka grundorsakerna till ofrivillig migration.

Utskottet konstaterar att regeringen i oktober 2014 beslutade om en ny strategi för utvecklingssamarbetet med Palestina. Strategin gäller för perioden 2015–2019 och omfattar ca 1,5 miljarder kronor. Verksamheten inom strategin ska bidra till att få till stånd ett demokratiskt, självständigt, sammanhängande och livskraftigt Palestina som existerar sida vid sida med Israel i fred och säkerhet, med 1967 års gränser som utgångspunkt och med Jerusalem som en huvudstad för två stater. Strategin syftar också till att tillgodose palestiniernas rättigheter och behov så att de ska kunna leva i alla delar av Palestina oavsett

institutionellt ramverk. Stärkt demokrati samt ökad jämställdhet och respekt för mänskliga rättigheter är ett av tre fokusområden för det svenska biståndet. Inom ramen för detta ska bl.a. de palestinska institutionerna stärkas och bli mer transparenta och demokratiskt styrda, yttrandefriheten stärkas och kvinnors och barns åtnjutande av mänskliga rättigheter förbättras.

Utskottet noterar att Sida i oktober inkom till regeringen med ett underlag inför utarbetandet av en ny strategi för utvecklingssamarbetet med Palestina för perioden 2020–2024 (dnr 19/000857). I underlaget redogör Sida för hur verksamheten förväntas bidra till det övergripande målet om en fungerande tvåstatslösning. Sida föreslår tre stödområden för strategin: mänskliga rättigheter, demokrati, rättsstatens principer och jämställdhet, miljö och klimat samt inkluderande ekonomisk utveckling. Enligt uppgift till utskottet väntas regeringen ta beslut om en ny strategi före årets slut.

Utskottet anser liksom regeringen att det svenska biståndet är betydelsefullt för att få till stånd ett demokratiskt, självständigt och livskraftigt Palestina och utgår från att regeringen beaktar dessa aspekter i den kommande strategin.

Effektivitet i biståndet

Utskottet konstaterar att det svenska utvecklingssamarbetet, inklusive det som kanaliseras via Sida, fick mycket gott betyg i den studie som gjordes av OECD/Dac under 2019 (OECD/Dac Peer Review 2019). OECD/Dac konstaterar att Sverige är en kunnig, ambitiös och inflytelserik aktör vad gäller global hållbar utveckling. Sverige har välutvecklade verktyg för att nå målen om fattigdomsfokus och att verka för jämställdhet och kvinnors tillgång till mänskliga rättigheter. Organisationen anser även att Sverige hanterar frågor om korruption på ett proaktivt sätt.

OECD/Dac anser vidare att en konsolidering av det biståndspolitiska ramverket skulle underlätta dess genomförande. Det finns också utrymme för Sverige att förbättra biståndseffektiviteten genom att bättre ta till vara synergier mellan de många olika strategierna och tilldela en större andel av biståndsbudgeten till ett antal prioriterade samarbetsländer med syfte att förbättra effekten av insatserna och minska trycket på förvaltningsresurserna. Ansträngda förvaltningsresurser är enligt granskningen en stående utmaning för det svenska biståndet med dess ökande fokus på sviktande stater och användning av avancerade finansiella instrument.

Utskottet noterar mot bakgrund av granskningens resultat att regeringen föreslår ett ökat förvaltningsanslag för Sida i syfte att förbättra genomförandet av utvecklingspolitiken, vilket utskottet tillstyrker ovan (jämför s. 17). Det framgick av generaldirektör Carin Jämtins föredragning för utskottet att Sida avser att använda delar av det ökade förvaltningsanslaget för ökad fältnävaro. Syftet är att öka insatserna mot korruption och för demokratiutveckling och katalytiska insatser för att såväl stärka länders inhemska resursmobilisering som att mobilisera andra aktörers investeringar i hållbar utveckling och fattigdomsbekämpning.

Utskottet noterar också att regeringen inlett ett arbete med fokusering av biståndet i syfte att åstadkomma tydligare styrning. Det senare motiveras enligt budgetpropositionen delvis av utskottets ställningstagande om landfokusering i betänkande 2018/19:UU2. Utskottet har inga invändningar mot detta och är därmed inte heller berett att tillmötesgå de förslag om insatser riktade till specifika länder och verksamheter som föreslås i vissa motionsyrkanden.

Utskottet noterar vidare att regeringen avser att vidareutveckla styrningen av Sida i syfte att fortsätta att stärka kvaliteten och effektiviteten i genomförandet av det bilaterala utvecklingssamarbetet.

Humanitära insatser

Utskottet anser liksom regeringen att Sveriges humanitära biståndspolitik ska vara behovsbaserad och utgå från internationell humanitär rätt, de humanitära principerna – humanitet, opartiskhet, neutralitet och oberoende – samt principerna om gott humanitärt givarskap. Det övergripande målet för det humanitära biståndet ska även fortsättningsvis vara att rädda liv, lindra nöd och upprätthålla mänsklig värdighet, till förmån för nödlidande människor.

För att bidra till att möta de rekordhöga humanitära behoven ska Sverige uppfylla sina åtaganden om förutsägbar finansiering av relevanta organisationers verksamhet, exempelvis via de fleråriga avtal som tecknades under 2018 med UNHCR, WFP, Unrwa och FN:s katastroffond Cerf. Sverige bör även fortsättningsvis bidra med tidig, förutsägbar och flexibel finansiering och delta i reformarbetet kring innovation och kontantstöd i det humanitära biståndet, där digitala teknologier kan bidra till effektiv respons, samtidigt som utmaningarna kring integritetsfrågor måste omhändertas. Utskottet vill också understryka vikten av att Sverige även fortsättningsvis driver ett jämställdhetsperspektiv i det humanitära biståndet, inklusive frågor om SRHR, samt verkar för stärkt samverkan mellan humanitärt bistånd, utvecklingssamarbete, demokratisk utveckling och fredsbyggande.

Det framgår också av budgetpropositionen att Sverige under 2018 var ledande i att driva arbetet mot ökad flexibel finansiering. Samtidigt som trenden gick i motsatt riktning fortsatte Sverige att öka nivån av icke öronmärkt kärnstöd och programstöd. Sveriges ökade stöd till FN:s länderbaserade humanitära fonder bidrog också till att öka kapaciteten att möta de humanitära behoven på ett snabbt, behovsbaserat och kostnadseffektivt sätt. Utskottet delar regeringens uppfattning att fortsatt öronmärkning och detaljstyrning från stora givarländer utgör en stor utmaning för en snabb och effektiv humanitär respons från de organisationer som Sverige stödde.

Utskottet förutsätter att regeringen i sin bedömning av vilka kanaler som ska användas för humanitära insatser utgår från de principer som anges ovan men är utöver det inte berett att tillgodose de förslag om inriktning på och fördelning av det humanitära stödet som föreslås motionsvis. Utskottet kommer under våren 2020 att återkomma till frågan om kopplingen mellan humanitärt bistånd och långsiktigt utvecklingssamarbete i samband med

behandlingen av regeringens skrivelse med anledning av Riksrevisionens granskning av ämnet (RiR 2019:17).

Utskottet noterar att FN:s kontor för intern översyn (OIOS) för närvarande utreder anklagelser mot Unrwas ledning om maktmissbruk och nepotism och att vissa länder valt att frysa sina utbetalningar till Unrwa till dess att utredningen är färdig. Resultatet av utredningen ska enligt planen presenteras i höst. Biståndsminister Peter Eriksson underströk vid sin föredragning för utskottet vikten av att den oberoende utredningen färdigställs innan åtgärder vidtas. Sverige har redan betalat ut det planerade stödet till Unrwa för 2019 som i år uppgår till 483 miljoner kronor. EU har också betalat ut sitt stöd till Unrwa för 2019, vilket uppgår till 82 miljoner euro. Biståndsministern underströk också att det är viktigt att hålla isär frågan om Unrwaledningens agerande från frågan om stödet till Unrwas mandat och verksamhet. Palestinaflyktingar har även fortsättningsvis ett stort behov av humanitär hjälp. Det är därför av största vikt att Unrwa kan fortsätta att bedriva sin viktiga verksamhet.

Enligt uppgift är FN:s rapporter om de enskilda individer som utretts färdigställda och har överlämnats till generalsekreterarens kontor. Enligt den process som gäller har de personer som berörs upp till en månad på sig att lämna genmäle. Därefter fastställs rapporten och eventuella disciplinära åtgärder beslutas av generalsekreteraren. Enligt ett pressmeddelande från FN avgick Unrwas chef Pierre Krähenbühl den 6 november. Utskottet vill understryka vikten av att Sverige, som en av de största givarna av kärnstöd till Unrwa, agerar för att säkerställa att organisationens medel inte missbrukas och förtroendet för organisationens ledning återställs.

Humanitärt stöd till flyktingar i norra Syrien och Irak behandlas i ett antal motioner. Det framgick av biståndsministerns föredragning för utskottet att Sveriges humanitära stöd till Irak under 2019 uppgår till 104 miljoner kronor. Stödet går till organisationer som Internationella röda korset (ICRC), FN:s flyktingkommissariat (UNHCR), FN:s barnfond (Unicef) och FN:s kontor för humanitära frågor (Ocha) som verkar i landet och som ger stöd till flyktingar och internflyktingar. Sverige har också bidragit med 25 miljoner kronor till UNHCR:s nödpappell för responsen till Syrienkrisen. Stödet är icke öronmärkt och kan användas för att möta behoven i norra Irak.

Genom det strategiska utvecklingssamarbetet med Irak stödde Sverige också insatser med fokus på återuppbyggnad och stabilisering i bl.a. norra Irak. Stödet uppgår till 1 miljard kronor under perioden 2017–2021. Sverige har exempelvis sammanlagt bidragit med ca 294 miljoner kronor till UNDP:s stabiliseringsfond för återuppbyggnad av infrastruktur i områden som befriats från Daish, t.ex. skolor, sjukvårdsinrättningar, vatten och elnät. Sverige stöder också UNFPA:s landprogram med 90 miljoner kronor under perioden 2017–2021. UNFPA bedriver ett viktigt arbete för SRHR och psykosocialt stöd, inte minst i flyktingläger. Utöver detta ger Sverige stöd till vårdshäällen i bl.a. Irak via Syrienkrisstrategin som uppgår till 1,8 miljarder kronor under perioden 2016–2020. Sida följer händelseutvecklingen och kan gå in med ytterligare stöd om behovsbedömningen skulle förändras.

Korruption

Frågan om korruption i biståndet och i Sveriges samarbetsländer tas upp i några motionsyrkanden. Inledningsvis vill utskottet understryka att korruption alltid är oacceptabelt och allvarligt samt att det slår värst mot de fattigaste. Även när det är små summor som försvinner är det pengar som stjäls från de allra fattigaste. Utskottet utgår från att alla myndigheter och organisationer som hanterar svenskt bistånd har nolltolerans mot alla former av korruption. Det framgick också av generaldirektör Carin Jämtins föredragning för utskottet att det är detta som gäller för Sida. Myndigheten har etablerade visselblåsarfunktioner för information från såväl interna som externa aktörer.

Det finns enligt vad utskottet erfar inga säkra siffror på hur mycket av det globala biståndet som försvinner i korruption. Sida påpekar i en sammanställning som de gjort att korruption, precis som andra brott, är något som försvinner i det dolda och att mörkertalet är stort.

En av de beräkningar som Sida hänvisar till bygger på sammanställningar av de korruptionsbrott som avslöjats. Denna är gjord av Världsbanken för deras projekt under perioden 2007–2012 och visade att 0,1 procent av deras biståndsinsatser var projekt där man upptäckt korruption. Det sättet att mäta har svagheten att det endast visar de fall där korruption har upptäckts.

Man kan också se på hur korrupt ett visst samhälle är och anta att biståndsverksamheten i samma samhälle är lika korrupt. Världsbanken har undersökt hur mycket företagare behöver betala i mutor för att få ett visst kontrakt i 112 låg- och medelinkomstländer och konstaterat ett genomsnittligt påslag på mer än 5 procent i 22 länder. I 38 länder var påslaget 2–5 procent och i 52 länder var det mindre än 2 procent. Problemet med detta sätt att mäta är att man bortser från andra faktorer som kan påverka. Biståndsmottagare behöver, till skillnad från företag, inte konkurrera om affärskontrakt och är oftast utsatta för betydligt hårdare kontroll än andra offentliga medel i mottagarländerna.

Ytterligare ett sätt att försöka mäta korruption som refereras av Sida är att se på om man genom biståndet lyckats åstadkomma det man föresatt sig att genomföra. Centre for Global Development har i en studie jämfört om antalet vaccinerade barn överensstämmer med antalet inköpta vaccin inom ett begränsat antal projekt och såg då ett svinn på 0,5–15 procent. Men även i detta fall kan det finnas andra faktorer än korruption som påverkar, t.ex. varierar svinnet beroende på vaccinets hållbarhet och på hur utvecklat mottagarlandet är vad gäller infrastruktur.

En annan, och minst lika viktig, fråga om korruption är hur mycket pengar totalt som stjäls från det offentliga i form av mutor, korruption och annan brottslighet. Enligt en publikation från Världsbankens och FN:s initiativ Stolen Asset Recovery från 2011, uppgick detta svinn till 20–40 miljarder US-dollar per år i låg- och medelinkomstländer. Utskottet vill betona att denna beräkning inte handlar om korruption i biståndet utan om kostnaden för korruption i hela samhället, men den har ibland jämförts med flödet av det offentliga biståndet som vid samma tid uppgick till ca 130 miljarder US-dollar.

Utskottet beklagar att denna jämförelse ibland legat till grund för den felaktiga slutsatsen att 20–30 procent av biståndet försvinner i korruption.

Utskottet noterar att Expertgruppen för biståndsanalys genomfört ett antal studier där korruptionsbekämpning i biståndet behandlas. Dessa studier fokuserar framför allt på vilka insatser som behövs för att bekämpa korruption i ett land och hur biståndsorganisationer bäst bemöter korruptionsrisker. Bland annat har Sidas arbete med riskhantering i sviktande stater, t.ex. Afghanistan, belysts.

Slutligen vill utskottet understryka vikten av öppenhet och transparens för att motverka korruption. Utskottet välkomnar att Sida årligen i en rapport redovisar sin hantering av korruptionsmisstankar, sitt förebyggande arbete och det internationella samarbete man deltagit i för att motverka korruption. Det är positivt att rapporten även tar upp frågor om sexuella trakasserier, utnyttjanden och trakasserier i utvecklingssamarbetet.

Utskottet noterar i sammanhanget att Open Aid, den webbplats där samtliga svenska biståndsinsatser ska redovisas, återöppnade i slutet av november efter omarbetning. Syftet med omarbetningen är att göra Open Aid mer användarvänligt och säkert samtidigt som det lever upp till såväl transparensgarantin som säkerhetsregler och de krav som ställs till följd av bl.a. GDPR.

Utskottet utgår från att regeringen även fortsättningsvis verkar för att de myndigheter som hanterar biståndsmedel fortsätter att utveckla såväl kontrollmekanismer som interna regler och koder för att motverka och upptäcka korruption. Utskottet anser liksom regeringen att kampen mot korruption bör vara en viktig beståndsdel i den aviserade offensiven för demokrati.

Med hänvisning till vad som har anförts här avstyrker utskottet motionerna 2019/20:225, 2019/20:749 yrkandena 1 och 2, 2019/20:752 yrkandena 1 och 3–13, 2019/20:753, 2019/20:754 yrkandena 6, 7 och 9, 2019/20:756 yrkande 14, 2019/20:764 yrkandena 3 och 5, 2019/20:765, 2019/20:768 yrkande 5, 2019/20:776 yrkande 2, 2019/20:777 yrkandena 2–4, 2019/20:778 yrkandena 3–5, 8 och 9, 2019/20:2830 yrkande 16, 2019/20:3010 yrkande 2, 2019/20:3157 yrkandena 3, 6–11, 13 och 16–20, 2019/20:3321 yrkandena 4, 9–12 och 16–19 samt 2019/20:3357 yrkande 16.

Övriga frågor inom biståndet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett antal motionsyrkanden om utvecklingssamarbetets koppling till Agenda 2030.

Jämför reservation 12 (M) och 13 (C).

Motionerna

I kommittémotion 2019/20:3321 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 5 anförs att utvecklingssamarbetet bör präglas av en nollvision till senast 2030.

I kommittémotion 2019/20:3261 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 11 anförs att Sverige i bistånds- och utvecklingspolitiken ska sträva efter att göra områden och länder biståndsberoende efter 2030. I yrkande 15 anförs att biståndsramverket behöver uppdateras så att det överensstämmer med de svenska mervärden som Sverige kan bidra med i Agenda 2030.

Utskottets ställningstagande

Målet för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd fastställdes av riksdagen 2013. Enligt utskottets uppfattning bör eventuella ställningstaganden om behovet av fortsatta insatser inom utgiftsområdet bedömas utifrån om målet för utgiftsområdet – att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck – är uppnått.

Som utskottet konstaterar tidigare i detta betänkande är fattigdomen fortfarande utbredd och omfattande, trots den positiva utveckling som inneburit att antalet extremt fattiga i världen minskat med drygt 1 miljard människor under de senaste 20 åren. Dagens utvecklingsutmaningar är komplicerade och ofta sammankopplade. Den globala utvecklingen är oroande med ett ökat antal konflikter och ett större antal människor på flykt än någonsin. Ett krympande demokratiskt utrymme är ett växande problem på allt fler håll. Korruptionen är omfattande i många länder och utgör en global utmaning. Klimatförändringar och miljöproblem intensifieras och deras bidrag till konflikter är ett allvarligt utvecklingshinder. Utskottet noterar, liksom regeringen, den oroväckande negativa utvecklingen globalt vad gäller jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter, inklusive sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.

Riksdagen behandlade våren 2017 regeringens skrivelse om policyramverk för svenskt utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd (skr. 2016/17:60, bet. 2016/17:UU11, rskr. 101). Utskottet tillstyrkte då de tematiska prioriteringar som angavs i skrivelsen. Samtidigt instämde utskottet i att det fanns anledning att tydliggöra ytterligare tre perspektiv i utvecklingssamarbetet: konflikt-perspektiv, jämställdhetsperspektiv samt miljö- och klimatperspektiv. Utskottet välkomnade också regeringens ambition att ramverket ska förhålla sig till de nya internationella

överenskommelser som världen enats om under senare år, bl.a. Agenda 2030 med dess 17 mål för hållbar utveckling. Liksom tidigare vill utskottet understryka vikten av att regeringen i de landstrategier och tematiska strategier som beslutas inom ramverket tydliggör hur de bidrar till att uppfylla hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

Mot bakgrund av vad som har anförts här avstyrker utskottet motionerna 2019/20:3261 yrkandena 11 och 15 samt 2019/20:3321 yrkande 5.

Motioner som bereds förenklat

Utöver de yrkanden som behandlas tidigare i detta betänkande finns förslag i ett antal motioner som är föremål för förenklad motionsbehandling enligt de riktlinjer som riksdagen har fastslagit med anledning av Riksdagskommitténs betänkande 2005/06:RS3 och i enlighet med promemorian Förenklad motionsbehandling under valperioden 2018–2022 som utrikesutskottet fastställde i oktober 2018.

Utskottet har vid en genomgång och beredning noterat att de motioner som återfinns i bilaga 5 inte kan vara aktuella för något tillkännagivande från riksdagen. Efter denna behandling avstyrker ett enigt utskott dessa motioner.

Reservationer

1. Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 7, punkt 1 (M)

av Hans Wallmark (M), Hans Rothenberg (M) och Margareta Cederfelt (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:3321 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 3, 8, 14 och 15.

Ställningstagande

Vi anser att kostnaderna för biståndet måste utvärderas mot förväntade resultat och vägas mot andra akuta behov i Sverige. Regeringen bör upprätta en resultatbudget och därmed en resultatredovisning av vad som ska uppnås med en långtidsbudget. Biståndets resultat bör också återspeglas i strategierna. Sverige bör också ställa höga krav på sina samarbetspartner i biståndet när det gäller resultatfokus och redovisning. Om kraven inte uppfylls ska Sverige vara berett att ompröva sitt biståndsen-gagemang.

2. Statens budget inom utgiftsområde 7, punkt 2 (SD)

av Björn Söder (SD), Lars Andersson (SD) och Sara Gille (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

a) Biståndsramen

Riksdagen fastställer biståndsramen för 2020 till 0,7 procent av vid budgeteringstillfället beräknad bruttonationalinkomst (BNI) för 2020 beräknat enligt EU-förordningen för nationalräkenskaperna ENS 2010.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:752 av Ludvig Aspling m.fl. (SD) yrkande 2 och avslår proposition 2019/20:1 utgiftsområde 7 punkt 1 och motionerna 2019/20:2830 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 15 och 2019/20:3321 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 6.

b) Anslagen och anslagsvillkoren inom utgiftsområde 7

Riksdagen anvisar anslagen för 2020 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd enligt reservanternas förslag i bilaga 4 i betänkandet.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2019/20:1 utgiftsområde 7 punkt 8 och motion

2019/20:2658 av Björn Söder m.fl. (SD),

bifaller delvis proposition 2019/20:1 utgiftsområde 7 punkt 6 och avslår motionerna

2019/20:3010 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 1,

2019/20:3157 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 1 och

2019/20:3321 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 1 och 7.

c) Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

=utskottet

Ställningstagande

Den del av biståndsramen som överstiger det av FN rekommenderade 0,7 procent av BNI måste alltid vägas mot de behov som finns inom andra utgiftsområden. Under mandatperioden 2014–2018 budgeterade Sverigedemokraterna för det största biståndsanslaget av alla riksdagspartier. Sverige är dock på väg in i en delvis annan situation.

Behoven av investeringar inom vården, rättsväsendet, försvaret och äldreomsorgen är mycket påtagliga. Samtidigt kan en stor del av kostnaderna inom offentlig sektor hänföras till invandring från länder som traditionellt mottagit bistånd från Sverige. Att mäta biståndsramen som en kvot av BNI är också ett något trubbigt instrument som exempelvis inte tar hänsyn till var Sverige befinner sig i konjunkturcykeln. Under en högkonjunktur kan utgifterna öka dramatiskt samtidigt som vi vet att en lågkonjunktur står för dörren. Biståndsramen för 2020 bör därför läggas på 0,7 procent av BNI, vilket motsvarar ett biståndsanslag på 36 477 miljoner kronor. Med vårt budgetförslag är Sverige, i europeisk och internationell jämförelse, fortfarande en mycket generös biståndsgivare.

Det genomsnittliga biståndet bland de 28 EU-länderna låg 2018 på 0,49 procent av BNI, vilket är mindre än hälften av vad regeringen vill lägga på det svenska internationella biståndet. Av samtliga 28 EU-länder är det enbart Sverige och Luxemburg som har ett bistånd på över 0,7 procent av BNI. I sammanhanget bör det anmärkas att Sveriges BNI (482 miljarder euro i BNI, 2017) är mer än tio gånger så stort som Luxemburgs BNI (39 miljarder euro i BNI, 2017). Mot bakgrund av att biståndet utgör en betydande kostnad för de svenska skattebetalarna är det vår mening att 30 procent av det svenska internationella biståndet skulle kunna läggas på andra, mer behövande, utgiftsområden i Sverige. Notera att med Sverigedemokraternas nivå om 0,7 procent av BNI skulle Sverige fortsätta att vara en av de mest generösa biståndsgivarna av alla 28 EU-länder, sett till andel av BNI.

Regeringens målsättning att spendera en så pass hög procentsats av BNI skapar incitament att se mellan fingrarna på kvalitetsbrister inom många projekt och organisationer. Sammantaget är det uppenbart att Sida inte klarar av att spendera regeringens anslag på ett kvalitetssäkert sätt, vilket riskerar att leda till ytterligare problem relaterade till korruption och organiserad brottslighet i mottagarländerna samt korruption inom de internationella organisationer dit pengarna slussas. Sidas arbete mot korruption och oskäligt stora ersättningar är fortfarande mycket bristfälligt, trots att ett flertal mycket oroväckande korruptionsskandaler uppdagats under många år.

De satsningar vi föreslår skiljer sig från regeringens på ett antal områden. I faktiska kronor och ören satsar vi mer pengar på humanitära insatser jämfört med regeringens utfall 2018, detta för att vi vill att varje satsad skattekrona ska få största möjliga positiva effekt på utsatta människors liv. På miljö- och klimatområdet investerar Sverigedemokraterna lika mycket som regeringen i Gröna klimatfonden.

Utöver detta vill vi se ett särskilt fokus på flyktinghjälp inom det bilaterala biståndet, samtidigt som vi inom det multilaterala biståndet gör en besparing på drygt 5 miljarder kronor genom att tillämpa osthyvelprincipen för kostnader inom allt utom UNHCR.

Sverigedemokraterna gör ett extra anslag om 800 miljoner kronor till återvandring, vilket ligger inom utgiftsområde 8 Migration men räknas inom biståndsramen. Mot bakgrund av problemen med bristande kontroll och uppföljning av det svenska biståndet gör Sverigedemokraterna också en satsning om 20 miljoner kronor på utvärdering av internationellt bistånd. Utöver dessa satsningar har Sverigedemokraternas biståndspolitik ett fortsatt fokus på tillfredsställandet av grundläggande humanitära behov i de områden där hjälp behövs som mest, såsom tillgång till rent vatten, mat och sjukvård i utsatta områden.

Anslaget till Sida sänks till följd av en minskad biståndsram samt en tydligare biståndslinje där svenskt bistånd ska fokusera på färre men större projekt i färre mottagarländer. Anslagsminskningen motsvarar ett kvarhållande av 2019 års nivå.

3. Statens budget inom utgiftsområde 7, punkt 2 (KD)

av Lars Adaktusson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

a) Biståndsramen

=utskottet

b) Anslagen och anslagsvillkoren inom utgiftsområde 7

Riksdagen anvisar, men de anslagsvillkor som reservanten angett, anslagen för 2020 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd enligt regeringens och Riksrevisionens förslag.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2019/20:1 utgiftsområde 7 punkterna 6 och 8 samt motion

2019/20:3157 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 1 och avslår motionerna

2019/20:2658 av Björn Söder m.fl. (SD),

2019/20:3010 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 1 och

2019/20:3321 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 1 och 7.

c) Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

=utskottet

Ställningstagande

Vi har alla ett moraliskt ansvar att arbeta för att utrota fattigdom och förtryck i världen. Idén om att alla människor föds fria och jämlika, var de än bor, har samma lika och okränkbara värde och att vi alla har ett ansvar för varandra utgör en stark motivation till den solidaritet och medmänsklighet som är grundläggande i den kristdemokratiska ideologin. Den solidariteten stannar inte vid Sveriges gräns.

De övergripande målen för Sveriges utvecklingssamarbete måste vara att hävda människovärdet, höja de fattigaste människornas levnadsnivå och främja mänskliga rättigheter och demokrati. Den enskilda människans situation måste vara i fokus för detta arbete. Genom utbildning, arbete och ökad delaktighet i samhället, starkare civila samhällen och större spridning av makt och resurser främjas förutsättningarna för en hållbar utveckling.

Jag godtar regeringens nya modell för hur bistånd ska avräknas för att bekosta flyktmottagandet. Anledningen till detta är att modellen leder till färre avräkningar, vilket Kristdemokraterna har varit drivande i och vilket är i linje med partiets alternativ till vårändringsbudget för 2019. Däremot ställer jag mig kritisk till att den nya modellen har tagits fram helt utan att involvera riksdagen, civilsamhället eller biståndsaktörer. Menar regeringen allvar med målet om att få till förutsägbart och transparent bistånd hade det varit klokt att involvera andra aktörer i detta arbete.

Jag ställer mig bakom regeringens förslag till anslag för utgiftsområde 7 men anser att vissa omfördelningar bör göras inom anslagen. Klimatfrågan och utsläppen av växthusgaser är en av vår tids största utmaningar. Utsläppen och den globala uppvärmningen känner inga gränser och måste lösas i internationellt samförstånd. För att biståndet ska ha ett tydligare fokus på klimat föreslår jag att stödet till den gröna klimatfonden ökar med 1 miljard kronor fr.o.m. 2020. Detta sker genom en omfördelning inom anslaget 1:1 Biståndsverksamhet.

4. Internationella biståndsnivåer och OECD/Dacs regelverk, punkt 3 (M)

av Hans Wallmark (M), Hans Rothenberg (M) och Margareta Cederfelt (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:3321 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 13 och avslår motionerna

2018/19:757 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 31 och 34,

2019/20:752 av Ludvig Aspling m.fl. (SD) yrkande 15 och

2019/20:3157 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 2.

Ställningstagande

Vi anser att regeringen bör verka för att OECD/Dacs definition av bistånd reformeras så att fler insatser räknas som offentligt bistånd, (ODA).

5. Internationella biståndsnivåer och OECD/Dacs regelverk, punkt 3 (SD)

av Björn Söder (SD), Lars Andersson (SD) och Sara Gille (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:752 av Ludvig Aspling m.fl. (SD) yrkande 15 och avslår motionerna

2018/19:757 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 31 och 34,

2019/20:3157 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 2 och

2019/20:3321 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 13.

Ställningstagande

Sverige har under flera år stått för de högsta avräkningarna i biståndsbudgeten genom att använda sig av OECD-Dacs principer om avräkningar från biståndsbudgeten. Att Sverige och många andra länder använder sig av denna princip är fullt förståeligt ur ett nationalekonomiskt perspektiv, men orimligt

ur ett etiskt perspektiv. I grund och botten innebär detta en legitimering av en hållning där notan för det inhemska flyktingmottagandet skickas till de absolut mest utsatta och förtryckta flyktingarna i krisområdenas närhet, men det påverkar även negativt en hållbar global utveckling i enlighet med Agenda 2030.

Detta är ineffektivt och långsiktigt ohållbart, samt en hållning som Sverigedemokraterna på intet sätt kan acceptera, varför regeringen bör verka för att ändra OECD-DACs principer så att avräkningar för asylmottagande inte kan inkluderas i biståndsbudgeten. Det enda som ska kunna räknas som bistånd kopplat till flyktingmottagande är möjligen hjälp till dem som kommer genom vidarebosättning via UNHCR.

6. Internationella biståndsnivåer och OECD/Dacs regelverk, punkt 3 (V)

av Yasmine Posio (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:757 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 31 och 34 samt avslår motionerna

2019/20:752 av Ludvig Aspling m.fl. (SD) yrkande 15,

2019/20:3157 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 2 och

2019/20:3321 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 13.

Ställningstagande

Jag oroas av utvecklingen inom OECD:s biståndskommitté som riskerar att leda till en urholkning av biståndet. Biståndets principer, enligt effektivitetsagendan, måste värnas och Sverige måste vara en tydlig röst för det. Redan i dag hamnar en stor del av det globala biståndet i givarländerna genom s.k. bundet bistånd, med krav på köp av varor och tjänster från företag i givarländerna, och genom omfattande avräkningar för asyl- och flyktingmottagande. En viktig princip att värna när det gäller privatsektorbistånd är den om additionell effekt, som säger att bistånd endast ska ges via privat sektor om det finansierar satsningar som annars inte hade gjorts. Dessa principer bör regeringen värna inom OECD/Dac.

7. Internationella biståndsnivåer och OECD/Dacs regelverk, punkt 3 (KD)

av Lars Adaktusson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:3157 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 2 och avslår motionerna

2018/19:757 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 31 och 34,

2019/20:752 av Ludvig Aspling m.fl. (SD) yrkande 15 och

2019/20:3321 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 13.

Ställningstagande

Det är oroande att Aidwatches rapport pekar på att EU:s bistånd nu minskar för första gången sedan 2012. När biståndspolitiken alltmer styrs av nationella intressen och inte utvecklingen i världen bör Sverige stå upp för en generös biståndspolitik. Sverige bör genom EU och FN verka för att fler länder ökar sitt bistånd så att de når upp till minst 0,7 procent av BNI.

8. Prioriteringar inom utgiftsområdet, punkt 4 (M)

av Hans Wallmark (M), Hans Rothenberg (M) och Margareta Cederfelt (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:2903 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 41,

2019/20:2830 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 16 och

2019/20:3321 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 4, 9–12 och 16–19 samt avslår motionerna

2018/19:723 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 14, 16 och 17,

2018/19:757 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 1–5, 9, 12, 18–20, 24–29 och 35–37,

2018/19:2767 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 17,

2019/20:135 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 26 och 27,

2019/20:219 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 15,

2019/20:225 av Björn Söder (SD),
2019/20:749 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2,
2019/20:752 av Ludvig Aspling m.fl. (SD) yrkandena 1 och 3–13,
2019/20:753 av Ludvig Aspling m.fl. (SD),
2019/20:754 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 6, 7 och 9,
2019/20:756 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 14,
2019/20:764 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkandena 3 och 5,
2019/20:765 av Ludvig Aspling m.fl. (SD),
2019/20:768 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 5,
2019/20:776 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 2,
2019/20:777 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 2–4,
2019/20:778 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 3–5, 8 och 9,
2019/20:3010 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 2,
2019/20:3157 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkandena 3, 6–11, 13 och 16–20 samt
2019/20:3357 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 16.

Ställningstagande

Begreppet utvecklingspolitik behöver breddas. Utvecklingsbistånd är ett viktigt verktyg men behöver inte vara det enda eller det bästa verktyget för att möta olika utmaningar runt om i världen. Forskning visar t.ex. att den ekonomiska tillväxten till ytterst liten del är biståndets förtjänst. I stället beror det på allt bredare ekonomier där jordbrukets roll krymper och andra samhällssektorer växer. Jobb skapas till 90 procent inom den privata sektorn. Åtgärder för att främja ekonomisk tillväxt, internationell handel och förbättrat företagsklimat – alltså åtgärder som inte klassas som biståndsverksamhet – är vad som skapar bäst förutsättningar för att nå biståndspolitikens mål: att utrota fattigdom och förtryck.

Biståndet bör koncentreras till färre FN-organisationer och mottagarländer för att öka Sveriges möjligheter till specialisering, effektivisering och påverkan. Forskning pekar på att det bilaterala biståndet kan koncentreras ytterligare för att öka biståndets effektivitet. En fokusering av det bilaterala biståndet möjliggör också översyn av svenska beskickningar, vilket frigör resurser för mer prioriterad diplomatisk närvaro.

Det multilaterala biståndet via olika FN-organ bör ses över och förmodligen koncentreras och reduceras, med tanke på de risker som tidigare identifierats vad gäller bristande kvalitet. Krav på tydliga reformer för FN-organ med dokumenterade problem bör införas. För att få större genomslag och på så vis få ökad kvalitet i biståndet bör Sverige öka samordningen med likasinnade länder exempelvis i Norden och driva en mycket tydligare reformagenda och ställa tydligare krav.

Ett exempel där tydligare krav borde ha ställts var det samtal som skulle äga rum i UNDP:s regi våren 2019 vid firandet av 70-årsdagen av FN:s deklaration om mänskliga rättigheter i Stockholm. Enligt uppgifter ställdes arrangemanget in efter påtryckningar från Kina. UNDP är ett viktigt FN-organ

och Sverige har varit ett stort kärngivarland till organet. Det är vår vilja att fortsätta vara det, men UNPD och andra FN-organ får inte bli verktyg för påverkanskampanjer. Tydligare krav mot korruption måste också ställas, vilket anklagelserna om korruption i ledningen för Unrwa visar, något som fått Schweiz, Nederländerna och Belgien att frysa sina bidrag. Sverige måste också ställa tydligare krav på mottagarländer.

Slutligen bör biståndet även prioriteras till ett fåtal sektorer. De sektorer som svenskt bistånd bör prioritera bör identifieras utifrån tre kriterier: vad som är effektivt, vad som ligger i Sveriges intresse och vad som Sverige är historiskt bra på. Utifrån dessa tre kriterier bör fem områden särskilt prioriteras för att åstadkomma en effektiv biståndspolitik: humanitärt bistånd, global hälsa, klimat, infrastruktur för jämställdhet samt institutionsbyggande.

Prioritera och öka resurserna till humanitära insatser, för att rädda liv, lindra nöd och upprätthålla mänsklig värdighet – inte minst kopplat till den globala flyktingsituationen. Humanitärt bistånd, eller katastrofbistånd som det också kan kallas, är biståndets kärna med ett tydligt mervärde. I ljuset av att de humanitära behoven ökar och är ständigt underfinansierade, finns anledning att ytterligare stärka Sveriges humanitära bistånd men också att kraftsamla för reformer som ökar effektiviteten.

Satsningar på hälsa är ett effektivt bistånd med jämförelsevis tydliga resultat. Studier visar att hälsobistånd påverkar förväntad livslängd, vilket i sin tur påverkar tillväxten. Bistånd kopplat till hälsa är också tämligen enkelt att mäta. Det kan t.ex. handla om antalet barn som vaccinerats. Att satsa på hälsa innebär att man börjar med att tillfredsställa de mest grundläggande behoven, och ytterst att människor ska överleva, innan andra typer av satsningar är meningsfulla.

Klimatförändringarna är en av vår tids stora ödesfrågor och en fråga som vi måste lösa globalt. Därför vill Moderaterna se ett ökat fokus på effektiva klimatinvesteringar. Utöver satsningar på klimatbistånd inom det multilaterala biståndet vill vi även prioritera projekt som syftar till att minska klimatutsläppen i det bilaterala biståndet.

Sverige är en stark röst i världen för kvinnors rättigheter. Detta vill vi fortsätta vara, med ett nytt grepp och med resultat i fokus. För att stärka kvinnors självständighet behöver samhällsfunktionerna fungera. Att förändra värderingar kan vara en svår målsättning för biståndet att uppnå, men satsningar på infrastruktur, hälsa och utbildning som i sin tur kan skapa förutsättningar för ett mer jämställt samhälle är fullt möjliga. Infrastruktur som främjar kvinnors deltagande i samhället och flickors rätt till utbildning ska vara prioriterad.

Fungerande institutioner är nödvändiga för att upprätthålla rättsstaten och demokratin, men de är också oerhört viktiga för att möjliggöra ekonomisk tillväxt. För att företag ska våga investera i ett land krävs någorlunda tydliga och förutsägbara lagar samt institutioner som kan upprätthålla dem. Att hjälpa utvecklingsländer att etablera t.ex. ett fungerande lantmäteri, i syfte att stärka äganderätten, är därmed en bra insats för att skapa förutsättningar för ekonomisk tillväxt och ökat gemensamt välstånd.

För att kunna testa nya, innovativa lösningar krävs att småskaliga pilotprojekt kan genomföras. Myndigheten Sidas organisation har i dag svårt att genomföra småskaliga projekt, då kraven på utvärdering i princip är lika stora oavsett om ett projekt är i 100 000-kronorsklassen eller flermiljonklassen. Detta leder till att flera goda projekt inte kan finansieras genom Sida. För att skapa förutsättningar att tänka nytt bör en mindre del av Sidas anslag öronmärkas till just småskaliga projekt.

9. Prioriteringar inom utgiftsområdet, punkt 4 (SD)

av Björn Söder (SD), Lars Andersson (SD) och Sara Gille (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2019/20:225 av Björn Söder (SD),

2019/20:749 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2,

2019/20:752 av Ludvig Aspling m.fl. (SD) yrkandena 1 och 3–13,

2019/20:753 av Ludvig Aspling m.fl. (SD),

2019/20:754 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 6, 7 och 9,

2019/20:756 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 14,

2019/20:764 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkandena 3 och 5,

2019/20:765 av Ludvig Aspling m.fl. (SD),

2019/20:768 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 5,

2019/20:776 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 2,

2019/20:777 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 2–4 och

2019/20:778 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 3–5, 8 och 9 samt

avslår motionerna

2018/19:723 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 14, 16 och 17,

2018/19:757 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 1–5, 9, 12, 18–20, 24–29 och 35–37,

2018/19:2767 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 17,

2018/19:2903 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 41,

2019/20:135 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 26 och 27,

2019/20:219 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 15,

2019/20:2830 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 16,

2019/20:3010 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 2,

2019/20:3157 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkandena 3, 6–11, 13 och 16–20,

2019/20:3321 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 4, 9–12 och 16–19 samt

2019/20:3357 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 16.

Ställningstagande

Biståndspolitiken bör skapa förutsättningar för människor i fattigdom och förtryck att förbättra sina levnadsvillkor utifrån deras grundläggande behov i den omedelbara vardagen. Flertalet av världens fattiga lever på landsbygden och majoriteten av dessa ger högsta prioritet åt tillgång till livsmedel och inkomst. En tiondel av världens befolkning har dessutom inte tillgång till rent vatten.

Med de fattigas behov som utgångspunkt bör därför tematiska satsningar på tillgång till grundläggande behov såsom dricksvatten, grundläggande sanitet, livsmedel och inkomst prioriteras. Detta ger mottagarna möjlighet att påverka sin egen vardag och omgivning. Mötandet av sådana grundläggande behov är en förutsättning för att bygga fungerande samhällen med politiskt engagemang och respekt för demokratiska principer och mänskliga rättigheter.

Barns rättigheter och barnkonventionen bör få en större plats i biståndspolitiken än vad de har i dag. Barn är de som är mest utsatta i krig och katastrofer. De är offer för de värsta formerna av barnarbete, sexuellt utnyttjande och våld. De grundläggande principerna i FN:s barnkonvention, om barnets rätt till liv och utveckling och att barnets bästa ska vara vägledande i alla beslut som rör barn, ska vara centrala i arbetet för fattigdomsbekämpning och utveckling inom biståndspolitiken.

I regeringens arbete för demokrati och mänskliga rättigheter finns ett tydligt fokus på medborgerliga och politiska rättigheter och stöd till statliga institutioner, myndigheter, civilsamhällesorganisationer och medier. Detta har i grunden ett gott syfte, men det bör ifrågasättas i vilken grad ett alltför långtgående fokus på detta bidrar till att skapa förutsättningar för människor i fattigdom och förtryck att förbättra sina levnadsvillkor utifrån deras prioriteringar i den omedelbara vardagen. Så länge fattigdom, brist på mat och humanitära kriser råder finns det utrymme för besparingar inom stödet till statliga institutioner. En del av det stödet går direkt till regeringsförvaltningen i länder där regeringen inte arbetar för landets bästa. Den typen av stöd bör användas med större försiktighet.

Det bör således finnas ett etiskt golv som mottagare av den typen av bistånd måste hålla sig över. Att exempelvis betala ut 200 miljoner kronor per år i sektorbudgetstöd mellan 2017 och 2020 till Tanzanias finans- och planeringsministerium, samtidigt som staten i det landet bedriver en brutal häxjakt på hbtq-personer, är oförsvarligt. Situationen för yttrandefrihet och medier har försämrats i exempelvis Moçambique och Tanzania, trots att dessa länder är några av de största mottagarna av bistånd till den offentliga förvaltningen och demokratisering.

Bistånd med syftet att förbättra respekten för mänskliga rättigheter är lovtvärt, men det måste genomföras med insikt om de djupa kulturella skillnader som ofta finns mellan givare och mottagare. Lagar som västvärlden ser som djupt omoraliska, exempelvis den som styr kvinnors rättigheter i Afghanistan, är inte utformade godtyckligt, de är en produkt av afghanska värderingar.

Statliga organisationer i de svagaste länderna är ofta genomsyrade av korrupktion. Fallet med Afghan Reconstruction Trust Fund, som förvaltats så illa att den förvärrat den militära konflikten i landet, visar svårigheten att genomföra den typen av bistånd.

Att bygga fungerande demokratiska samhällen är tidskrävande och måste i första hand drivas på av inhemska krafter och individer med förståelse för och kunskap om lokala förutsättningar. Vetenskapen visar att för fattiga marginaliserade människor är frågan om att göra sin röst hörd och utöva inflytande i första hand en fråga om deras ställning i den omedelbara närmiljön. Ekonomiska förutsättningar och en acceptabel levnadsstandard är således en förutsättning för bygget av demokrati och mänskliga rättigheter, inte tvärtom. På denna grund bör ett fokus på området demokrati och mänskliga rättigheter minska relativt övriga områden inom biståndet.

Många kvinnor i utvecklingsländer ägnar en stor del av sin tid åt överlevnad genom att exempelvis hämta vatten och trygga livsmedelsförsörjningen för familjen, något som ofta sker under bristande sanitetsförhållanden, vilket bidrar till ohälsa. Allt detta hindrar utvecklingen för kvinnor. Flickor väljer hellre att stanna hemma än att gå till skolan på grund av avsaknad av grundläggande sanitet på skolan. Flickor måste stanna hemma för att hjälpa till med hushållsarbete i stället för att gå till skolan, och många barn blir sjuka och dör på grund av förorenat vatten. Regeringen bör i det svenska jämställdhetsarbetet och i internationella sammanhang tydligare lyfta fram detta samband i arbetet för att skapa förutsättningar för kvinnor att förbättra sina levnadsvillkor och utvecklas på samma villkor som män.

Känsliga naturområden som regnskog måste brukas hållbart. Den tropiska skogen rymmer mellan 50 och 70 procent av alla jordens växt- och djurarter men är samtidigt en viktig ekonomisk resurs. När omfattande skogsarealer huggs ned förändras det lokala och regionala klimatet, bl.a. i form av minskad nederbörd. Avskogningen medför också omfattande utsläpp av koldioxid. Därför är det viktigt att verka för att vissa delar ska kunna skyddas helt medan andra ska kunna nyttjas hållbart.

Klimatförändringar är ett globalt problem. Offentliga medel som avsätts för att bekämpa klimatförändringar måste riktas dit där de gör mest nytta. Studier visar att utsläppsminskningar i Sverige är betydligt mindre kostnadseffektiva än motsvarande minskningar i utvecklingsländer. Detta gäller särskilt energiutvinning eftersom många utvecklingsländer fortfarande förlitar sig på kolkraft. Sverigedemokraterna vill därför särskilt satsa på utsläppsminskningar i utvecklingsländer och anta en målsättning om att 10 procent av det bilaterala biståndet används för miljö, klimat och energi och bibehålla stödet till Gröna klimatfonden på samma nivå som regeringens indikativa fördelning enligt budgetpropositionen för 2020. Vi ser också att regeringen bör avveckla stöd till utvecklingsbanker som tillåter byggande av ny kolkraft, om dessa inte ändrar sina regler.

Konflikter orsakar förutom mänskligt lidande även fattigdom. Ett förebyggande arbete för att minska risken för krig och konflikter, parat med ett arbete för fred och försoning, är därför också viktigt. Krig och konflikter

försvårar också ett gott utvecklingsamarbete och direkta humanitära insatser. En god samordning med säkerhetsfrämjande insatser är därför angeläget. Fred och försoning är därmed på vissa platser en förutsättning för att kunna genomföra både humanitära och ekonomiska hjälpsatser.

Ökad sysselsättning och ekonomisk utveckling är avgörande för målet om biståndsoberoende. Om utvecklingsländer ska få en chans till ekonomisk tillväxt är handelslättnader av olika slag en viktig åtgärd. Tillgången till den inre marknaden är en viktig faktor för att människor ska kunna lyftas ur fattigdom. För att ge önskad effekt måste detta också kombineras med insatser som motverkar korruption och kapitalflykt. Att skapa ekonomisk tillväxt i utvecklingsländer är behäftat med ett antal svårösta problem. Dessutom ser situationen väldigt olika ut från land till land. Viktiga faktorer som tillgång till kust och hamnar, infrastruktur, naturresurser, interna konflikter och kvaliteten på det politiska ledarskapet varierar kraftigt mellan de minst utvecklade länderna, och därmed måste också åtgärderna för att skapa tillväxt anpassas för varje lands unika situation.

Studier har visat att export leder till ökad produktivitet för afrikanska företag, till skillnad från USA, EU och Kina där någon motsvarande effekt inte finns. Detta beror på att de inhemska marknaderna i västvärlden och Kina är så pass stora att konkurrensen är lika hård inom som utanför den inhemska marknaden. De afrikanska marknaderna är dock så pass små och stagnerade att mycket ineffektiva företag kunnat överleva, till stor del på grund av importrestriktioner och korruption. Sveriges långsiktiga utvecklingsbistånd bör därför fokusera på att hjälpa utvecklingsländer att bygga konkurrenskraftiga exportföretag.

Jordbruksutveckling är ett av de bästa verktygen för att bekämpa extrem fattigdom, öka det gemensamma välbefindandet och se till att de 9,7 miljarder människor som kommer att leva på jorden 2050 får mat. Tillväxten inom jordbrukssektorn är två till fyra gånger så effektiv när det gäller att höja inkomsterna bland de fattigaste, än andra typer av insatser. 65 procent av fattiga arbetande vuxna lever på jordbruk. Jordbruket är även avgörande för den ekonomiska tillväxten.

Att förebygga smittsamma sjukdomar sparar både pengar och lidande. Exempelvis är hiv och aids ett angeläget problem som måste bemötas med framför allt preventiva metoder. Förutom det mänskliga lidandet kan hiv/aids komma att mycket kraftigt belasta utvecklingsländers ekonomi på lång sikt.

Under 2017 fick uppskattningsvis 19,9 miljoner spädbarn inte grundläggande vaccinationer såsom exempelvis DTP-vaccin. Cirka 60 procent av dessa barn lever i tio länder: Afghanistan, Angola, Demokratiska republiken Kongo, Etiopien, Indien, Indonesien, Irak, Nigeria, Pakistan och Sydafrika. Under 2017 vaccinerades 65 miljoner barn, ofta med mer än ett vaccin sponsrat av Gavi. Målet om att vaccinera 300 miljoner barn mellan 2016 och 2020 är på väg att uppfyllas.

Tillgången till rent vatten och sanitet är en avgörande faktor för hälsa och utveckling i fattiga länder. Bristen på detta drabbar kvinnor och barn extra hårt. I många utvecklingsländer vandrar kvinnor dagligen långa sträckor för att

hämta vatten som i många fall är förorenat. 884 miljoner människor saknar tillgång till rent vatten och 2,3 miljarder människor har inte tillgång till toalett. 1 gram avföring innehåller nästan 1 miljon bakterier och 10 miljoner virus. När avföring inte hanteras säkert riskerar därför vattenkällor, närmiljö och matproduktion att förorenas. Nästan 290 000 barn under fem år dör varje år av diarrésjukdomar orsakade av smutsigt vatten och dålig sanitet. Tillgång till rent vatten, säker sanitet och hygien är en grundläggande förutsättning för människors överlevnad, hälsa, jämställdhet, utbildning, välfärd och ekonomiska produktivitet.

Barnkonventionen slår fast barns rätt till utbildning. Att lära sig läsa och skriva är en förutsättning för ett självständigt liv. Utbildning kan bana vägen för att ta sig ur fattigdom och utsatthet; detta gäller särskilt flickor. Studier visar att utbildning bland flickor ger större självständighet, fördröjer familjebildningen och minskar problemet med överbefolkning. Utbildningsinsatser ska prioriteras till de minst utvecklade länderna och återuppbyggnad av skolor i områden som destabiliserats av konflikter.

Konflikter, matosäkerhet och naturkatastrofer orsakar stor förödelse under lång tid, och Sverige ska bidra generöst och efter bästa förmåga. De rent humanitära insatserna bör anses vara den viktigaste tematiska delen av biståndspolitiken. Om ett barn inte får rätt näring de första 1 000 dagarna kan det ge bestående men brist på mat under bara en kort tidsperiod kan alltså orsaka livslånga skador. FN:s livsmedelsprogram WFP hjälper årligen 80 miljoner människor i 80 olika länder att uppnå tillräckligt dagligt kaloriintag.

Det bör göras en tydlig distinktion mellan flyktinghjälp och asylinvandring. Asylinvandring är en högst osäker investering eftersom mottagarlandet sällan vet säkert vem den sökande är, huruvida det är möjligt att hjälpa personen i närområdet eller om det finns andra som har ett mer akut behov. Flyktinghjälp är inte behäftat med sådana frågetecken. En översikt över världens flyktingar visar också att mindre än 10 procent är just asylsökande, medan den absoluta majoriteten inte vill eller kan lämna sina hemländer. En stor del av asylsökande från länder i Mellanöstern befinner sig i värdsamhällen som erbjuder säkerhet och viss samhällsservice trots ett minskat stöd från det internationella samfundet. Dessa länder bidrar också till stabiliteten i området. En verklighetsförankrad flyktinghjälp fokuserar resurserna där de gör som mest nytta, genom att stärka den humanitära insatsen i närområdet, både i värdsamhällen och i tillfälliga bosättningar. Barn drabbas ofta hårdast i konfliktsituationer, och miljontals barn lever under svåra förhållanden i flyktingläger och värdsamhällen. Utan rätt insatser riskerar hela generationer att gå miste om kvalitativ utbildning och trygg barndom. Insatser för barns och ungdomars utbildning och välmående är grundläggande och avgörande för framtiden och för att länder i konflikt ska kunna återuppbyggas. Utbildning är också en hörnsten i det förebyggande arbetet mot att barn och ungdomar radikaliserar och rekryteras till extrema grupper.

För många asylsökande blir livet i Sverige inte vad de hoppats på. Vi är säkra på att fler personer än i dag skulle vilja återvända, men att de behöver viss hjälp. Arbetet med återvandring bör därför stödjas och underlättas i syfte

att upprätta en hjälpmekanism för personer med uppehållstillstånd eller svenskt medborgarskap som önskar återvända. Hjälpen kan exempelvis bestå av utbildning för barn eller vuxna, stöd för att hitta arbete eller starta företag, för att ordna bostad eller andra praktiska omständigheter. Mekanismen ska vara flexibel och anpassa stödet till den sökandes behov, men hålla sig inom OECD:s regelverk för bistånd genom att endast finansiera kostnader i mottagarlandet. Stödet ska vara till för den som levt i Sverige lagligt under viss tid men inte funnit sin plats.

Det ska aldrig löna sig att missköta ett lands ekonomi eller se mellan fingrarna med korruption och förskingring. Denna ambition är tyvärr inte alltid förenlig med viljan att prioritera de minst utvecklade och fattigaste länderna eftersom dessa ofta brister i kapaciteten att hantera biståndsmedel. Det är därför viktigt med ett flexibelt bistånd anpassat efter den situation som råder i olika länder. Bistånd till länder med svaga institutioner bör i första hand gå genom icke-statliga organisationer. Sverige måste också omedelbart frysa utbetalningar så fort en skäligen misstanke finns om att pengarna försvinner till korruption.

För att Sverige på riktigt ska göra skillnad i Israel–Palestinakonflikten bör det palestinska biståndet granskas tydligare. Sverige måste ställa krav på att den palestinska myndigheten bättre uppfyller demokratiska principer, bekämpar korruption och respekterar mänskliga rättigheter för att få bilateralt svenskt bistånd. Ytterligare krav måste vara att palestinska myndigheten upphör med alla belöningar för och hyllningar av terrorism och uppmaningar till terrordåd samt tar tydligt avstånd från antisemitism och visar prov på vilja att styra i enlighet med demokratiska principer och mänskliga rättigheter samt i fredlig relation med Israel. Vi föreslår därför en avveckling av biståndsmedlen så länge myndigheten inte lever upp till ovanstående krav.

Sverige gav under 2017 drygt 300 miljoner kronor i bistånd till länder i Europa och dess närområde. Mycket av stödet till Europa och dess närområde går till projekt inom medier, demokratiskt deltagande, offentlig administration och civilsamhällsorganisationer men även investeringar i infrastruktur och bankväsendet. Bara stödet till projekt i Turkiet uppgick till drygt 71 miljoner och syftar bl.a. till att stärka mänskliga rättigheter och förhindra barnäktenskap. Vi står bakom syftet men anser att metoden som sådan är mycket tveksam. Länderna i Europa och dess närområde är inte underutvecklade och det pågår, förutom flyktingsituationen i Turkiet, inga allvarliga humanitära kriser. Att den regionala strategin dessutom uttalat har dessa länders EU-medlemskap som mål ser vi som mycket problematiskt. Unionen har i dag ett antal medlemsstater som vid inträdet inte uppfyllde de formella kraven, vilket fått mycket allvarliga följder. Anslutningsstödet undergräver i praktiken Köpenhamnskriterierna eftersom länder som behöver stöd för att nå dem kliver in i unionen med enorma hjälpbehov från dag ett. Nyttan med att spendera tiotals miljoner kronor för att förändra sociala attityder, exempelvis när det gäller barnäktenskap i Turkiet, bör ifrågasättas. Att barnäktenskap förekommer i Turkiet beror på att barnäktenskap är en mycket djupt rotad del av den traditionella kulturen. En ökad kulturell mögnad

är önskvärd, men förändringen måste komma självmant från det turkiska folket.

Biståndsformen budgetstöd betalas ut direkt till mottagarlandets statskassa, vilket ställer stora krav på mottagarländernas kapacitet. Generellt budgetstöd inom biståndet har förekommit i svenska regeringsdokument sedan 2000, och denna biståndsform ökade snabbt i omfattning fram till 2008. Sedan dess har stödformen minskat. De senaste mottagarländerna som fick generellt budgetstöd från Sverige var Tanzania (fram till 2015) och Moçambique (fram till 2016). Det generella bilaterala budgetstödet är i dag avvecklat även om Sverige fortfarande indirekt betalar ut budgetstöd till den afghanska regeringen genom Afghanistan Reconstruction Trust Fund (ARTF). Det bör inte vara en svensk prioritering att bygga upp statsförvaltningen i länder som OECD/Dac klassar som de minst utvecklade, utan i stället bör Sverige prioritera utvecklingsbistånd eller humanitära insatser. Att direkt stödja t.ex. Tanzanias statsförvaltning, samtidigt som staten Tanzania bedriver en brutal häxjakt på hbtq-personer, ser vi som mycket tveksamt. Budgetstödet som biståndsform är också olämpligt när det gäller länder som inte har en välfungerande statsförvaltning.

Sverigedemokraterna är positiva till en sammanhängande strategi för multilateralt utvecklingssamarbete och menar att en sådan strategi utgör en bra grund för framtida beslutsfattande. Transparensen inom biståndet bör ökas där det är möjligt, för att följa biståndet från givare till genomförande. Initiativet openaid.se är välkommet, men innehåller samtidigt en del brister. För att komplettera resultatskrivelserna till riksdagen menar vi att informationen som framgår på openaid.se bör utvecklas och att exempel på resultat bär redovisas tydligare.

När bistånd kanaliseras via multilaterala organisationer är det ofta en kanal för andra genomförandepartner inom ramen för insatserna. Exempelvis förmedlas en betydande del av Sidas stöd till FN vidare till civilsamhällesorganisationer, såväl nationella som lokala gräsrotsorganisationer. De stora landbaserade humanitära fonderna kanaliseras i vissa fall upp till 80 procent av medlen genom enskilda organisationer. Användandet av multilaterala organisationer för att kanalisera svenskt bilateralt bistånd har ökat kraftigt under 2000-talet, vilket innebär att det finns risk att en alltför stor tilltro sätts till de multilaterala organisationerna som ansvarar för att kanalisera pengar samtidigt som kontrollen och uppföljningen av genomförandepartner halkar efter.

Transparensen bör förbättras, och det måste bli betydligt lättare att kunna följa ett bistånd inom exempelvis ett landområde från givare genom multilaterala organisationer till genomförandepartnern. Riksdagen bör ge i uppdrag till regeringen att tydligare redovisa i vilken grad genomförande parter följer Sveriges strategi och målsättningar inom biståndet i kommande resultatredovisningar av det multilaterala biståndet.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har tidigare uppmärksammat islamistiska organisationers framfart i Sverige. De menar att deras framfart blir en ny faktor att ta hänsyn till när man planerar samhällets

förmåga att skydda våra grundläggande demokratiska värden. Den 24 februari 2017 publicerades en vetenskaplig förstudie om Muslimska brödrskapet av tre respekterade terrorforskare som tydligt pekade ut det av flera länder terrorklassade Muslimska brödrskapet som en aktiv och stadigt växande gruppering i det svenska och europeiska samhället.

Sida fattade under 2013 beslut om att inleda ett strategiskt partnerskap med Islamic Relief som i dag är en stor mottagare av biståndsmedel från bl.a. Sida och är en del av Muslimska brödrskapets nätverk. Organisationen verksamhet består utav olika biståndsprojekt i den muslimska världen men även av en organisation ämnad att ge rörelsen trovärdighet.

Muslimska brödrskapets har ertappats med stöd till tveksamma grupperingar i bl.a. Syrien och Gaza men får trots detta fortsatt stöd från det offentliga. Med offentliga medel stöder Sverige med andra ord rörelsens huvudsakliga mål: att bygga en global parallell islamisk sektor som grundar sig på en form av islamistisk identitetspolitik och som inte respekterar fundamentala värden som de flesta av oss ser som självklara. Det är inte rimligt att detta kan fortsätta, varför regeringen snarast bör upphöra med utbetalningar av bistånd till Islamic Relief och andra organisationer som kan kopplas till Muslimska brödrskapet.

De som omfattas av Unrwas verksamhetsområde är de som flytt från arabstaternas krig mot Israel, men även deras barn och adoptivbarn. Flyktingstatusen går i arv. Därför blir de palestinska flyktingarna kontinuerligt fler, trots att de med tiden borde bli färre, då den generation som utvandrade, fördrevs eller flydde före, efter eller under arabstaternas krig mot Israel 1948 dör av ålderdom. Det är nu den fjärde generationen som fortsätter att få flyktingstöd från FN-organet.

Ingen annanstans kan någon grupp ärva flyktingstatus. Det är tämligen märkligt, då många av dessa palestinier har etablerat sig i andra länder och där till och med fått medborgarskap. Enligt Unrwa är de dock fortfarande flyktingar och får därmed stöd. Det kan med fog antas, vilket flera bedömare både i Israel och i västvärlden också gör, att arabvärlden och världssamfundet håller den palestinska flyktingsituationen vid liv för att den ska användas som ett politiskt vapen i debatten.

Sverige är en stor biståndsgivare till Unrwa och förra året lovade den dåvarande regeringen 250 miljoner amerikanska dollar till Unrwa under en fyraårsperiod. Sverige ska således fortsätta skänka pengar till en organisation som gång efter gång kritiserats för antisemitism, hyllningar av terrorism och korruption. Det får vara slut nu.

Nyligen släpptes en mycket uppmärksamman rapport om korruptionen inom Unrwa. Personer inom Unrwas ledning ska enligt rapporten ha gjort sig skyldiga till "nepotism, repressalier och andra övertramp, för personlig vinning, för att tysta legitim kritik och för att i övrigt uppnå sina personliga mål". Uppgifterna om de nya korruptionsskandalerna inom Unrwa gör nu att Schweiz och Nederländerna fryser biståndet till organisationen. Mot bakgrund av den allvarliga kritik som riktas mot Unrwa bör Sverige verka för att Unrwa ska avvecklas och att dess nuvarande verksamhet i stället ska ingå i UNHCR

och Unicef. Tills detta sker bör Sverige upphöra med utbetalningar av finansiellt bistånd till Unrwa.

Somaliland Development Fund har som syfte att stödja Somalilands utvecklingsmål genom särskilt stöd till den folkvalda regeringen i Somaliland. Fonden har likaså som mål att bygga ansvarsskyldighet och öppenhet i regionen. Dessutom arbetar man med att stärka banden mellan politiken i Somaliland och dess medborgare, för att främja inre tillväxt och stabilitet. Detta är en fond som i nuläget är i behov av fler större bidragsgivare för att kunna förverkliga sitt mål om en stark region i den fredligaste och bäst fungerande delen av det vi i dag kallar Somalia. Om handeln, stabiliteten och den positiva utvecklingen av Somaliland fortsätter, ökar chanserna till fred och välstånd i hela regionen. Regeringen bör av den anledningen påbörja ett arbete för att främja stöd till Somaliland Development Fund.

En av den somaliska statens största inkomstkällor är tullar från hamnen i Mogadishu. Experter räknar med att den somaliska staten skulle kunna inbringa stora skattetillgångar, exempelvis från landets telekomindustri, men att så inte sker därför att viljan saknas. Delar av den somaliska staten har även enligt rapporter varit involverade i organiserad brottslighet, t.ex. vapenförsäljning till terrorgruppen al-Shabab som man själv ligger i krig med. Ingenting tyder heller på att situationen kommer att förbättras under överskådlig tid. Vi drar således slutsatsen att Somalias offentliga förvaltning inte är en fungerande samarbetspartner. Samtidigt drabbar den somaliska korruptionen oundvikligen hjälpinsatserna i landet. På denna grund bör Sveriges regering arbeta för att minimera beroendet av den somaliska staten som tjänsteleverantör och i stället arbeta för att det internationella samfundet, för att förhindra korruption och på sikt bygga upp fungerande offentliga institutioner, upprättar oberoende tjänstemyndigheter (independent service authorities) som mellanhänder mellan givarsamfundet och den somaliska staten å ena sidan och de organisationer som tillhandahåller tjänster å den andra. Sverige bör också se över möjligheterna att ge ett tillfälligt stöd till Puntland.

FN:s expert på minoritetsfrågor har betecknat utvecklingen i norra Irak och Syrien som förödande och oåterkallelig. I kölvattnet av den irakiska militärens offensiv våren 2015 har det även rapporterats om grova övergrepp mot den sunnitiska befolkningen. Kriget har skapat en, på vissa platser, mycket allvarlig humanitär situation, och i nuläget är 8,7 miljoner människor i behov av humanitärt stöd, varav ca 1,9 miljoner räknas som internflyktingar. Sveriges begränsade resurser bör användas där de gör mest nytta och vi bör kraftigt öka stödet till humanitära insatser i krisens närområde.

Terrororganisationen Islamiska staten har fördrivits från området, men en stor del av infrastrukturen och många bostäder är lagda i ruiner. Trots detta vill många människor flytta tillbaka till sina hem och försöka bygga upp ett liv igen. Hus, kyrkor, sjukhus, skolor, vägar, elektricitet och det mesta av infrastrukturen behöver dock återuppbyggas.

Utöver detta kämpar de syrianer, assyrier, kaldéer och andra grupper som bor i området för att få behålla sin identitet. De flesta talar fortfarande

arameiska, det språk man talade i det assyriska riket, men i takt med att den kristna gruppen blir mindre finns också en risk för att deras språk, kultur och identitet hotas. Regeringen bör stötta minoriteterna som bor på Nineveslätten så att de kan behålla sin identitet. Dessutom bör Sverige bidra till återuppbyggnaden efter islamisternas fruktansvärda härgningar samt stödja de självförsvarsstyrkor som ger befolkningen skydd och trygghet. Att området ny byggs upp igen är av yttersta vikt för att förebygga nya konflikter.

Att stärka kvinnors roll i länder som Nepal är mycket viktigt. Detta sker genom att säkerställa jämställd möjlighet till utbildning samt stärka kvinnors möjlighet till arbete och ett starkt samhällsengagemang. Sverige bör aktivt verka för att bistå med projekt i Nepal som syftar till mikroföretagande för kvinnor för att få dessa delaktiga i samhällslivet och sedermera också i politiken.

Miljön i Nepal gör landet unikt och visar likaså på en enorm potential i fråga om turism. Som en följd av tidigare inbördeskrig och politisk turbulens finns det en del att arbeta med för att visa på landets framsteg. Det finns dock andra problem; exempelvis orsakade jordbävningen 2015 stora skador. Än i dag pågår renoveringen av de byggnader som har skadats och man satsar stort på att försöka ge fler människor tak över huvudet. Problemen med en undermålig infrastruktur, såväl vägar och järnvägar som flygplatser, påverkar således också möjligheterna att utveckla turismen, vilket skulle behövas för att stärka statskassan. En utvecklad infrastruktur i landet skulle också underlätta satsningar till förmån för utökad handel. Sverige bör därför aktivt verka för att stödja projekt för att bistå Nepal med utveckling av infrastrukturen, vilket alltså skulle gagna både industrin och turismen.

10. Prioriteringar inom utgiftsområdet, punkt 4 (V)

av Yasmine Posio (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:723 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 14, 16 och 17,
2018/19:757 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 1–5, 9, 12, 18–20, 24–29
och 35–37,

2019/20:135 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 26 och 27,

2019/20:219 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 15,

2019/20:3010 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 2 och

2019/20:3357 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 16 och

avslår motionerna

2018/19:2767 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 17,

2018/19:2903 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 41,

2019/20:225 av Björn Söder (SD),
2019/20:749 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2,
2019/20:752 av Ludvig Aspling m.fl. (SD) yrkandena 1 och 3–13,
2019/20:753 av Ludvig Aspling m.fl. (SD),
2019/20:754 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 6, 7 och 9,
2019/20:756 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 14,
2019/20:764 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkandena 3 och 5,
2019/20:765 av Ludvig Aspling m.fl. (SD),
2019/20:768 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 5,
2019/20:776 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 2,
2019/20:777 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 2–4,
2019/20:778 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 3–5, 8 och 9,
2019/20:2830 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 16,
2019/20:3157 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkandena 3, 6–11, 13 och 16–20 samt
2019/20:3321 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 4, 9–12 och 16–19.

Ställningstagande

Jag vill se en rättvis och jämlik värld där alla människor har samma möjligheter och frihet att leva de liv de vill. Jag vill se en värld där alla människor kan leva i frihet från fattigdom, frihet från orättvisor, frihet från våld, frihet från rasism, frihet till sina kroppar och till sin kärlek, frihet att se sina barn växa upp i trygghet och få den kunskap och det stöd de behöver för att bli det bästa de kan. Jag vill att alla människor ska kunna ha ett arbetsliv där de förverkligar sig själva och där de får en god lön och pension. Varje människas frihet hänger samman med alla människors frihet, med ett samhälle som tillåter och gör den möjlig. Det är i rättvisa och jämlika samhällen människors frihet växer sig som starkast.

I flera länder runt om i världen är situationen fortfarande svår när det gäller mötesfrihet och föreningsfrihet. I en oroande tid måste Sverige vara en konsekvent och tydlig försvarare av mänskliga rättigheter och demokrati. Dessa perspektiv måste alltid genomsyra vår utvecklingspolitik.

Kränkningar av kvinnors rättigheter är det vanligaste och mest omfattande brottet mot de mänskliga rättigheterna. Världen över begränsas kvinnors liv av diskriminerande lagstiftningar och samhällsnormer. Könsdiskriminering är en stor orsak till fattigdom, och kvinnor som oftast har det verkliga försörjningsansvaret för familjen saknar ofta de mest basala rättigheterna.

Kvinnors rättigheter är en nyckel till utveckling. Att öka kvinnors möjligheter till utbildning och försörjning bidrar till att förbättra den enskilda kvinnans ställning och främja jämställdhet i stort, och dessutom bidrar det till hela samhällets utveckling. Samtidigt är det viktigt att understryka att kvinnor världen över i högsta grad själva är aktörer. Det är därför avgörande att det är kvinnor i fattiga länder som sätter dagordningen för arbetet med jämställdhet i utvecklingspolitiken och att Sverige verkar för att kvinnor finns representerade och inkluderas i alla former av beslutsprocesser.

Den svenska utvecklingspolitiken ska utgå från två perspektiv: fattiga människors perspektiv på utveckling och ett rättighetsperspektiv. Både fattigdom och inskränkningar av de mänskliga rättigheterna tar sig olika uttryck för flickor och kvinnor respektive pojkar och män. För att nå framgång på dessa områden behöver ett tydligt könsperspektiv inkluderas så att flickors och kvinnors och pojkars och mäns skilda villkor synliggörs och politiken utformas så att den undanröjer förtryck och diskriminering på grund av kön. Jag välkomnar därför att regeringen infört jämställdhet som ett av tre tematiska perspektiv i policyramverket för utvecklingssamarbetet. Det räcker dock inte att stanna vid ett formulerat perspektiv; jämställdhetsperspektivet måste omsättas i praktiken genom hela den svenska utvecklingspolitiken.

De globala utvecklingsmålen som antogs hösten 2015 har stort fokus på barn och unga. 19 av 169 delmål nämner barn uttryckligen, och inom ramen för målen åtar sig världens länder att arbeta mot våld mot barn, för att stoppa barnäktenskap, barnarbete och andra skadliga sedvänjor, för att se till att alla barn får tillgång till utbildning och att de ska kunna känna sig trygga i skolan.

Vänsterpartiet har sedan flera år tillbaka drivit att ett barnrättsperspektiv ska införas i de för utvecklingspolitiken styrande policydokumenten och att regeringen ska se till att barnkonsekvensanalyser alltid genomförs vid svenska biståndsprojekt, något som även påpekats av FN:s barnrättskommitté. Det är därför glädjande att barnrättsperspektivet numera finns med i policyramverket och att Sida 2016 fick i uppdrag av regeringen att kartlägga hur de arbetar med barnrättsperspektivet.

Kartläggningen som presenterades i maj 2017 visar på en hel del brister och presenterar flera förslag på åtgärder. Jag vill se att regeringen nu agerar för att säkerställa att barnrättsperspektivet stärks i det svenska utvecklingssamarbetet och att visionerna i biståndsramverket följs. Regeringen bör snarast återkomma med förslag på åtgärder utifrån Sidas kartläggning av myndighetens arbete med barnrättsperspektivet.

FN:s barnkonvention är central för arbetet med barns rättigheter. Jag välkomnar att barnkonventionen inkorporeras i svensk lag den 1 januari 2020. Barnkonventionen ställer inte bara krav på hur vi agerar i Sverige. Enligt artikel 4.2 i barnkonventionen ska Sverige stödja andra länder i deras arbete med att genomföra barnkonventionen. Barn i väpnade konflikter och på flykt är särskilt utsatta. Vissa tvångsrekryteras som barnsoldater eller hålls som sexslavar. Barn på flykt nekas i många fall skolgång och lider brist på mat och vatten. Vissa separeras från sina familjer. Flickor är extra utsatta. Risken för barnäktenskap, barnmammor och sexuellt våld ökar under livet på flykt. Jag menar att Sverige har en viktig roll att spela i arbetet för att stärka rättigheterna för barn i konflikt och på flykt. Sverige bör som enskilt land såväl som medlem i EU och FN verka för att stärka barnrättsperspektivet inom det humanitära biståndet.

På flera platser i världen hårdnar förtrycket av hbtq-personer. I ett åttioatal stater är samkönade relationer förbjudna. Men även i länder där förtrycket är hårt organiserar sig hbtq-personer för sina rättigheter. Dessa aktivister har mod och vilja, men de behöver stöd i ofta mycket svåra miljöer. Stödet till

organisationer som arbetar med hbtq-frågor i fattiga länder är i dag inte omfattande mätt i kronor, men för de enskilda organisationerna har det en avgörande betydelse. Dock finns det ofta hinder för att stödja hbtq-organisationer. I länder där samkönade relationer är förbjudna finns det stora svårigheter för en hbtq-organisation att ens registrera sig, och många små hbtq-organisationer i fattiga länder har haft svårt att leva upp till de höga krav på revision och uppföljning som Sverige ställer.

I dag läggs ansvaret för många projekt på de svenska organisationer som förmedlar stödet, t.ex. RFSL. Det innebär en stor ekonomisk risk för dessa organisationer som ofta har begränsade resurser. Dagens ordning begränsar därför ibland möjligheterna att gå in i projekt i de länder där förtrycket är som hårdast och behovet av stöd som störst. Om Sverige ska kunna stödja hbtq-organisationer även i länder där situationen för hbtq-personer är som svårast krävs en ökad flexibilitet och att man inte lägger det ekonomiska ansvaret enbart på aktörer i det civila samhället. Regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag på hur stödet till hbtq-organisationer i mottagarländerna kan förstärkas och göras mer flexibelt.

Folkrörelser och frivilligorganisationer i Sverige har spelat och spelar en viktig roll inom utvecklingspolitiken. En framgångsrik svensk utvecklingspolitik förutsätter att vi arbetar via de multilaterala organisationerna, med bilateralt samarbete och genom folkrörelserna. Tack vare alla de svenskar som ideellt har engagerat sig i solidaritets- och biståndsarbetet har svensk utvecklingspolitik dessutom fått en tydligare folklig förankring och tillförts viktiga perspektiv. En viktig, om än liten, del av folkrörelsernas arbete har varit deras informationsarbete. Ett svenskt bistånd av hög kvalitet förutsätter en svensk biståndsdebatt av hög kvalitet. Vi behöver ta till vara den enorma kompetens och erfarenhet som finns i folkrörelserna, både när det kommer till utformningen av biståndet och i den breda utvecklingsdebatten. Under den borgerliga regeringen skars anslagen för informationsarbetet ned kraftigt och en egeninsats infördes. Informationsstödet har en viktig roll att fylla och det bör ökas. Dagens krav på egeninsats när det gäller informationsarbete bör avskaffas helt. Även egeninsatsen när det gäller organisationernas övriga biståndsverksamhet kan hindra ett effektivt bistånd, framför allt för de mindre organisationerna. Den nuvarande ordningen med egeninsatser bör ses över för att uppnå ett mer ändamålsenligt system. Regeringen bör utreda effekterna av kraven på egeninsatser inom biståndet.

Över 68 miljoner människor befinner sig på flykt runt om i världen, fler än någonsin tidigare. Varje dag tvingas 44 400 människor fly sin hem på grund av konflikt och förföljelse, enligt UNHCR. 85 procent av dem som befinner sig på flykt finns i utvecklingsländer. Dessutom lever 10 miljoner människor som statslösa och nekas därmed tillgång till grundläggande rättigheter som utbildning, vård, sysselsättning och fri rörlighet. FN uppskattar att över 129 miljoner människor är i behov av humanitärt stöd, vilket är den högsta siffran någonsin. År 2010 var motsvarande siffra 53 miljoner.

Migrationen har många olika orsaker. En del människor tvingas på flykt på grund av förföljelse och förtryck, krig eller miljöförstöring. Andra har aktivt

valt att lämna sitt land för att förbättra sina livsvillkor eller av kärlek. Migration i alla dess former påverkar förutsättningarna för utveckling i både positiv och negativ riktning. Exempelvis uppskattas världens samlade remitteringar – pengar som människor som migrerat sänder tillbaka till sina hemländer – motsvara omkring tre gånger så mycket som det samlade globala biståndet. Därför är det centralt att migrationspolitikens alla delar är samstämmiga med utvecklingspolitiken.

EU har fokuserat sitt engagemang i Libyen på att stoppa flyktingar från att ta sig in i Europa, trots att det innebär att de fastnar i det krigshärjade landet. Situationen för de flyktingar som befinner sig i Libyen är fruktansvärd. Trots situationen i Libyen och vetskapen om de övergrepp som begås utökade EU under sommaren 2017 stödet till landets kustbevakning, med Sveriges godkännande, med 46 miljoner euro från en av EU:s biståndsfonder.

Att begränsa migrationen på det sätt som EU nu gör strider direkt mot hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Det går dessutom helt emot principerna om hur bistånd ska bedrivas på tre centrala sätt: 1) Bistånd ska utgå från mottagarens egna prioriteringar och behov. En följd av att EU:s bistånd i stället följer givarländernas prioriteringar är att utvecklingsprogram i länder som Namibia och Malawi läggs ned med konsekvensen att barn inte längre får gå i skolan eller kan besöka läkare och att småbönders skördar minskar. 2) Bistånd får inte villkoras på detta sätt, utifrån politiska prioriteringar i givarländerna. 3) Flera av de insatser som finansieras med biståndsmedel får inte räknas som bistånd. Bland annat handlar det om bistånd till gränsbevakning och förvar.

Skiftet i EU:s utvecklingspolitik innebär också ett avsteg från Lissabonavtalet som säger att ”utvecklingspolitikens primära mål ska vara minskad, och på lång sikt utrotad, fattigdom”. Regeringen bör slå fast att Sverige som enskilt land såväl som medlem i EU aldrig ska medverka till att bistånd används för att stoppa människor på flykt.

Tillgång till rent vatten och sanitet är en grundläggande mänsklig rättighet. Trots detta saknar 2,3 miljarder människor tillgång till en toalett. 844 miljoner människor saknar tillgång till rent vatten. Bristande tillgång till rent vatten och sanitet påverkar kvinnor och flickor särskilt hårt. Sjukdomar kopplade till smutsigt vatten och brist på säkra toaletter är den femte vanligaste dödsorsaken bland kvinnor runt om i världen. Alltför många kvinnor ägnar timmar varje dag åt att hämta rent vatten i stället för att delta i utbildning eller aktiviteter som skulle kunna ge en egen inkomst. Avsaknaden av toaletter är i många länder ett av huvudskälen till att flickor hoppar av sin skolgång. För att säkerställa dessa mänskliga rättigheter behövs långsiktiga lösningar med hållbara, tillgängliga system för distribution av vatten och sanitet. Det behövs samhällslösningar som når alla, inte endast dem med mest pengar. Jag ser Sverige som en viktig aktör i det globala arbetet med att säkra tillgång till vatten och sanitet för jordens fattiga. Universell tillgång till rent vatten förutsätter att det finns en tryggad tillgång till vatten via det offentliga. All privatisering av vatten och dess distribution måste upphöra. Sverige bör, som enskilt land såväl som medlem i EU och FN, inom IMF och Världsbanken verka för att privatisering av vattenresurser stoppas.

För att vi långsiktigt ska säkra tillgången till rent vatten och sanitet för hela jordens befolkning krävs att vi bygger upp hållbara system för vatten och sanitet i varje samhälle så att dessa kan tillhandahålla rättvisa och hållbara tjänster till alla. Sveriges arbete med vatten och sanitet behöver fokuseras på att långsiktigt stärka och bygga nationella system och institutioner som kan tillhandahålla hållbara vatten- och sanitetstjänster.

Fattiga länders skulder utgör i dag ett avgörande hinder för utveckling. I många länder förhindrar utgifter för räntor och amorteringar satsningar på utbildning, hälsovård och infrastruktur, vilket i grunden hotar möjligheterna till utveckling.

Skulderna har ökat i rika industriländer såväl som i fattigare länder, i den offentliga sektorn såväl som i den privata. I utvecklingsländer är läget mycket oroande. Bara ett av fem låginkomstländer löper enligt IMF en liten risk för en ny skuldcrisis. De positiva effekterna av de skuldavskrivningar som genomfördes i början av 00-talet är nu som bortblåsta.

Om den växande skuldcrisen inte hanteras kan den leda till växande fattigdom och stort lidande, på samma sätt som tidigare skuldcriser. Sverige bör verka för att de fattigaste länderna får totala och ovillkorade skuldavskrivningar. Sverige bör även driva på för en global skuldrevision enligt för att undersöka vilka fordringar som är legitima.

Utvecklingssamarbetet ska utgå från mottagarnas prioriteringar, inte från egenintressen i givarländer, och det ska inte heller användas som ett maktmedel mot mottagarna. En förutsättning för en framgångsrik fattigdomsbekämpning är att det politiska och ekonomiska självbestämmandet i mottagarländerna ökar. Varje land har sin egen historia och sin egen unika situation och det finns således aldrig bara en enda väg till utveckling. Av den s.k. biståndseffektivitetsagendan, som antogs i Paris 2005 och sedan uppdaterats i Accra, Busan och Mexiko City, framgår att mottagarländernas inflytande över utvecklingssamarbetet måste öka. Biståndsgivarna har lovat att förändra attityder och metoder för att anpassa sitt bistånd bättre till varje enskilt samarbetsland. Mottagarländerna måste med andra ord äga sin egen utveckling. Tyvärr måste vi konstatera att utvecklingen på flera håll går i rakt motsatt riktning.

Sverige ska som enskilt land såväl som medlem i EU och FN verka för att allt utvecklingsbistånd ska följa biståndseffektivitetsagendan, utgå från respektive mottagarlands egna behov, respektera dess suveränitet och inte förknippas med ekonomiska villkor.

Trots att det råder bred enighet om att jämställdhetsfrågor är centrala både för utveckling i stort och i svenskt utvecklingssamarbete saknas det tydliga siffror på hur stor andel av det svenska biståndet som går till flickor och kvinnor respektive pojkar och män. Jag menar att Sverige, i en värld där kvinnor systematiskt diskrimineras och åsidosätts, bör ha som målsättning att avsätta hälften av biståndet eller mer till flickor och kvinnor. Sverige bör ha som mål att minst 50 procent av biståndet ska gå till flickor och kvinnor.

Det är på samma sätt viktigt att det skapas tydliga sätt att följa hur stor andel av biståndet som går till flickor och kvinnor respektive pojkar och män i

internationella organisationer. Sverige bör verka för att EU, relevanta FN-organ, Världsbanken och de regionala utvecklingsbankerna förstärker sitt jämställdhetsarbete med målet att minst 50 procent av allt utvecklingssamarbete ska gå till flickor och kvinnor.

Att få bestämma över sin egen kropp och uttrycka sin egen sexualitet är en grundläggande mänsklig rättighet. Men det är en rättighet som kränks och inskränks i många länder som Sverige bedriver utvecklingssamarbete med. Bristande tillgång till preventivmedel och sexualupplysning, bristande mödravård och starka begränsningar i aborträtten är centrala hinder för utveckling och fattigdomsbekämpning. Behovet är stort av givarländer som är beredda att stötta organisationer som arbetar för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) i fattiga länder. Alltför många givare saknar viljan eller modet att engagera sig i dessa kontroversiella frågor. Samtidigt ser vi hur de krafter som motarbetar aborträtten är aktiva i många fattiga länder och flyttar fram sina positioner. Trumps beslut att återinföra den s.k. Mexico City Policy (eller munkavleregeln), som hindrar USA från att finansiera organisationer som arbetar för aborträtten, utgör ett mycket stort hot mot kvinnors rättigheter och ett tydligt bakslag för den globala utvecklingspolitiken. Vänsterpartiet har hela tiden drivit på för att regeringen ska avsätta ännu mer resurser till SRHR och menar fortfarande att de svenska åtagandena har varit för små. RFSU menar att finansieringsunderskottet fortfarande är omfattande. Under de senaste åren har biståndet till SRHR ökat i reala termer, men som andel av det totala biståndet har det legat på ungefär samma nivå. SRHR måste prioriteras i vårt utvecklingssamarbete. Regeringen bör öka andelen bistånd som avsätts för arbete med SRHR till minst 10 procent av den totala biståndsbudgeten samt verka inom EU och FN för att övriga biståndsgivare följer Sveriges exempel.

Ett område med växande utmaningar är arbetet med SRHR-frågor i humanitära kriser. Vi ser i dag ett tydligt samband mellan väpnade konflikter och ökad mödradödlighet, barnnäktenskap och sexualiserat våld. I dag pågår flera utdragna konflikter runt om i världen och fler människor än någonsin tidigare befinner sig på flykt. Vi ser också att människor lever på flykt under allt längre tid. 6,7 miljoner människor beräknas leva i utdragna flyktingsituationer under UNHCR:s mandat, och 5,2 miljoner under Unrwas mandat. I genomsnitt varar en utdragen flyktingsituation i 26 år, enligt UNHCR. Behoven är enorma i konfliktområden och i flyktingläger. Det handlar om att motarbeta barnnäktenskap och sexualiserat våld och säkra tillgången till preventivmedel, säkra aborter och mödravård. Den svenska regeringen har betonat frågan vid flera tillfällen, men trots detta saknas SRHR i den nya strategin för Sveriges humanitära bistånd för 2017–2020. Strategin betonar att jämställdhetsperspektivet ”ska säkerställa att kvinnors, mäns, flickors och pojkars specifika humanitära behov och möjligheter till aktörskap beaktas och tillgodoses i verksamheten” men nämner inte SRHR explicit. Detta försvårar uppföljningen av SRHR-insatser i det humanitära biståndet, vilket jag beklagar. Regeringen bör öka stödet till SRHR i det humanitära biståndet.

Alla barn har rätt till utbildning. Denna rättighet gäller även barn på flykt, vid kriser och konflikter. Trots det finns det många faktorer som hindrar barn från att förverkliga denna rättighet. Framsteg har gjorts, inte minst tack vare millenniemålen, men det finns fortfarande betydande brister, särskilt för flickor. Nära 60 miljoner barn i grundskoleåldern går inte i skolan i dag. Betydligt fler saknar tillgång till tidigt lärande och förskola. Fler barn än någonsin tidigare befinner sig på flykt och riskerar därmed att växa upp utan, eller med bristfällig tillgång till, utbildning.

Utbildning är så vitalt för barns utveckling och överlevnad att det kan ses som ett grundläggande humanitärt behov. Trots det är utbildningsinsatser underfinansierade inom det humanitära arbetet. Utöver humanitära kriser hindras barns utbildning av diskriminering och fattigdom. Flickor hindras särskilt av bristande tillgång till vatten och sanitet i skolorna, patriarkala föreställningar om flickor och kvinnor samt bristande tillgång till SRHR. Sverige bör arbeta för att stärka insatserna för att rätten till utbildning efterlevs fullt ut. Sverige bör inom utvecklingssamarbetet verka för inkluderande utbildning av hög kvalitet och trygga skolor för både flickor och pojkar.

I en tid då behoven av bistånd är så stora är det extra viktigt att värna effektiviteten och förutsägbarheten inom biståndspolitikerna.

Expertgruppen för biståndsanalys (EBA) har granskat växelkursfluktuationers betydelse för svenskt bistånds förutsägbarheten. Studien konstaterar att växelkursfluktuationer har en väsentlig inverkan på förutsägbarheten i svenska biståndsåtaganden. Detta beror på att majoriteten av det bistånd som finansieras av Sverige genomförs i andra valutor än svenska kronor. Tiden mellan det svenska åtagandet i svenska kronor och utbetalningen i andra valutor skapar en finansiell osäkerhet. Ju längre tid och ju mer volatila valutorna är, desto större är effekten på förutsägbarheten. I studien påvisas hur detta leder till ett ineffektivt genomförande och en överkontraktering som försämrar värdet av det svenska biståndet.

Jag värnar ett förutsägbart och effektivt bistånd och anser att regeringen bör agera för att hantera de risker som EBA beskriver. Regeringen bör återkomma med förslag om hur biståndets bristande förutsägbarhet till följd av växelkursfluktuationer kan motverkas.

Jag konstaterar att det finns brister i den transparens som Open Aid erbjuder; inte minst varierar transparensen kraftigt mellan olika poster. När det gäller avräkningarna, exempelvis för kostnader för flyktingmottagande och stipendier till utländska studenter i Sverige, är informationen nästan obefintlig. Generellt saknas tillräcklig information om de insatser som inte handläggs av Sida eller UD. Även när det gäller de aktiviteter som handläggs av Sida på utlandsmyndigheterna är informationen och transparensen väldigt begränsad. Regeringen bör stärka transparensen inom biståndet inom de områden där det i dag finns brister.

Sverige är en stor givare av multilateralt bistånd. År 2017 gick 10,9 miljarder kronor av det svenska biståndet till multilateralt kärnstöd, enligt Open Aid. Sverige är den största givaren till flera av FN:s utvecklingsfonder och program. Bland de FN-organ som får mest svenskt bistånd finns UNDP,

Unicef och UNHCR. Det finns en lång historia av starka relationer mellan Sverige och FN med dess institutioner samt en hög tilltro till deras förmåga att bedriva utvecklingsarbete.

Det multilaterala samarbetet och biståndet utmanas av nationalistiska och reaktionära strömningar runt om i världen. Sverige har en viktig roll i att tillsammans med de som tror på en multilateral världsordning motarbeta denna utveckling, samtidigt som vi inte får blunda för bristerna inom organisationerna. FN:s storlek är en tillgång, men ibland utgör den också ett hinder för möjligheterna att bedriva ett effektivt arbete. Det multilaterala biståndet är beroende av medlemsstaternas bidrag. Under senare år har flera fonder och program fått mindre pengar till kärnverksamheten då medlemsländerna i stället tenderat att öronmärka bidrag till utvalda projekt eller länder där givaren har nationella intressen. Det försvårar FN:s långsiktiga insatser för social och ekonomisk utveckling.

Trenden att villkora stödet till FN genom öronmärkta projekt behöver vändas. Kärnstödet behövs för att det multilaterala biståndet ska kunna bedrivas långsiktigt och effektivt. Kärnstöd är dessutom mer demokratiskt då organens beslutsfattande församlingar styr över budgetarna i stället för de länder som betalar mest.

Finansieringen av FN:s verksamhet bör reformeras för att gynna kärnstödet. Sverige har som ett av få länder fortsatt att ge ett betydande kärnstöd till flera av de multilaterala biståndsgivarna och lyfts ofta fram som en positiv förebild för finansiering av FN-organen. Sverige bör verka för att fler länder ökar sitt kärnstöd till det multilaterala biståndet.

FN:s hjälporganisation för palestinska flyktingar, Unrwa, gör ett viktigt arbete för ca 5 miljoner palestinska flyktingar i Palestina, Jordanien, Libanon och Syrien. Bland annat driver man över 700 skolor och 140 vårdinrättningar, erbjuder mikrolån och distribuerar förnödenheter. Efter att länge ha varit en av de största bidragsgivarna till Unrwa beslutade USA 2018 om att först radikalt minska och sedan strypa biståndet helt fr.o.m. 2019. Beslutet är ett stort bakslag mot organisationen som redan sedan länge befinner sig i ett svårt ekonomiskt läge. Sverige bör arbeta i EU och FN för att det långsiktiga finansiella stödet till Unrwa ska säkras. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Sverige bör även i kontakter med USA arbeta för att man återupptar sitt bistånd till Unrwa i samma storleksordning som tidigare. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Det lokala ägarskapet är en viktig princip inom biståndet. När givarländer låter sina egna intressen styra civilsamhällets insatser bryter de inte bara mot principen om hur biståndet ska utformas, utan de ger också stöd för auktoritära regimers påståenden om att civilsamhället är styrt utifrån. Regeringen bör integrera analys av civilsamhällets villkor och förslag för att främja civilsamhällets demokratiska utrymme i samtliga strategier som rör utvecklingsarbetet. Sveriges ansträngningar för att värna det demokratiska utrymmet skulle kunna stärkas genom ökat internationellt samarbete med andra givare. Genom att öka samarbetet och utveckla en gemensam

kommunikation med andra givare och utvecklingsaktörer blir påverkansarbetet i frågor som rör det krympande utrymmet mer effektivt. En tydligare samordning med andra likasinnade stater är en bra väg framåt för att värna det demokratiska utrymmet. Det är en strategi som varit framgångsrik inom andra områden, exempelvis SRHR. Regeringen bör utarbeta en strategi för att öka samverkan med likasinnade stater i syfte att värna det demokratiska utrymmet.

Mot bakgrund av de ökande hoten mot människorätts- och miljöförsvare är det mycket viktigt att Sverige påverkar andra givare och multilaterala organisationer att ge tydligt och långsiktigt stöd till civilsamhällets utsatta aktörer. Stödet ska utgå från organisationernas egna analyser, behov och agendor. Regeringen bör verka för effektiv finansiering till civilsamhället i multilaterala organisationer och i den internationella givarsamordningen.

Målet för svenskt bistånd är att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck. Ska det målet infrias kommer det att vara centralt att inom utvecklingspolitiken förstärka arbetet för löntagares rättigheter och möjligheter att organisera sig på sin arbetsplats. Internationella arbetsorganisationen (ILO) har t.ex. under lång tid påvisat sambandet mellan fackliga rättigheter och fattigdomsbekämpning, inte minst genom Decent Work-agendan. Agendan har satt fokus på att sysselsättning och anständigt arbete är centrala faktorer för att minska fattigdomen i världen. Agendan består av fyra delar: normer och rättigheter i arbetslivet, skapande av sysselsättning och företagsutveckling, utvecklande av sociala trygghetssystem samt social dialog mellan arbetsmarknadens parter. Decent Work-agendan inkluderas i de globala utvecklingsmålen Agenda 2030. Även Världsbanken drog för ett antal år sedan samma slutsats i sin rapport Unions and Collective Bargaining.

Regeringen har nämnt fackliga rättigheter i flera av de initiativ man tagit för att utveckla biståndet, bl.a. i policyramverket för utvecklingssamarbetet och i nystarten av politiken för global utveckling (PGU). Men konkreta åtgärder för att stärka fackets roll och kraftfullt driva initiativet Global Deal saknas. Jag menar att det krävs ytterligare initiativ för att svenskt bistånd på allvar ska bidra till ökad respekt för löntagares rättigheter och möjligheter att organisera sig på sin arbetsplats. Bland annat behöver de fackliga frågorna få tydligt genomslag i regeringens strategier för biståndet. Regeringen bör återkomma med förslag om hur mänskliga rättigheter i arbetslivet och Decent Work-agendan tydligare kan prioriteras i svenskt utvecklingssamarbete.

Västra Balkan befinner sig i dag i en dragkamp mellan Ryssland å ena sidan och EU och Nato å andra sidan. Vi har sett och ser liknande situationer i flera av de länder som var en del av antingen Sovjetunionen eller dess intressesfär, ofta med destruktiva förlopp och olyckliga utgångar.

Sveriges stöd till västra Balkan kanaliseras genom den resultatstrategi för Sveriges reformsamarbete med Östeuropa, västra Balkan och Turkiet som gäller mellan 2014 och 2020. I den prioriteras tre områden när det gäller västra Balkan. Dessa är 1) Ökad ekonomisk integrering med EU och marknadsekonomisk utveckling, 2) Stärkt demokrati, ökad respekt för

mänskliga rättigheter och mer utvecklad rättsstat och 3) Förbättrad miljö och begränsad klimatpåverkan och stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan och klimatförändringar.

Vänsterpartiet menar att EU bör fokusera på att stärka den demokratiska utvecklingen, respekten för mänskliga rättigheter, fattigdomsbekämpning, ökad jämlikhet samt klimat- och miljöfrågor på västra Balkan framför att motverka ryskt inflytande. Civilsamhället bör spela en framträdande roll i detta arbete.

Regeringen bör i kommande uppdatering av strategin som rör reformsamarbetet med västra Balkan prioritera mänskliga rättigheter, fattigdomsbekämpning, ökad jämlikhet samt klimat- och miljöfrågor. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

11. Prioriteringar inom utgiftsområdet, punkt 4 (KD)

av Lars Adaktusson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:2767 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 17 och

2019/20:3157 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkandena 3, 6–11, 13 och 16–20 samt

avslår motionerna

2018/19:723 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 14, 16 och 17,

2018/19:757 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 1–5, 9, 12, 18–20, 24–29 och 35–37,

2018/19:2903 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 41,

2019/20:135 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 26 och 27,

2019/20:219 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 15,

2019/20:225 av Björn Söder (SD),

2019/20:749 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2,

2019/20:752 av Ludvig Aspling m.fl. (SD) yrkandena 1 och 3–13,

2019/20:753 av Ludvig Aspling m.fl. (SD),

2019/20:754 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 6, 7 och 9,

2019/20:756 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 14,

2019/20:764 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkandena 3 och 5,

2019/20:765 av Ludvig Aspling m.fl. (SD),

2019/20:768 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 5,

2019/20:776 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 2,

2019/20:777 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 2–4,

2019/20:778 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 3–5, 8 och 9,

2019/20:2830 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 16,

2019/20:3010 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 2,
2019/20:3321 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 4, 9–12 och 16–19 samt
2019/20:3357 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 16.

Ställningstagande

Ett nytänkande krävs inom biståndet. Jag föreslår därför att ett särskilt uppdrag ges till Sida och till Expertgruppen för biståndsanalys (EBA) att inkomma med förslag på hur kvalitetsarbetet i myndigheter och organisationer kan stärkas i samband med att biståndsramen ökar. Jag vill också se att en utredning tillsätts som ger förslag på hur biståndet kan utvecklas framöver. En sådan utredning ska också presentera förslag om hur Sida kan ha öppna processer, upphandlingar eller öppna inbjudningar att lämna förslag när bilaterala samarbetsstrategier ska genomföras.

I tider av ett högre och växande bistånd är det särskilt viktigt att Sverige inte blir alla goda gåvors givare och ständigt bygger ut åtagandena tematiskt utan identifierar de områden där Sverige har ett tydligt mervärde och förmåga att agera komplementärt i förhållande till andra givare. Detta är även något som OECD/Dac tar upp i sin utvärdering av svenskt bistånd. Kommittén menar att biståndet präglas av spretiga strategier och tematiska prioriteringar. Detta leder till ökad risk för att bistånd leder till dubbla anslag för projekten. Dessutom saknas tydliga prioriteringar.

Sverige och omvärlden måste i högre grad bidra till att hjälpa människor på flykt. I många fall förvandlas de tillfälliga flyktinglägren till långsiktiga boenden med stora humanitära behov. Sverige måste bidra på nya sätt för att möta människors nöd och utsatthet. Vatten, mat och utbildning får inte bli en bristvara när det internationella samfundet tar på sig ansvar för människor i utsatthet.

Demokratin är på tillbakagång. Runt om i världen trycks det civila samhället, oppositionspolitiker, journalister och jurister tillbaka. Utrymmet för de mänskliga rättigheterna minskar och riskerar att resultera i en alltmer osäker värld. Stödet till dessa grupper behöver stärkas och prioriteringen hållas högre.

Fler människor än på många decennier befinner sig på flykt undan vedervärdig terror och våldsamma regimer i sina hemländer. Enorma humanitära insatser behövs för att skapa trygghet och framtidstro för de medmänniskor som flyr för sina liv. Det rådande världsläget gör att Kristdemokraterna vill avsätta en betydande del av den svenska biståndsbudgeten för humanitära hjälpinsatser. FN:s flyktingorgan UNHCR är den centrala aktören för att hjälpa människor på flykt, och så bör det även förbli. Dock har en gigantisk organisation lite utrymme för flexibilitet och insatserna kommer ofta sent. Jag anser därför att det, likt i Danmark och Norge, är dags att bygga upp en egen struktur för att kanalisera hjälpinsatser till flyktingar i utsatta områden.

Vidare har det civila samhället, i form av t.ex. frivilligorganisationer och samfund i utvecklingsländer eller konfliktområden, ofta kontakter och direkta distributionssystem som bör nyttjas, speciellt då biståndet på grund av väpnade

strider eller diktaturregimer inte alltid når fram via officiella kanaler. Alltför ofta lägger de internationella humanitära systemen endast fokus på internationella organisationer och lämnar de lokala aktörerna utan inflytande. Sverige bör verka för att i ökad utsträckning även kanalisera det humanitära stödet genom mindre civilsamhällesorganisationer och samfund som arbetar i den direkta "frontlinjen" i katastrofområden, som har bättre lokalkännedom och som finns på plats långsiktigt.

Jag menar att det multilaterala stöd som Sverige ger till en rad olika FN-organ bör fokuseras och i större utsträckning än tidigare samlas hos de organ som har störst verksamhet bland flyktingar och som arbetar med barns säkerhet och rättigheter såsom UNHCR, WFP, Cerf och Unicef.

Det behövs en Marshallplan för att återuppbygga stora delar av Mellanöstern, med långsiktiga och uthålliga satsningar på att skapa trygghet, arbete och utbildningsmöjligheter i och omkring fallerade stater. Det behövs framtidstro i området liksom goda krafter i Syrien, Irak, Jemen, Afghanistan, Libyen och Mali som kan vara med och bygga upp fredliga, stabila och på sikt demokratiska länder. Sverige måste ligga i framkant när det gäller att stödja initiativ för att skapa arbets- och utbildningstillfällen för människor på flykt. Att Världsbanken kunnat initiera stöd för att arbeta med ekonomisk utveckling och jobbskapande i medelinkomstländer som tagit emot många flyktingar, såsom Libanon och Jordanien, är mycket positivt. Sverige måste ha en flexibel inställning till att stödja länder som ekonomiskt sett är medelinkomstländer, men som tar ett mycket stort ansvar för flyktingmottagande.

Sverige ska vara en kompromisslös röst för fred, frihet och mänskliga rättigheter i världen. Att stärka demokratin och öka respekten för mänskliga fri- och rättigheter ska vara centrala mål för det svenska biståndet. Sverige ska stödja demokratikämpar och verka för stärkt yttrandefrihet och tankefrihet i länder där dessa rättigheter begränsas. Demokrati och frihet är den bästa garanten för fred och säkerhet. Endast med varaktig och stabil demokrati som grund kan social och ekonomisk utveckling få hållbart fäste i samhällen.

Insatser för att bekämpa förtryck mot minoriteter eller olikvärdiga grupper behöver prioriteras. Med goda demokratiska värden som grund kommer även den socioekonomiska utvecklingen i utvecklingsländerna att gå snabbare framåt, men på alltför många håll förföljs människor i dag för sin tro och drivs på flykt från sina hem under de mest vedervärdiga hot. Religions- och övertygelsefrihet är en viktig fråga att ta hänsyn till i utformningen av svenskt utvecklingsamarbete. Det handlar om frihet från tvång, frihet att uttrycka sig och om icke-diskriminering. Därför bör nya landstrategier som tas fram alltid innehålla en analys av situationen för religions- och övertygelsefriheten.

Svenskt utvecklingsarbete måste också ta större hänsyn till det faktum att en majoritet av världens befolkning beskriver sig själv som religiös och att religiösa ledare många gånger inger störst förtroende bland olika grupper. Religion har visat sig kunna vara en positiv faktor för utveckling men även ett hinder. Oavsett vilket måste religionens betydelse för människor och samhällen alltid beaktas.

Det finns flera goda exempel där svenska trosbaserade organisationer har kunnat nå ut till och påverka religiösa samfund och organisationer i andra länder. De svenska trosbaserade organisationerna har många gånger en helt annan möjlighet än religiöst obundna organisationer och myndigheter att på ett konstruktivt sätt påverka andra religiösa grupper. Ett exempel där svenska biståndspengar skulle kunna göra stor nytta är via kyrkor i exempelvis Irak och Syrien. Flera länder arbetar redan effektivt på detta sätt, och USA har nyligen deklarerat att man framöver kommer att örönmärka stödinsatser till kristna folkgrupper i Syrien och Irak.

Svensk biståndspolitik bör föras på ett sätt som stärker det civila samhället. Enskilda organisationer är inte bara oersättliga som genomförare av offentligt svenskt bistånd utan också mycket betydelsefulla då de ger oss enskilda människor en möjlighet att ta ansvar för utvecklingen i världen. Genom dem kan vi bidra, var och en av oss, för att bekämpa fattigdom och förtryck och för att lindra nöd hos våra medmänniskor. Det civila samhället är en naturlig plats för människor att göra en insats och visa att det inte går att förhålla sig likgiltigt inför världens utmaningar. Genom agendan för utvecklingseffektivitet har stater och andra aktörer gjort åtaganden om att erkänna det civila samhället som en aktör i sin egen rätt och att säkra dess möjligheter att verka fritt. Dock begränsas människors möjlighet att organisera sig i allt större utsträckning. Ett minskat utrymme för civilsamhället är ett utvecklingshinder, då det innebär att organisationer inte kan agera för utveckling, något som bl.a. Agenda 2030 slår fast som helt centralt för att de nya hållbara utvecklingsmålen ska kunna uppnås. Sverige bör sätta hårdare press på partnerländer där det civila samhällets utrymme krymper. Framför allt bör man verka för att förhindra att nya lagar stiftas som begränsar civilsamhällets och oppositionspolitikers möjligheter att verka.

Den världsomspännande kraftsamlingen för att nå millenniemålen till 2015 gav resultat. Fattigdomen i världen har minskat och utvecklingen går åt rätt håll på de allra flesta områden. Fortfarande krävs dock stora insatser från de rika länderna för att komma till rätta med den fortfarande alltför höga barnadödligheten och den undermåliga mödrhälsan i många fattiga länder, främst i Afrika söder om Sahara. För förbättrad mödrhälsa krävs långsiktigt arbete. ”Snabba lösningar”, som t.ex. fler utbildade barnmorskor på plats i dessa länder, avhjälper en del av problemen. Men för verklig förändring av kvinnors och flickors situation krävs i många fall förändrade strukturer och värderingar. Många svåra skador och dödsfall i samband med förlossning sker för att modern varit alltför ung för att kroppen skulle klara av en graviditet och förlossning. Sedvänjan att gifta bort unga flickor måste aktivt motverkas på ett kulturellt och värderingsmässigt plan för att mödradödligheten ska minska. Det handlar till syvende och sist om barn och om att upprätthålla barnens rätt till liv och hälsa. Sverige har en lång tradition av arbete för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR), oavsett regering. Tack vare detta har vi blivit en ansedd aktör inom området. SRHR är således ett område där Sverige har ett tydligt mervärde och som är avgörande för att nå de globala målen 2030. Regeringen bör intensifiera insatserna med SRHR i det

humanitära biståndet och inom det långsiktiga utvecklingssamarbetet för att motverka barnäktenskap.

Det är inte rimligt att barn i vår tid ska behöva mista livet i relativt enkla sjukdomar som diarré och lunginflammation. Vi har i dag alla möjligheter att minska barnadödligheten, som till stor del beror på basala och förhållandevis enkelt avhjälpbara brister i miljön runt barnen. Arbetet måste fortsätta. Just vaccinationsprogram har visat sig vara ett mycket effektivt bistånd då en relativt billig punktinsats bokstavligen kan rädda liv.

Fortfarande saknar 2,1 miljarder människor tillgång till rent vatten i vår värld. Det har förödande konsekvenser för människors hälsa, och barn drabbas särskilt hårt. En av de sjukdomar som sprids i förorenat vatten är kolera, som enligt uppgifter från Läkare Utan Gränser varje år skördar mellan 20 000 och 130 000 människoliv. I det krigshärjade Jemen ser vi nu det största kolerautbrottet i modern tid; där har över 1 miljon människor insjuknat i kolera de senaste åren. Det här är en av många sjukdomar som inte borde finnas i vår värld 2019. Jag anser därför att stödet till den globala fonden och till vaccinalliansen Gavi bör höjas.

I tider då miljontals människor flyr från korrupta och diktatoriska regimer måste vi börja fråga oss vad dessa länders regeringar är skyldiga att göra för att bistå den egna befolkningen. Demokratikämpar och humanitära organisationer är framför allt i diktaturer i stort behov av omvärldens bistånd, och det är av största vikt att dessa medel främst kanaliseras via civilsamhällesorganisationer eller internationella multilaterala organisationer och inte via korrupta regimer. Sverige bör utarbeta strategier för att sätta press på mottagarländer så att de tar ansvar för sina medborgare och lever upp till ratificerade konventioner.

När regeringen hösten 2014 erkände Palestina som stat ställdes inga motkrav. Kristdemokraterna var kritiska då, liksom nu, och anser att erkännandet skedde på ett både förhastat och ogenomtänkt sätt. Vi ser hur de palestinska områdena fortsätter att utvecklas i fel riktning. Uppvigling till våld, indoktrinering och hatpropaganda är fortfarande vardagsmat i regionen. Sverige måste bilateralt och via EU ställa hårdare krav på den palestinska ledningen. De allvarliga brotten mot mänskliga rättigheter måste upphöra. Att biståndspengar dessutom går till institutioner som ger ekonomiskt stöd till terrordömda eller sprider antisemitism är förkastligt och måste få konsekvenser. Det är angeläget att stödja den palestinska civilbefolkningen. Självklart ska Sverige tillsammans med EU och andra internationella aktörer arbeta för demokrati och mänskliga rättigheter i palestinska områden; det ligger även i Israels intresse. Men när biståndsmedel motverkar sitt eget syfte och i själva verket bidrar till fördjupade motsättningar är det hög tid att agera. Kristdemokraterna kräver att politiken gentemot – och biståndet till – den palestinska myndigheten görs om i grunden och att inget bistånd ges till den palestinska myndigheten så länge myndigheten och dess företrädare ägnar sig åt terrorhyllningar och uppvigling till våld mot Israel och kränker de mänskliga rättigheterna. Hårdare krav på kontroll måste också ställas på andra organisationer inom de palestinska områdena som mottar svenskt bistånd.

Vidare har Kristdemokraterna sedan tidigare kritiserat FN:s hjälpporganisation för palestinska flyktingar, Unrwa, som inte långsiktigt bidragit till att lösa palestiniernas problem. I stället har Unrwa institutionaliserat ett system med ärvd flyktingstatus och permanenta flyktingläger.

I en internationellt uppmärksammas granskningsrapport har nu även allvarliga anklagelser riktats mot organisationens högsta ledning som enligt rapporten ägnat sig åt ”nepotism, repressalier och andra övertramp för personlig vinning och för att tysta legitim kritik”. Flera länder har redan fryst sina bidrag till FN-organet, däribland Schweiz, Nederländerna, Nya Zeeland och Belgien. Förtroendekrisen kommer vid en tidpunkt när FN-organisationen redan brottas med svåra problem. I början av 2018 drog den största bidragsgivaren, USA, tillbaka sitt ekonomiska stöd på motsvarande 3 miljarder kronor. Beslutet föregicks av omfattande kritik mot ineffektivitet, korruption och det faktum att Unrwa i delar av sin verksamhet legitimerar och sprider antisemitism. Utan omfattande reformering av ledning och verksamhet och utan klara förändringar av de strukturer som legitimerar antisemitism och terrorstöd anser jag att även Sverige bör frysa biståndet till Unrwa. Sverige, som en av Unrwas största givare, måste ta sitt ansvar och arbeta för en reformering av FN:s bistånd till palestinska flyktingar med sikte på att överföra verksamhet och ansvar till flyktingkommissariatet UNHCR.

12. Övriga frågor inom biståndet, punkt 5 (M)

av Hans Wallmark (M), Hans Rothenberg (M) och Margareta Cederfelt (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:3321 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 5 och
avslår motion
2019/20:3261 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 11 och 15.

Ställningstagande

År 2015 godkände FN:s medlemsländer Agenda 2030 med 17 globala mål och 169 delmål för hållbar utveckling. Agendan innebär att alla medlemsländer förbundit sig att arbeta för att uppnå en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar värld till 2030. Moderaterna vill därför att all biståndsverksamhet ska präglas av hjälp till självhjälp samt av en nollvision – att utvecklingsbiståndet inte ska behövas. Vi strävar efter att genomföra Agenda 2030 och verkar för

att de över 190 länder som förbundet sig att uppnå dessa mål också kopplar ambitionerna till en vision om hur bistånd kan utvecklas efter att målen uppnåtts. Exempelvis skulle man kunna fokusera stöd till humanitära krisinsatser, kärnstöd till internationella organisationer och stärkande av mänskliga rättigheter och demokratiska institutioner. Vi vill att all biståndsverksamhet ska präglas av hjälp till självhjälp samt av en nollvision – att utvecklingsbiståndet inte ska behövas.

13. Övriga frågor inom biståndet, punkt 5 (C)

av Kerstin Lundgren (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:3261 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 11 och 15 samt avslår motion

2019/20:3321 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 5.

Ställningstagande

En viktig målbild framåt är att bistånds- och utvecklingspolitiken ska sträva efter att göra områden och länder biståndsberoende efter 2030. Västland och hållbar utveckling måste formis holistiskt. Ett gott investeringsklimat i utvecklingsländer och givarländer främjar handel och driver utveckling och är således fördelaktigt för båda parter. Det är därför viktigt att utveckla goda förutsättningar för entreprenörskap. Egenförsörjning är nyckeln till minskad fattigdom, frihet och ökat västland såväl för individer som för samhällen.

Men än är många länder inte biståndsberoende, och på många håll i världen ser vi en utveckling i fel riktning, inte minst vad gäller demokratisk utveckling. Utrymmet för civilsamhället och minoriteter minskar i flera länder – även i länder som får bistånd. Länge har principen ”mer för mer” varit gällande, dvs. utveckling i rätt riktning ger mer bistånd. Det är nu dags att också diskutera hur biståndet kan utformas för att inte understödja regimer som tar sitt land i fel riktning. Att biståndet gör skillnad och går till rätt saker är viktigt för dess legitimitet. På samma sätt ger det legitimitet till biståndet att det är transparent och går att följa upp.

De globala hållbarhetsmålen ska vara uppnådda 2030. Det är viktigt att hävda ansvarsutkrävande då varje land numera har ansvar för att uppfylla målen nationellt. Det svenska biståndet ska fokusera på det vi gör bäst för att därmed ge störst mervärde. Ett omtag bör också göras så att det

biståndspolitiska ramverket kan uppgraderas i överensstämmelse med Agenda 2030.

Särskilda yttranden

1. Statens budget inom utgiftsområde 7, punkt 2 (M)

Hans Wallmark (M), Hans Rothenberg (M) och Margareta Cederfelt (M) anför:

Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den vi önskar avstår vi från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 7. Moderaternas budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat.

I motionen Återupprätta samhällskontraktet – en budget för Sverige (mot. 2019/20:3060) presenteras Moderaternas budgetförslag och riktlinjer för den ekonomiska politiken. När samhällskontraktet hotas av utbredd otrygghet och bristande välfärd, när Sverige tillryggalagt den starka konjunkturen och ändå på många sätt står sämre rustat än när vi gick in i den, när svenska folket inte upplever att de får valuta för sina skattepengar – då krävs kloka prioriteringar. I Moderaternas budgetmotion prioriteras därför det som är viktigast för Sverige. Det handlar om att återupprätta samhällskontraktet genom betydande ökningar av de generella statsbidragen till välfärden och den största trygghetsatsningen i modern tid, samtidigt som försvaret stärks. Det handlar om att förbättra sammanhållningen mellan både stad och land och över generationer. I Moderaternas budgetmotion sänks skatten på bensin och diesel med 1 krona från årsskiftet samtidigt som skatten för pensionärer sänks dubbelt så mycket och för dubbelt så många, som i regeringens budgetproposition. Det handlar inte minst också om hur Sverige ska få fler jobb och högre tillväxt. Det behöver löna sig bättre att jobba. I Moderaternas budgetmotion tas ett stort grepp om bidragen och skatten på arbete sänks i alla inkomstgrupper. Sveriges tillväxt är beroende av en trygg elförsörjning. Dessutom är elektrifieringen central i vår klimatomställning. I Moderaternas budgetmotion föreslås ett omfattande elektrifieringspaket med satsningar på bl.a. fjärde generationens kärnkraft. Alla ungdomar ska kunna möta framtiden med rätt kunskaper. I vår budgetmotion utökas därför också undervisningstiden i skolan. Det är reformer som skulle ta tag i Sveriges största problem.

Moderaterna förespråkar en ny budgeteringsprincip för ett effektivare såväl som mer fokuserat bistånd där det humanitära biståndet samt satsningar på hälsa, klimat, jämställdhet och institutionsbyggande prioriteras, i enlighet med vad som anförs i Moderaternas motion 2019/20:3321.

Dagens modell med ett utbetalningsmål som följer tillväxten i Sverige skapar ryckighet, försvårar långsiktig planering och bidrar till försämrad kvalitet i biståndsinsatserna. Konsekvenserna för såväl samarbetsparter som mottagare blir stora. Kravet på att nå utbetalningsmålet ett enskilt år innebär också att det i slutet av varje år finns risk att utbetalningstrycket blir akut och

pengar spenderas på saker som inte gör nytta. Det är inte ett ansvarsfullt sätt att hantera skattebetalarnas pengar och leder inte till resultat.

I stället för ett enprocentsmål vill Moderaterna se en fyraårig biståndsram, vilken ska föreslås till riksdagen i en proposition på samma sätt som infrastruktur- eller forskningspropositionen. Biståndsramen ska framöver inkludera kostnader för bl.a. mottagande av asylsökande, EU-bistånd och UD:s förvaltningskostnader.

Biståndet bör också koncentreras till färre FN-organisationer och mottagarländer för att öka Sveriges möjligheter till specialisering, effektivisering och påverkan. Det multilaterala biståndet via olika FN-organ bör ses över och förmodligen koncentreras och reduceras, med tanke på de risker som tidigare identifierats vad gäller bristande kvalitet. Krav på tydliga reformer för FN-organ med dokumenterade problem bör införas.

2. Statens budget inom utgiftsområde 7, punkt 2 (V)

Yasmine Posio (V) anför:

Riksdagen har genom sitt beslut den 27 november 2019 fastställt att de samlade utgifterna för utgiftsområde 7 inte får överstiga 45 989 153 kronor 2020 (bet. 2019/20:FiU1, rskr. 59). Eftersom Vänsterpartiets förslag till anslag inom utgiftsområdet ligger över den nivån kan jag inte reservera mig till förmån för detta förslag. Vänsterpartiets budgetalternativ bör ses som en helhet. Därför väljer jag att avstå från ställningstagande och lägger i stället fram ett särskilt yttrande om Vänsterpartiets politik inom utgiftsområde 7.

Vänsterpartiet tar i sin budgetmotion – En plan för jämlikhet och grön omställning – ett helhetsgrepp om de växande klyftorna. Vi vill att Sverige åter ska bli världens mest jämlika land. Vi vet att ekonomisk jämlikhet är bra för ett lands utveckling. I jämlika samhällen är hälsan bättre, tryggheten större, den ekonomiska tillväxten högre. Även skolresultat och kreativitet påverkas positivt och jämställdheten mellan kvinnor och män har kommit längre.

Under de senaste decennierna har ojämlikheten i samhället ökat. Samtidigt har skattesystemets omfördelning kraftigt försämrats. Den relativa fattigdomen har fördubblats på mindre än tio år. Samtidigt har den ekonomiska eliten fått det allt bättre i Sverige.

I det läget lägger regeringen fram en budget som främst gynnar rika män, på välfärdens bekostnad. Personer med inkomster på över 60 000 kronor i månaden får sänkt skatt i och med att värnskatten tas bort nästa år. De nödvändiga satsningarna på välfärden uteblir, trots att det runt om i Sverige kommer larmrapporter om stora nedskärningar inom skolan, barnpsykiatrin, äldreomsorgen och sjukvården. Vänsterpartiet har andra prioriteringar. Därför lägger vi fram en plan med reformer för att öka jämlikheten i samhället.

Vänsterpartiet vill satsa på den generella välfärden, satsningar som är centrala för ett jämlikare samhälle. Vänsterpartiets plan för ett jämlikt samhälle och en grön omställning sätter de ekonomiskt mest utsatta och miljön och klimatet i fokus. Förslagen finansieras framför allt genom höjda kapitalsskatter och genom höjd skatt för höginkomsttagare. Regeringens budget

däremot vidgar klyftorna i samhället och leder till underfinansiering av välfärden i ett läge där behoven är stora. Inte heller den nödvändiga klimatomställningen klarar regeringen.

Vänsterpartiets förslag inom utgiftsområde 7 är en del av vårt budgetalternativ som är en helhet. Vi vill se följande förändringar inom utgiftsområdet.

Vänsterpartiet strävar efter klimaträttvisa. Med det menar vi att vi tittar specifikt på klimatförändringarna utifrån ett rättviseperspektiv och på vem som påverkar respektive drabbas av klimatförändringarna. Situationen i världen i dag kan betecknas som djupt orättvis utifrån ett klimaträttviseperspektiv. Kapitalismen fördelar jordens resurser extremt ojämnt, mellan klasser, mellan rika och fattiga länder och – i samspel med patriarkala strukturer – mellan kvinnor och män.

Världens rika människor har orsakat klimatförändringarna och har fortfarande störst påverkan på klimatet. De som drabbas värst är däremot världens fattiga människor. Utifrån ett klimaträttviseperspektiv är det, vilket även slås fast i FN:s klimatkonvention, de rika länderna som har det historiska ansvaret för klimatförändringarna och som nu även har det största ansvaret för att minska sina utsläpp. Dessutom måste de rika länderna ge stöd till de fattiga länderna, som drabbas av klimatförändringarna, Både för att de skall kunna ställa om sin produktion och sina transporter så att de blir mer hållbara och för att de skall kunna hantera effekterna av utsläppen från den rika delen av världen.

Vänsterpartiet vill se ett nytt klimatbistånd som ska användas till förebyggande klimatåtgärder som motverkar konsekvenserna av de klimatförändringar vi redan ser. Klimatmålen måste gå före kortsiktiga vinstintressen, och den rika delen av världen måste ta sitt historiska ansvar. Det klimatbistånd vi föreslår ska bestå av nya additionella medel, dvs. vara ytterligare medel utöver det utlovade biståndet enligt enprocentsmålet och trappas upp under tre år. Pengarna kan t.ex. användas för omställning till ekologiskt hållbara jordbruk, teknikutveckling eller utbyggnad av förnybar energi. För detta ändamål införs ett nytt anslag som uppgår till 500 miljoner kronor för 2020, 750 miljoner kronor för 2021 och 1 miljard kronor för 2022.

I övrigt när det gäller inriktningen av biståndspolitiken hänvisar jag till min reservation vad gäller prioriteringar inom utgiftsområdet.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2019/20:1 Budgetpropositionen för 2020 utgiftsområde 7:

1. Riksdagen fastställer biståndsramen för 2020 till 1 procent av vid budgeteringstillfället beräknad bruttonationalinkomst (BNI) för 2020 beräknat enligt EU-förordningen för nationalräkenskaperna ENS 2010 (avsnitt 2.1).
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2020 ställa ut statliga garantier för biståndsverksamhet som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 15 000 000 000 kronor (avsnitt 2.8.1).
3. Riksdagen bemyndigar regeringen att för anslaget 1:1 Biståndsverksamhet besluta om att Sverige medverkar i kapitalhöjningen i Afrikanska utvecklingsbanken (AfDB), som innebär att Sverige under 2020–2027 ska betala in högst 1 736 000 000 kronor till AfDB (avsnitt 2.8.1).
4. Riksdagen bemyndigar regeringen att ställa ut statliga garantier till Afrikanska utvecklingsbanken (AfDB) som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 2 913 000 000 Units of Account (UA) (avsnitt 2.8.1).
5. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2020 för anslaget 1:1 Biståndsverksamhet besluta om kapitaltillskott på högst 800 000 000 kronor till Swedfund International AB (avsnitt 2.8.1).
6. Riksdagen anvisar ramanslagen för budgetåret 2020 under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, när det gäller anslag som står till regeringens disposition, enligt tabell 1.1.
7. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2020 besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.
8. Riksdagen anvisar ett ramanslag för budgetåret 2020 under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd för Riksrevisionen enligt tabell 1.1.

Motioner från allmänna motionstiden 2018/19

2018/19:16 av Björn Söder (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att upphöra med allt bistånd till den palestinska myndigheten och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:86 av Alexander Christiansson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stoppa allt bistånd till den palestinska myndigheten och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:209 av Johnny Skalin (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i huvudsak neka bistånd till länder som inte tecknar återtagandavtal i enlighet med svenska önskemål och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:320 av Robert Halef (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör ge humanitärt bistånd till behövande via kyrkor i Syrien och Irak och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:371 av Amineh Kakabaveh (V):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige, om en kurdisk stat i Kurdistan Irak bildas, i sin biståndsverksamhet och andra sammanhang bör stödja det kurdiska folket i dess strävan att skapa en rättsstat med ett folkligt och demokratiskt styrelseskick och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:440 av Markus Wiechel och Richard Jomshof (båda SD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stoppa statliga medel till Islamic Relief och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:552 av Lina Nordquist m.fl. (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör utgå från OECD-ländernas jämställdhetsklassificering av bistånd samt förbättra arbetet med åiterrapporteringskraven för att på så sätt säkerställa att medlen faktiskt används för att stärka jämställdheten, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2018/19:723 av Håkan Svenneling m.fl. (V):

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör integrera analys av civilsamhällets villkor och förslag för att främja civilsamhällets demokratiska utrymme i samtliga strategier som rör utvecklingssamarbetet och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för effektiv finansiering till civilsamhället i multilaterala organisationer och i den internationella givarsamordningen och tillkännager detta för regeringen.

17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om hur mänskliga rättigheter i arbetslivet och Decent Work-agendan tydligare kan prioriteras i svenskt utvecklingssamarbete och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:757 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att jämställdhetsperspektivet måste omsättas i praktiken genom hela den svenska utvecklingspolitiken och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen snarast bör återkomma med förslag på åtgärder utifrån Sidas kartläggning av myndighetens arbete med barnrättsperspektivet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige som enskilt land såväl som medlem i EU och FN bör verka för att stärka barnrättsperspektivet inom det humanitära biståndet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag på hur stödet till hbtq-organisationer i mottagarländerna kan förstärkas och göras mer flexibelt och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda effekterna av kraven på egeninsatser inom biståndet och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör slå fast att Sverige aldrig som enskilt land eller som medlem i EU ska medverka till att bistånd används för att stoppa människor på flykt och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges arbete med vatten och sanitet behöver fokusera på att långsiktigt stärka och bygga nationella system och institutioner som kan tillhandahålla hållbara vatten- och sanitetstjänster och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att de fattigaste länderna får totala och villkorslösa skuldavskrivningar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör driva på för en global skuldrevision enligt norsk modell för att undersöka vilka fordringar som är legitima och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige som enskilt land såväl som i EU och FN bör agera för att uppmärksamma frågan om den växande skuldbördan och ta fram en strategi för att förebygga kommande skuldkriser och tillkännager detta för regeringen.

24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige som enskilt land såväl som medlem i EU och FN ska verka för att allt utvecklingsbistånd ska följa biståndseffektivitetsagendan, utgå från respektive mottagarlands egna behov, respektera dess suveränitet och inte förknippas med ekonomiska villkor, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör ha som mål att minst 50 procent av biståndet ska gå till flickor och kvinnor och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att EU, relevanta FN-organ, Världsbanken och de regionala utvecklingsbankerna förstärker sitt jämställdhetsarbete med målet att minst 50 procent av allt utvecklingssamarbete ska gå till flickor och kvinnor och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör öka andelen bistånd som avsätts för arbete med sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) till minst 10 procent av den totala biståndsbudgeten samt verka inom EU och FN för att övriga biståndsgivare följer Sveriges exempel, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör öka stödet till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) i det humanitära biståndet och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inom utvecklingssamarbetet bör verka för inkluderande utbildning av hög kvalitet och trygga skolor för både flickor och pojkar och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att förändringarna i Dacs regelverk inte leder till en urholkning av biståndet och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för förändringar av Dacs regelverk så att biståndet värnas och kostnader för flyktningmottagande, skuldavskrivningar och utländska studenter inte ska kunna räknas som bistånd och tillkännager detta för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om hur biståndets bristande förutsägbarhet till följd av växelkursfluktuationer kan motverkas och tillkännager detta för regeringen.
36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör stärka transparensen inom biståndet inom de områden där det i dag finns brister och tillkännager detta för regeringen.
37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att fler länder ökar sitt kärnstöd till det multilaterala biståndet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2018/19:1088 av Mathias Tegnér (S):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beakta rätten till fri abort i svensk utrikes- och biståndspolitik och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1138 av Magnus Manhammar (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör se över möjligheterna att ställa upp med fältsjukhus för att undsätta skadade och sjuka i det krigsdrabbade Jemen och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1214 av Roland Utbult (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ompröva biståndet till Palestina för att försäkra sig om att svenska skattepengar inte går till korruption eller terrorverksamhet utan till humanitär hjälp och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1367 av Björn Söder m.fl. (SD):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om villkor för bistånd till palestinska myndigheten och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1370 av Björn Söder m.fl. (SD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att öka de humanitära insatserna i konfliktområdena och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stödja uppbyggnaden av området Nineveslätten i Irak och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1371 av Ludvig Aspling m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sida och UD ska avtala om att kunna begära in kontrolluppgifter från betalningsmottagare och få del av uppföljningsrapporter och andra dokument och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om avsteg från reglerna om uppföljning och kontroll och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om rätt att frysa fonders utbetalningar och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett regelverk som tvingar Sida och UD att omedelbart frysa vissa betalningar och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1372 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en förändring av OECD:s biståndskommittés regler för att inte tillåta avräkningar från biståndet för mottagande av asylsökande migranter och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1374 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tydligare redovisa i vilken grad genomförande parter efterlever Sveriges strategi och målsättningar inom biståndet i kommande resultatredovisningar av det multilaterala biståndet och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1376 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en tydligare regional strategi för Syrienkrisen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kontrollfunktioner för att säkerställa mottagarorganisationers lämplighet beträffande internationellt bistånd och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett slopat stöd till Islamic Relief och andra organisationer som kan kopplas till extremism och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1377 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att satsa på mikroföretagande för kvinnor i Nepal och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för infrastruktursatsningar i Nepal och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att påbörja ett arbete för utökad satsning på vattenkraft i Nepal och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1378 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbetet med mänskliga rättigheter i utvecklingsländer i högre grad ska prioritera de sociala och ekonomiska rättigheterna och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i arbetet för jämställdhet i högre grad verka för och lyfta upp sambandet mellan att skapa grundläggande förutsättningar för kvinnor och deras möjlighet till utveckling och tillkännager detta för regeringen.

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i arbetet för jämställdhet ge högre prioritet åt satsningar för att bekämpa könsrelaterat och hedersrelaterat våld samt människohandel och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i arbetet för flickors rättigheter i högre grad bör stödja insatser för att minska antalet flickaborter och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att särskilt beakta bistånd och stöd till minoriteter och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1380 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stödja uppbyggnaden av området Nineveslätten i Irak och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1383 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja stöd till Somaliland Development Fund och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör arbeta för att givarsamfundet upprättar oberoende tjänstemyndigheter som mellanhänder mellan givarsamfundet och den somaliska staten å ena sidan och de organisationer som tillhandahåller tjänster å andra sidan, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2018/19:1789 av Mathias Tegnér m.fl. (S):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en plan för ett utökat bistånd till befolkningen i Västsahara och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1956 av Ludvig Aspling m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bistånd som gör nytta – med de mest utsatta i fokus och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om olämpliga mottagare och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att frysa betalningar och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2061 av Fredrik Malm m.fl. (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för att Sverige ska ha demokrati som övergripande mål för utvecklingsbistånd och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inom de multilaterala samarbetena ännu tydligare än i dag måste driva en agenda för ökad demokratisering och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2080 av Maria Malmer Stenergard och Jessika Roswall (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta för tjänstledighet från offentliga tjänster vid internationellt hjälparbete och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2292 av John Weinerhall (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges biståndspolitik ska ha fokus på humanitära insatser, demokratiarbete och ekonomisk utveckling samt ställa krav på arbete för demokrati och mänskliga rättigheter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2018/19:2437 av Ola Johansson (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige måste driva på för ökat klimatbistånd i internationella förhandlingar och att regeringen bör se över hur Sveriges klimatbistånd kan öka och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för ökade satsningar på landsbygdsutveckling med ökat fokus på jämställdhet och kvinnors entreprenörskap och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2767 av Lars Adaktusson m.fl. (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige genom EU och FN bör verka för att fler länder ökar sitt bistånd så att de når upp till minst 0,7 procent av BNI och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att regeringen ger ett särskilt uppdrag till Sida och Expertgruppen för biståndsanalys i syfte att stärka kvaliteten i genomförandet av biståndet och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att påbörja arbetet med att bygga upp en egen svensk struktur för att kunna bistå med flyktinghjälp i vår värld och tillkännager detta för regeringen.

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i ökad utsträckning kanalisera det humanitära stödet genom civilsamhällsorganisationer och samfund som arbetar i den direkta "frontlinjen" i katastrofområden såsom kyrkor i Syrien och Irak och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige måste ligga i framkant när det gäller att stödja och utveckla insatser som syftar till att skapa arbets- och utbildningstillfällen för människor på flykt och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en särskild biståndsstrategi inklusive en frihetsfond som inriktas på att ge stöd till människorättsförsvarare och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen måste tydliggöra att även stöd till av den kubanska regimen icke erkända organisationer ska kunna utgå och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att nya landstrategier som tas fram alltid ska innehålla en analys av situationen för religions- och övertygelsefriheten och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att intensifiera ansträngningarna för att civilsamhällsaktörer och oppositionspolitiker ska kunna verka och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att barnäktenskap aktivt måste motverkas och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige och EU måste ställa krav på att den palestinska myndigheten bättre uppfyller demokratiska principer, bekämpar korruption och respekterar mänskliga rättigheter för att få ta emot bistånd och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2903 av Hans Wallmark m.fl. (M):

23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om miljö och klimat och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Syrien och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om terrorism och radikaliserings och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sönderfallande stater och ökade konflikter och tillkännager detta för regeringen.

39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bistånd i en ny tid och tillkännager detta för regeringen.
40. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om inriktningen på biståndspolitikerna – ett värderingsdrivet bistånd och tillkännager detta för regeringen.
41. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett starkare stöd för barn och kvinnor och tillkännager detta för regeringen.
42. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om biståndet som verktyg för demokratin och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2922 av Fredrik Malm m.fl. (L):

22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det svenska bilaterala biståndet bör användas för att underlätta återvändande och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2930 av Hans Wallmark m.fl. (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att biståndet ska utgå från OECD:s (Organisation for Economic Cooperation and Development) biståndskommitté Dacs (Development Assistance Committee) definition av bistånd men att mer insatser bör räknas som bistånd och man därför ska verka för breddade OECD/Dac-regler, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det krävs en översyn och analys av kärnstödet till de multilaterala organisationerna för att kunna ta ställning till var biståndsmedlen gör mest nytta, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en revision av hela biståndet och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2019/20

2019/20:36 av Désirée Pethrus (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att fler länder inom EU når upp till unionens mål om att minst 0,7 procent av BNI går till bistånd och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:38 av Désirée Pethrus (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i svenskt bistånd lägga mer resurser på att lyfta frågor om religionsfrihet och att detta skrivs in i den svenska biståndsplattformen och tillkännager detta för regeringen.

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sida bör ges i uppdrag att ta fram en handlingsplan för att konkretisera hur arbetet med religions- och religionsfrihetsfrågor ska integreras i utvecklingssamarbetet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att i ökad utsträckning kanalisera humanitärt bistånd genom samfund som finns på plats lokalt och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det i de landstrategier som tas fram alltid bör finnas en analys av situationen för religions- och övertygelsefriheten och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:76 av Alexander Christiansson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stoppa allt bistånd till palestinska myndigheten och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:135 av Håkan Svenneling m.fl. (V):

26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör arbeta i EU och FN för att det långsiktiga finansiella stödet till Unrwa ska säkras och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i kontakter med USA ska arbeta för att man återupptar sitt bistånd till Unrwa i samma storleksordning som tidigare och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:159 av Ola Johansson (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige måste driva på för ökat klimatbistånd i internationella förhandlingar och att regeringen bör se över hur Sveriges klimatbistånd kan öka och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för ökade satsningar på landsbygdsutveckling med ökat fokus på jämställdhet och kvinnors entreprenörskap och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:219 av Håkan Svenneling m.fl. (V):

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges arbete med att säkra rätten till vatten behöver fokusera på att långsiktigt stärka och bygga nationella system och institutioner som kan tillhandahålla hållbara vattentjänster och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:225 av Björn Söder (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att upphöra med allt bistånd till den palestinska myndigheten och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:489 av Lars Thomsson (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att ge Sida i uppdrag att göra speciella utvecklingsinsatser för Gammalsvensky i Ukraina och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:532 av Magnus Jacobsson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att frysa delar av biståndet till den palestinska myndigheten och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:647 av Désirée Pethrus (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att EU ställer kraftfulla krav på Eritrea avseende mänskliga rättigheter i samband med biståndsinsatser till landet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2019/20:749 av Björn Söder m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Unrwa ska avvecklas och att dess nuvarande verksamhet i stället ska ingå i UNHCR och Unicef och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att upphöra med utbetalningar av finansiellt bistånd till Unrwa och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:752 av Ludvig Aspling m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bistånd som gör nytta – med de mest utsatta i fokus – och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en anpassad biståndsram och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om demokrati och mänskliga rättigheter och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om miljö, klimat och energi och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fred och säkerhet och tillkännager detta för regeringen.

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ekonomisk utveckling inklusive jord- och skogsbruk och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hälsa, vatten och sanitet och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utbildning och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om humanitärt bistånd och flyktinghjälp och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i biståndet prioritera de minst utvecklade länderna och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om särskilt återvändningsstöd och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om olämpliga mottagare och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att frysa betalningar och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en förändring av OECD:s biståndskommittés regler för att inte tillåta avräkningar från biståndet för mottagande av asylsökande migranter och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:753 av Ludvig Aspling m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stoppa utbetalningar till Islamic Relief och andra organisationer med kopplingar till Muslimska brödraskapet och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:754 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja stöd till Somaliland Development Fund och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över ett tillfälligt stöd till områdena Puntland och Galmudug och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör arbeta för att givarsamfundet upprättar oberoende tjänstemyndigheter som mellanhänder mellan givarsamfundet och den somaliska staten å ena sidan och de organisationer som tillhandahåller tjänster å andra sidan, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2019/20:756 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka de humanitära insatserna för kristna i Irak och Syrien och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:764 av Björn Söder m.fl. (SD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att öka de humanitära insatserna i konfliktområdena och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stödja uppbyggnaden av området Nineveslätten i Irak och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:765 av Ludvig Aspling m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en hbt-certifiering av biståndet och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:768 av Björn Söder m.fl. (SD):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om villkor för bistånd till palestinska myndigheten och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:776 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kontrollfunktioner för att säkerställa mottagarorganisationers lämplighet beträffande internationellt bistånd och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:777 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att satsa på mikroföretagande för kvinnor i Nepal och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för infrastruktursatsningar i Nepal och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att påbörja ett arbete för utökad satsning på vattenkraft i Nepal och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:778 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i arbetet för jämställdhet i högre grad verka för och lyfta upp sambandet mellan

- att skapa grundläggande förutsättningar för kvinnor och deras möjlighet till utveckling och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i arbetet för jämställdhet ge högre prioritet åt satsningar för att bekämpa könsrelaterat och hedersrelaterat våld samt människohandel och tillkännager detta för regeringen.
 5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i arbetet för flickors rättigheter i högre grad bör stödja insatser för att minska antalet flickaborter och tillkännager detta för regeringen.
 8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att visa tydligt stöd för utsatta minoriteter och tillkännager detta för regeringen.
 9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att särskilt beakta bistånd och stöd till minoriteter och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:948 av Anna Vikström (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bidra till det internationella arbetet och forskningen kring global hälsa och upprätthålla anslaget till forskning om global hälsa till minst 5 procent av hälsobiståndet och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1169 av John Weinerhall (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges biståndspolitik ska ha fokus på humanitära insatser, demokratiarbete och ekonomisk utveckling samt ställa krav på arbete för demokrati och mänskliga rättigheter och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1281 av Désirée Pethrus (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över stödet till SRHR i biståndsbudgeten och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på uppföljningsmekanism för SRHR-finansieringen såväl nationellt som internationellt och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma om hur SRHR kan användas i det humanitära biståndet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sida bör fortsätta och intensifiera sitt arbete mot barnäktenskap runt om i världen och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att fler länder ska bidra med resurser till hiv-

/aidsarbetet globalt så att FN-målet för 2030 uppnås och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1282 av Magdalena Schröder (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att prioritera arbetet mot antibiotikaresistens och för global hälsa i utvecklings- och biståndspolitiken och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1703 av Johnny Skalin (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i huvudsak neka länder bistånd om de inte tecknar återtagandeavtal i enlighet med svenska önskemål, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2019/20:1977 av Lina Nordquist m.fl. (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör utgå från OECD-ländernas jämställdhetsklassificering av bistånd samt förbättra arbetet med åiterrapporteringskraven, för att på så sätt säkerställa att medlen faktiskt används för att stärka jämställdheten, och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2263 av Betty Malmberg (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sidas strategiska partnerorganisationer ska förbinda sig att i sin verksamhet förmedla fakta som vilar på evidens och vetenskap, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringens strategier till Sida bör förorda att vetenskaplig kompetens ska vara ett bärande kriterium vid val av partnerorganisationer och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2658 av Björn Söder m.fl. (SD):

Riksdagen anvisar anslagen för 2020 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2019/20:2659 av Louise Meijer m.fl. (M):

44. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka det svenska klimatbiståndet i syfte att hjälpa länder att öka sin tillväxt och minska utsläppen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2019/20:2761 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om den gröna klimatfonden och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2815 av Mikael Oscarsson och Magnus Oscarsson (båda KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige omgående bör verka för att villkora biståndet till den palestinska myndigheten och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2830 av Ulf Kristersson m.fl. (M):

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att enprocentsmålet omformuleras till en fyraårig biståndsram med tydligare måluppföljning och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fokusera biståndet till färre sektorer utifrån tre kriterier gällande effektivitet, svenska intressen och svenska kunskaper och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3010 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2020 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör öka andelen bistånd som avsätts för arbete med sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) till minst 10 procent av den totala biståndsbudgeten och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3157 av Lars Adaktusson m.fl. (KD):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2020 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige genom EU och FN bör verka för att fler länder ökar sitt bistånd så att de når upp till minst 0,7 procent av BNI och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att regeringen ger ett särskilt uppdrag till Sida och Expertgruppen för biståndsanalys i syfte att stärka kvaliteten i genomförandet av biståndet och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att omfördela biståndet för att kunna hjälpa fler människor som befinner sig på flykt och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att påbörja arbetet med att bygga upp en egen svensk struktur för att kunna bistå med flyktinghjälp i vår värld och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i ökad utsträckning kanalisera det humanitära stödet genom civilsamhällesorganisationer och samfund som arbetar i den direkta

- ”frontlinjen” i katastrofområden såsom kyrkor i Syrien och Irak och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det multilaterala stöd som Sverige ger till en rad olika FN-organ måste fokuseras och samlas hos de organ som arbetar bland flyktingar och med barns säkerhet och rättigheter (UNHCR, WFP, Cerf och Unicef), och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
 10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige måste ligga i framkant när det gäller att stödja och utveckla insatser som syftar till att skapa arbets- och utbildningstillfällen för människor på flykt och tillkännager detta för regeringen.
 11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en särskild biståndsstrategi inklusive en frihetsfond som inriktas på att ge stöd till människorättsförsvarare och tillkännager detta för regeringen.
 13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att nya landstrategier som tas fram alltid ska innehålla en analys av situationen för religions- och övertygelsefriheten och tillkännager detta för regeringen.
 16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att barnnäktenskap aktivt måste motverkas och tillkännager detta för regeringen.
 17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att satsa ytterligare medel på vaccin och andra hälsoinsatser via den globala fonden och den globala vaccinalliansen Gavi och tillkännager detta för regeringen.
 18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige och EU måste ställa krav på att den palestinska myndigheten bättre uppfyller demokratiska principer, bekämpar korruption och respekterar mänskliga rättigheter för att få ta emot bistånd, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
 19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snarast möjligt frysa det svenska biståndet till FN:s organisation för palestinska flyktingar, Unrwa, och tillkännager detta för regeringen.
 20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige som en av Unrwas största bidragsgivare aktivt bör verka för en reformering av FN:s bistånd till palestinska flyktingar med sikte på att överföra verksamhet och ansvar till flyktingkommissariatet, UNHCR, och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3261 av Kerstin Lundgren m.fl. (C):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bistånds- och utvecklingspolitiken ska sträva efter att göra områden och länder biståndsberoende efter 2030 och tillkännager detta för regeringen.

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att biståndsramverket behöver uppdateras så att det överensstämmer med de svenska mervärden Sverige kan bidra med i Agenda 2030 och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3274 av Azadeh Rojhan Gustafsson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att jämställdhetens och Kooperationens kraft för att bekämpa fattigdom och skapa fred bör belysas i biståndspolitiken och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3302 av Teres Lindberg m.fl. (S):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att hbtq-plus-frågor ska lyftas fram strategiskt i utvecklingsarbetet och att biståndsinsatserna för hbtq-plus-rättigheter bör öka och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3321 av Hans Wallmark m.fl. (M):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2020 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kostnaderna för biståndet måste utvärderas mot förväntade resultat och vägas mot andra akuta behov i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av ett breddat perspektiv på utvecklingspolitik och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvecklingsbiståndet bör präglas av en nollvision till senast 2030 och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utbetalningsmålet om 1 procent av Sveriges BNI bör övergå till en fyraårig biståndsram på 170 miljarder kronor och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en reform av Sida i syfte att dimensionera och organisera myndigheten givet övergången till fyraåriga biståndsramar och de prioriteringar vi pekar ut och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en resultatbudget och därmed resultatredovisning av vad som ska uppnås med en långtidsbudget och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett mer fokuserat bistånd och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att särskilt prioritera humanitärt bistånd, global hälsa, klimat, infrastruktur för

- jämställdhet samt institutionsbyggande och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja innovation och utveckling och tillkännager detta för regeringen.
 12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en ansvarsfull hantering av biståndsmedel och tillkännager detta för regeringen.
 13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera OECD:s biståndskommitté Dacs definition av bistånd så att fler insatser räknas som bistånd och tillkännager detta för regeringen.
 14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om principen om ett arbetssätt där biståndets resultat återspeglas i strategierna och tillkännager detta för regeringen.
 15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska vara tydligt och ställa höga krav på sina samarbetspartner i biståndet när det gäller resultatfokus och redovisning, och att Sverige ska vara berett att ompröva sitt biståndsenagemang när kraven inte uppfylls, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
 16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en tydlig landfokusering och tillkännager detta för regeringen.
 17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det krävs en översyn och analys av kärnstödet till de multilaterala organisationerna för att kunna ta ställning till var biståndsmedlen gör mest nytta och tillkännager detta för regeringen.
 18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en revision av hela biståndet och tillkännager detta för regeringen.
 19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökat klimatbistånd med syfte att sänka utsläppen globalt och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3357 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i kommande uppdatering av strategin som rör reformsamarbetet med västra Balkan bör prioritera demokrati, mänskliga rättigheter, fattigdomsbekämpning, ökad jämlikhet samt klimat- och miljöfrågor och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3362 av Johan Pehrson m.fl. (L):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för att inrätta skarpare motprestationskrav för att erhålla svenskt utvecklingsbistånd och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens, Riksrevisionens och motionärernas anslagsförslag

Anslag för 2020 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen			KD
		M	SD	V	
1:1	Biståndsverksamhet	44 283 158	-7 000 000	-16 263 000	
1:2	Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	1 491 976	-135 000	-200 000	
1:3	Nordiska Afrikainstitutet	16 532			
1:4	Folke Bernadotteakademin	127 311			
1:5	Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	50 000			
1:6	Utvärdering av internationellt bistånd	20 176		+20 000	
	<i>Förslag till anslag utöver regeringens förslag</i>				
99:1	Additionellt klimatbistånd			+500 000	
Summa för utgiftsområdet	45 989 153	-7 135 000	-16 443 000	+500 000	±0

BILAGA 3

Regeringens förslag till beställningsbemyndiganden

Det har inte väckts några motioner med anledning av regeringens förslag till beställningsbemyndiganden.

Beställningsbemyndiganden för 2020 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Tidsperiod
1:1 Biståndsverksamhet	99 000 000	2021–2034
Summa beställningsbemyndiganden under utgiftsområdet	99 000 000	

BILAGA 4

Reservanternas anslagsförslag

Reservation 2, punkt 2 (SD)

Anslag för 2020 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Tusental kronor

Anslag	Avvikelse från regeringen	Reservanternas förslag
1:1 Biståndsverksamhet	-16 263 000	28 020 158
1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	-200 000	1 291 976
1:3 Nordiska Afrikainstitutet	±0	16 532
1:4 Folke Bernadotteakademin	±0	127 311
1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	±0	50 000
1:6 Utvärdering av internationellt bistånd	+20 000	40 176
Summa för utgiftsområdet	-16 443 000	29 546 153

Reservation 3, punkt 2 (KD)**Anslag för 2020 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd***Tusental kronor*

Anslag	Avvikelse från regeringen	Reservanternas förslag
1:1 Biståndsverksamhet	±0	44 283 158
1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	±0	1 491 976
1:3 Nordiska Afrikainstitutet	±0	16 532
1:4 Folke Bernadotteakademin	±0	127 311
1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	±0	50 000
1:6 Utvärdering av internationellt bistånd	±0	20 176
Summa för utgiftsområdet	±0	45 989 153

BILAGA 5

Motioner som bereds förenklat

Motion	Motionärer	Yrkanden
6. Motioner som bereds förenklat		
2018/19:16	Björn Söder (SD)	
2018/19:86	Alexander Christiansson (SD)	
2018/19:209	Johnny Skalin (SD)	
2018/19:320	Robert Halef (KD)	
2018/19:371	Amineh Kakabaveh (V)	9
2018/19:440	Markus Wiechel och Richard Jomshof (båda SD)	4
2018/19:552	Lina Nordquist m.fl. (L)	
2018/19:1088	Mathias Tegnér (S)	3
2018/19:1138	Magnus Manhammar (S)	
2018/19:1214	Roland Utbult (KD)	
2018/19:1367	Björn Söder m.fl. (SD)	5
2018/19:1370	Björn Söder m.fl. (SD)	4 och 6
2018/19:1371	Ludvig Aspling m.fl. (SD)	1–4
2018/19:1372	Markus Wiechel m.fl. (SD)	
2018/19:1374	Markus Wiechel m.fl. (SD)	
2018/19:1376	Markus Wiechel m.fl. (SD)	1–3
2018/19:1377	Markus Wiechel m.fl. (SD)	2–4
2018/19:1378	Markus Wiechel m.fl. (SD)	1, 3–5 och 9

2018/19:1380	Markus Wiechel m.fl. (SD)	6
2018/19:1383	Markus Wiechel m.fl. (SD)	6 och 9
2018/19:1789	Mathias Tegnér m.fl. (S)	5
2018/19:1956	Ludvig Aspling m.fl. (SD)	1, 12 och 13
2018/19:2061	Fredrik Malm m.fl. (L)	1 och 2
2018/19:2080	Maria Malmer Stenergard och Jessika Roswall (båda M)	
2018/19:2292	John Weinerhall (M)	
2018/19:2437	Ola Johansson (C)	1 och 2
2018/19:2767	Lars Adaktusson m.fl. (KD)	2, 3, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 16 och 19
2018/19:2903	Hans Wallmark m.fl. (M)	23, 27, 28, 30, 39, 40 och 42
2018/19:2922	Fredrik Malm m.fl. (L)	22
2018/19:2930	Hans Wallmark m.fl. (M)	3, 8 och 9
2019/20:36	Désirée Pethrus (KD)	2
2019/20:38	Désirée Pethrus (KD)	2–5
2019/20:76	Alexander Christiansson (SD)	
2019/20:159	Ola Johansson (C)	1 och 2
2019/20:489	Lars Thomsson (C)	
2019/20:532	Magnus Jacobsson (KD)	
2019/20:647	Désirée Pethrus (KD)	2
2019/20:948	Anna Vikström (S)	

2019/20:1169	John Weinerhall (M)	
2019/20:1281	Désirée Pethrus (KD)	1–4 och 6
2019/20:1282	Magdalena Schröder (M)	2
2019/20:1703	Johnny Skalin (SD)	
2019/20:1977	Lina Nordquist m.fl. (L)	
2019/20:2263	Betty Malmberg (M)	1 och 2
2019/20:2659	Louise Meijer m.fl. (M)	44
2019/20:2761	Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD)	9
2019/20:2815	Mikael Oscarsson och Magnus Oscarsson (båda KD)	
2019/20:3274	Azadeh Rojhan Gustafsson m.fl. (S)	
2019/20:3302	Teres Lindberg m.fl. (S)	3
2019/20:3362	Johan Pehrson m.fl. (L)	5